

Slovenski dobri duh
se na skupščinski klice
zbudi iz dré mavice
in brž dokaže, da ni gluh:
»Demokracija — da,
razkroj (pa) ne!«
prizna
v protestu zoper W in C
ali klozet literaturo
in se podpiše,
a potlej spet napre,
tako kot že doslej,
mirno in tiho diše.
Polemika in dialog,
ki ju Tribuna, Katalog
nenadno sproži,
vprašanja ne razloži:
če ne bi C. Matičič protestiral
podpisnik ne bi reagiral!
Če smo odkriti,
če nismo riti,
med brati,
pač moramo priznati:
da nihilizem,
nekak drekizem
in prezervativizem
že prej je dolgo triumfiral!
Le kdo ga je podpiral?
Ga je sploh kdo prebiral?

NOVI tednik

Celje, dne 26. decembra 1968 — Štev: 48 — leto XXII — Cena 60 par (Ndinarijev)

Tako recimo so erupcije
povzročale korupcije,
pa špekulacije,
nesreče, samomore,
zločine in umore...
in demonstracije...
So nam protuberance
pokvarile bilance —
z obale
turiste so pregnale,
prej kot je kazal plan;
je naša polja, strela,
spet suša prizadela...
je manj deviz,
bo moke manj,
veliko analiz
imel bo državljan.
Ni v kozmosu nezgode,
ki tako nam zagode,
da kdaj znašli
bi se brez deklaracij
in resolucij,
relacij
ali solucij,
da bi bili
brez smernic in smeri.
A to je sreča!
Le kaj bi bilo,
če z reorganizacijo
recimo tako bi pričeli
da bi na festivalih
diskutirali
in na kongresih peli?!
Bi marsikdo
tako zelo
napel se in nažvižgal
da na zaključke
ne bi se požvižgal,
in bi po festivalih malo
se komu govoriti dalo.

Na Celjskem sklehjen
je meddržavni pakt —
Cinkarna — nemška firma,
dom Narodni prebeljen,
ko da bila bi birma...
Pred pošto semaforji
se, oh, prižgejo,
brne motorji,
ljudje privrejo
in opazujejo
in preučujejo...
»No, zdaj smo velemesto!«
Zdaj bo le poskrbeti,
da luč nam vedno sveti,
da ne zasveti,
ko ugasnit namerava...
Bo li občino glava
zaradi ZTP,
ki hoče progo tu, kjer je,
modernizirat,
ker pa načrt
postavlja jo drugje,
finančna smrt
je to za ZTP —
ne more drugič še
sofinancirat
in se zainvestirat.
Kdo spora nas odreši?...

Bogat ne bo,
kdor bogat ni,
ker je morda zamudil;
ali se ni potrudil;
kdor že ima,
ker skratka zna,
še bogati,
obogati,
bo še imel
in bogatel.
Stopili vsem,
ki bogatijo
in se preveč redijo,
le s prsti smo na prste,
zacvilil je Problem —
visoko vzpenjajo se vrste.

V občanov organizem
poseže davčni mehanizem:
naj solidarno tudi da —
za gospodarske grehe,
za družbene pregrehe,
za mahinacije,
za deformacije
in za napake,
na primer take,
kot je kak EKK,
ki nas košta... košta...
košta... in še košta
in bodo breme vseh dolgov
nosile rame še rodov.
Ce vsa oprema šla,
kot zanesljivo ni še,
med staro bo železo,
iz nje naj vlijejo derezo,
ki odgovorni krivci
si naj na noge jo pripnejo
in z njo še više
(na položaje) se povzpnejo!

Z gondolo na Golté
novembra vse
se vozi
natanko po prognozi;
če prej že ne,
za praznik dela
na žicah bo visela...
(a ne samo obljava —
to bi bila poguba!)
Dobi morda
Kozjansko več denarja,
na vrhu zdaj ima
svojega sekretarja...
Bo Stajerska,
kot kaže,
brez hitre ceste!
Nič ne pomaže,
saj veste
se je pojavil
nekak dejavnik —
v odboru banke
verjetno manjka
kak štajerski predstavnik!?

Ko poslovimo
od starega se leta,
si vsi želimo,
da v novem doživimo,
kar nam najlepšega obeta.
Naj vsakomur se izpolni,
kar pričakuje,
naj vsakdo dela in živi
za boljše, ne za huje!

Vas sobesednik
ta Novi tednik
Drago Hribar

POŠKODOVANI POTNIKI

Voznik Izletnikovega avtobusa JOŽE VIRANT, 32, iz Las pri Dramljah je vozil iz Ljubljane proti Bukovščaku, ko mu je v Začetu pripeljal nasproti s tovornim avtomobilom IVAN KNEZ, 28, z Lopa-te. Knez je zaviral in ob-stal, voznik avtobusa pa je menil, da bo srečanje uspelo, vendar se je zale-tel v prednjo stran tovor-njaka in ga rinil nekaj metrov pred seboj.

V avtobusu je bilo 50 potnikov, lažje poškodbe pa so dobili: ANICA PRE-SCEK, 38, iz Zlateč; JO-ZE VERBIC, 37, iz Dra-mlej; LUDVIK ROZMAN, 47, iz Zlateč; JOŽICA SU-MER, 36, s Proseniškega in MILAN JURŠE, 34, iz Spitaliča. Bilo je poško-dovanih še več potnikov, ki pa niso iskali zdravniške pomoči. Škodo na vo-zilih so ocenili na 15.000 dinarjev.

ZAMRZLE KOLESNICE

Voznik osebnega avto-mobila JANEZ JANEŽIČ, 38, je vozil po cesti III. reda iz Loznice po močno poledeneli cesti, ko mu je pripeljal nasproti z oseb-nim avtomobilom JOŽE GABRON, 25, z Ostroržne-ga. Cesta je imela na sre-dini snežen rob, vozili pa se nista mogli srečati, ker nihče od voznikov ni mo-gel izpeljati iz utrjenih kolesnic. Bila je tudi go-sta megla. Pri trčenju je nastala škoda 7.000 dinar-jev.

SPOLZKA CESTA

DRAGO CERAJ, 26, je vozil avtobus iz Arelina proti Ljubljani. Nasproti mu je pripeljal s tovor-nim avtomobilom FRANC MOČNIK, 28, iz Goričice. Srečavala sta se in zavi-rala, vendar zaradi spolz-ke ceste in goste megle nista mogla preprečiti trčenja. Škodo so ocenili na 10.000 dinarjev.

TRČENJE V MEGLI

Proti Grižam je vozil s tovornim avtomobilom FRANC KRESNIK, 47, iz Bukovščaka. V tem je pri-peljal nasproti s kombi-jem KAREL KOČEVAR,

dobil lažje poškodbe. Ško-do na vozilu je za 10.000 dinarjev.

IZ NEPREDNOST- NE ULICE

Nesreča se je zgodila na križišču Kidričeve in De-lavskove ulice v Celju, ko je po Kidričevi peljal s to-vornim avtomobilom VIK-TOR MASTNAK, 36, iz Škofje vasi. Ko je pripe-ljal do križišča je vozil mimo stoječega tovornja-ka. Iz neprednostne De-lavskove ulice pa je pripe-ljal kolesar MARKO JE-ZOVSEK, 38, iz Celja in trčil v prednji del tovor-njaka. Kolesarja so odpe-ljali v celjsko bolnišnico, kjer so ugotovili, da je dobil pretres možganov.

TRČIL V HIŠO

Proti Vojniku se je pe-ljal iz Dobrne po nezo-rani cesti z osebnim avto-mobilom IVAN GABRIČ, 57, iz Dobrne. V Lember-ju je na ovinku opazil snežni plug, vendar v ze-lo kratki razdalji. Zavril je, vozilo pa je zaneslo v zid gostilne Hren. Voz-nik je dobil lažje poškod-be, na avtomobilu so oce-nili škodo na 6.000 dinar-jev.

Prijetno počutje
in eleganco vam
daje samo

konfekcija »ELEGANT«

CELJE

PREVRNIL SE JE V JAREK

Voznik osebnega avto-mobila FRANC RAMPRE, 47, iz Celja je vozil iz Sentvida proti Grobelne-mu. Na ostrem levem o-vinku je pričelo avtomobi-l zanašati na levo, nato pa na desno, kjer se je prevrnil v tri metre glo-bok jarek. Pri nesreči se je poškodovala sopotnica LIOVINA RAMPRE, 41, ki so jo odpeljali v bolni-šnico. Škodo je za 4.000 dinarjev.

TRČENJE V PETROVČAH

Iz Celja je v Petrovče pripeljal z osebnim avto-mobilom FRANC TOPLAK, 33, iz Kasaz in na križi-šču zaustavil sredi ceste, zaradi vozil, ki so prihaja-la nasproti in mu tako ovirala zavijanje v Liboje. Iz Celja je pripeljal z o-sebnim avtomobilom AGU-ILIN STEHNO, 55, z Du-naja in se z vso silo za-letel zadaj v Toplakov av-tomobil. V tem sta bila lažje poškodovana sopot-nika RUDI GOLAVSEK, 35, in JOŽEFA TOPLAK, 35, oba iz Kasaz. Škodo na vozilih so ocenili na 22.000 dinarjev.

KUP SNEGA

Iz Celja se je proti Laš-kem peljal mopedist AL-BIN MRVAR, 22, iz Reči-ce in na Debru iz nezna-nega vzroka zapeljal na skrajno desno stran v zmrznjen kup snega. Pa-del je in se poškodoval. Odpeljali so ga v celjsko bolnišnico.

KOMENTIRAMO NESREČO

Piše komandir postaje pro-metne milice Celje: FRANC STIHLER:

POMANJKANJE VOZNIŠKIH IZKUŠENJ

V ponedeljek 16. dec. 1968 ob 13. uri se je na cesti I. reda Celje-Ljubljana, v Drešnji vasi, pripetila lažja pro-metna nesreča. Voznik MA-ZI DAVORIN, star 50 let iz Velenja je peljal popolnoma nov osebni avto fiat 750, reg. št. Preizkušnja 5-299-15 iz Celja proti domu. Na mokri, vendar ravni cesti je zavozil v desno. Na robu ceste je zbil cestni smernik, od tu je z dvignjenim prednjim delom vozila zadell zid, ki sto-ji ob cesti. Pri tem se je vo-zilo z vozniškom prevrnilo na levo bočno stran. Vozilo je drselo po cestišču še 25 m in končno obstalo na robu ceste. Pri nesreči je bil voz-nik lažje poškodovan (uda-rec v ramo), na vozilu pa je škoda za okoli 5000 N din, ker je uničena školjka vozi-la. Voznik pred trčenjem ni zaviral, izjavil pa je, da hi-trost vožnje ni presegala 60 km na uro. Pri preizkusu vozila je krmilni mehanizem normalno deloval.

Današnji številni promet na cestah zahteva od voznika popolno zbranost in pri-sebnost. V času upravljanja vozila mora voznik polagati pozornost le na vožnjo. Še tako kratka voznikova odsot-nost od pozornosti na vožnji, pa je lahko usodna, zato ni dovoljeno med vožnjo opravljati takih opravil, ki zmanj-šuje voznikovo pazljivost. Prav tako je potrebna dolo-čena izkušnost za upravlja-nje motornega vozila. Niso redki primeri, da pride do nesreč, ker je očitno, da vo-znik ni imel dovolj vozniške rutine. Take nesreče so pogoste pri voznikih, ki na-bavljajo nova vozila, pred tem pa ne poskrbe za obno-vitev voznikskih sposobnosti, posebno še, če že dalj časa niso upravljalci z vozilom.

Milan Potočnik, (16) iz Smartnega ob Paki, poškodba pri delu, ima rano na desni krači; Jure Straus, (36) iz Vinske gore, poškodba pri delu, počena kost na desni nogi; Rafael Strgar, (52) iz Bevc pri Velenju, padel v službi, polom leve mečnice; Konrad Salamun, (52) iz Zgornje Hudiče, poškodba pri delu, zlom levega gležnja; Jože Turnšek, (23) iz Velenja, premož mu je padel na roko, zlom desne podlahti; Ivan Mesarič, (39) iz Lokovine pri

Dobri, poškodovan se je s hodom, zlom levega gležnja; Marija Stefančič, (31) iz Lož-nice pri Zalcu je padla in si zlomila spodnji del golenice; Jože Kozole, (63) iz Zabukov-ja, hlood mu je zlomil desne medenične kosti; Ludvik Be-lec, (22) iz Celja, opekline s cinikom po levem gležnju; Jože Vidmar, (40) iz Blance, stroj za luščenje fižola mu je poškodoval kazalec desne ro-ke; Ivan Naglič, (17) iz Ma-lih dol pri Vojniku, pri delu se je urezal na kazalec leve roke; Ivan Rednak, (29) iz Paškega Kozjaka pri Velenju, pri delu se je zrušil nanj ve-lik kos premoga; Herman Vrečer, (40) iz Migojnic, tran-sporter ga je zgrabil za deš-no roko, večje rane in odr-gnine; Zdravko Mikek, (43) iz Brega pri Polzeli, zlomi-je-na phalanga in rana na me-zincu desne roke; Pavel Ca-lasan, (29) iz Celja, opekline na desni krači; Alojz Ura-nkar, (24) iz Laškega, poško-rba kazalca in sredinca ter presekana kita na sredincu; Stane Košič, (27) iz Celja, poškodba desnega palca; Franc Mavhar, (63) iz Zreč, poškodba s skobelnim stro-jem, poškodovani vršički dru-gega, tretjega, četrtega in petega prsta; Ivan Tamše, (19) iz Zabukovice, poškodo-val si je kazalec in zlomil srednji prst; Marija Jamni-ka, (27) iz Velenja, delovna nesreča, rana na desni pod-lahti; Ana Rebernak, (31) iz Ljubljane, pri delu si je rani-la desno roko; Tode Višek-una, (22) iz Celja, delovna ne-sreča, rana med prsti na de-sni nogi; Anton Pirnat, (20) iz Slane, delovna nesreča, o-peklina po obrazu in levi roki.

CELJE:

Rodilo se je 22 dečkov in 30 deklic

LASKO

Rojena je bila ena deklica

CELJE

Poročili so se štirje pari

SLOVENSKE KONJICE

Bogomir Koren, 28 iz Zbelov-ske gore 73 in Dragica Kam-puš, 18 iz Zbelovske gore 103.

ZALEC

Alojzij Muha, 29 iz Senovega 220/10 in Marija Strnad, 29 iz Brega pri Polzeli ter Mar-tin Stopar, 43 iz Lok 35 pri Mozirju in Ivana Rizmal, 45 iz Malih Braslovč 12.

CELJE

Franc Vahčić, 67 iz Kozjaka; Dušan Ajdnik, 8 iz Bukovšča-ka; Marija Podjavršek, 63 iz Celja; Mirko Hočevar, 79 iz Celja; Anton Kele, 54 iz Ce-lja; Anton Skore, 61 iz Lem-berga pri Smarju; Jakob Re-penšek, 68 iz Celja; Angela Romih, 55 iz Gorice pri Sliv-nici; Janez Kogovšek, 76 iz Celja; Brigita Kerznar, 81 iz Smilavža pri Gornjem gra-du; Franciška Pristav, 69 iz Sp. Vodal; Maks Dimec, 76 iz Otemne in Jožef Avžner, 80 iz Laške vasi.

LASKO

Julijana Zidanšek, 76, oseb-na upokojenka iz Strmca 17; Jakob Marot, 73, osebni upo-kojenec iz Olesč 14; Martin Ojsteršek, 41, rudar iz La-

homna 35 in Ana Vuga, 87, gospodinja iz Strmca 35.

SLOVENSKE KONJICE

Jurij Zdovec, 81 iz Slov. Kon-jic in Jožef Vodusek, 64 iz Slov. Konjic.

SMARJE PRI JELSAH

Franc Vahčić, 67 iz Kozjega 51; Franc Rudolf Mramor, 40 iz Zdol 39; Mihael Kajba, 67 iz Vrenske gore 42; Gotard Lebeničnik, 67 iz Vrh 14; Eli-zabeta Orač, roj. Korošek, 59 iz Sp. Ponikvice 21; Maksi-miljan Terčič, 70 iz Cerovca pod Bočem 49; Ana Sinko, roj. Oovirk, 56 iz Plat 7 in Marija Mikša, roj. Kregar, 62 iz Kamenc 20.

Cecilija Pavšek, roj. Pepel, 70, kmetovalka iz Podgore; Franc Tavčer, 64, upokojenec iz Založ 18; Franc Podbornik, 66, upokojenec iz Vel. Pireši-ce 32; Jože Skok, 67, kmeto-valec iz Sentrupertu 18; Jo-sip Fabčič, 67, upokojenec iz Laškega 202; Marija Belej, roj. Rečnik, 83, upokojenka, Celje, Vrnčeva 4; Bernarda Natlačen, roj. Sket, 33, delav-ka iz Rogaške Slatine 138; Viljeldmina Kalan, roj. Petri-na, 80, upokojenka iz Celja; Matevž Vouk, upokojenec iz Latkove vasi 62; Terezija Er-jevec, roj. Petaros, 83, upo-kojenka iz Celja; Anton Pla-znik, 48 kmet iz Letuša 13; Angela Klinc, roj. Ozar, 57, upokojenka iz Petrovč 37; Neža Leskovšek, roj. Pistot-nik, 68, gospodinja iz Podvr-ha 55 in Jože Egartner, 75, upokojenec iz Rogatca 79.

HRASTNIK

Rus Uršula, stanujoča Pod-kraj 30, Hrastnik, stara 90 let Košič Janez, stanujoč Turje 39, Hrastnik, star 75 let.

»A si vidla, kako smo v Celju plaval? Jaz sem že tolk presakramentalna in sem bla tolk zrepolvirana, da bi fim že pokazala. Kaj se pa to pravi, da človek ne more niti človešk čez cesto! Bla sem popolnoma mokra, v čevlji je kar čofutalo...« »Saj to je pa tist. Nobeč se ni pravo-časno pobrigal, da bi odma-šil jarke, snega do pa tud kar ležal po ulicah...« A si čula, da bo šlo baje na izlet v Betlehem tudi nekaj komu-nistov? »Ja, zakaj pa ne bi smeli tudi oni videt Betlehe-ma? Saj sem brala, ko piše, da so naredli eno anketo in kar štiri procenle komuni-stov verjame v boga...« »Čuj, ko si že to omenla, moj je reku, da je en sekretar spravil tisto punco v službo. Kar inventiral je, pa je blo urejeno. Drugi pa čakafo. Saj je najbrž še dost takih pri-merov...« »Si kaj slišala, al je res, da bojo baje tistmu, ki je stolku svoj avto, ko je vozu pijan ko mavra, povr-nil škodo? Na, veš, kaj, ta je pa dobra. Če se bo to zgodil, pa tukaj res ni nobene orngel... Kam boš pa kaj šla za nov let? Midva se spravl-java v Italijo. Rada bi si ogledala Rim, da bi vidla tistga andžela...« »Jaz bom najbrž kar doma, saj veš, da šparama, če hočma kupi tistga pežota 504...« »A pežota 404 bota kupla?« »Ne 404, 504, takga v Celj še ni. Je nekoik boljš od 404, ampak tud več košta; če se pa človek že odloč, se pa že splača...« »A 504? Saj boma midva tud pežota taunusa in se odlo-čla narbarž tud za pežota, ampak za 204 na dizlov mo-tor...« »A si vidla, kako so okrancal Celje za praznike! Zadnjč sem čula na cest, ko je nekoik reku, da se mu zdi to podobno kakim kitajskim ulicam v času kulturne re-volucije. A ni dobra?« »Ni sla-ba. Ja, želim ti srečniga in veselega...« »Jez tud teb...«

V zadnjem času vse po-gosteje gostujejo v Celju znani slovenski in jugoslo-vanski pevci zabavne gla-sbe. Med njimi je bila tudi Majda Sepe, ki s svojim prijetnim glasom in veli-kim smislom za prijeten nastop vedno privabi mno-go ljubiteljev zabavne gla-sbe. Sicer pa je Majda ta-ko »polovična« Celjanka, saj je poročena z znanim komponistom, dirigentom in glasbenikom Celjanom Mojmirom Sepetom.

Foto: T. VRABL

stara kronika

MISI, PODGANE, STE-NICE IN ŠCURKI ter ves mrčes mora poginiti, če se uporabljajo moja pre-izkušeno najboljša in pov-sod hvaljena sredstva, kakor: ZA POLJSKE MISI 1 K, ZA PODGANE IN MI-SI 5 K, ZA ŠCURKE 5 K, TINKTURA ZA STENI-CE 5 K, UNICEVALEC MOLJEV 2 K, PRASEK PROTI MRČESOM 2 in 4 K, TINKTURA PROTI USEM PRI LJUDEH 3 K, MAZILO ZA USI PRI ZI-VINI 2 K, PRASEK ZA USI V OBLEKI IN PERI-LU 2 K, TINKTURA ZA BOLHE PRI PSEH K 150, TINKTURA PROTI MRČESU NA SADJU IN ZELENJADI 3 K. Pošlja po povzetju Zavod za ek-sport M. Jünker, Zagreb.

RAZGLAS. — STETJE KONJ V CELJU. V sobo-to dne 22. in v nedeljo dne 23. februarja vršilo se bode štetje konj. Last-nike in posestnike konj se v izogib strogi kazni po-zivlja, da v označenem ne-prestopnem roku prijavijo svoje konje in druge kopitarje (osle, mule) pri komisiji na mestnem ma-gistratu!

FREBRUAR, MAREC
1919

Petek, 27. decembra: ob 10.15 F. Roš »Carobna piščalka«, zaključena predstava za os. šolo Zalec.

Ob 13. F. Roš »Carobna piščalka«, zaključena predstava za četrto osnovno šolo, ob 16. F. Roš »Carobna piščalka«, zaključena predstava za Libelo.

Sobota, 28. decembra: ob 13.30 F. Roš »Carobna piščalka«, zaključena predstava za Kovinotehno, ob 16.30 F. Roš »Carobna piščalka«, zaključena predstava za EMO.

Nedelja, 29. decembra: ob 8.15 in ob 14.15 F. Roš »Carobna piščalka«, zaključena predstava za os. šolo Rog. Slatina, ob 10.30 uri F. Roš »Carobna piščalka«, zaključena predstava za Aero.

Ponedeljek, 30. decembra: ob 13.30 Saša Skufca »Trnuljčica«. Gostovanje v Zagorju. Predstava bo tudi ob 16. uri.

Torek, 31. decembra: ob 9. F. Roš »Carobna piščalka«, zaključena predstava za Metko, ob 11. uri pa za šol. center B. Kidričja.

Sobota, 4. januarja: ob 15.30 F. Roš »Carobna piščalka«, za prvi šolski abonma.

Nedelja, 5. januarja: ob 10. Machiavelli »Mandragola«, za I. nedeljski mladinski abonma.

POHIŠTVO

- ZA VSAKO STANOVANJE
 - ZA VSE POTREBE IN ZA VSAK OKUS
 - NA KREDIT
 - BREZ POLOGA IN BREZ POROKOV
 - BREZPLAČNA DOSTAVA NA DOM
- VSI KUPCI POHIŠTVA BODO VKLJUCENI V ZREBANJE NAGRAD V DRUGEM POLLETJU 1968

ŠIPAD

Celje: Mariborska št. 44

Union: od 25. do 29. 12. »Pet fantov za Singapore«, amer. barvni.
od 30. 12. do 3. 1. »Ognje-vita karavana«, amer. barv. od 4. 1. do 7. 1. »Zlati petelin«, mehiški barvni.

Metropol: od 23. do 31. 12. »Kekčeve ukane«, slov. barvni (samo ob 16. uri), 24. 12. »Festival Chaplina«, amer. (ob 18. in 20. uri) od 25. do 30. 12. »Operacija Strela«, amer. barvni (ob 18. in 20. uri),

od 31. 12. do 3. 1. »Prišli so v Corduro«, amer. barvni od 4. 1. do 8. 1. »Mož iz Marakeša«, franc. barvni

Kino Dom: od 27. do 30. 12. »Odpadnik prerije«, amer. barvni

od 31. 12. do 3. 1. »Svin-gerje«, amer. barvni od 4. 1. do 8. 1. »Veroniki-na dolga noč«, italij. barvni

merx

KAVA

praznično razpoloženje

PRIREDTV

SILVESTRSKI MENUJI

Vas morda zanima, kaj bodo kje jedli zadnjo noč v letu?

● V dobrnskem zdravilišču so pripravili takle Silvestrov menu: lovski zavitek 69 kot predjed, novoletni mesni epigram, francosko prilogo, solato, sadno kupo à la Dobrna in buteljko vina.

● V hotelu Paka v Velenju bodo svojim gostom postregli z naslednjimi jedmi: šilce aperitiva, silvestrov narezek, juha z zdrobovimi žličniki, pečen puran, pečeno svinjsko, mešana priloga, sezonska solata, rum-punc torta s smetano, kava in vino.

● V hotelu Celeia v Celju pa so izbrali takle sestav: kraški pršut z olivami, Silvestrova plošča (pečen puran, svinjsko meso, teletina po pariško itd.), fina priloga (artičoki, pomes frittes, stročji fižol s slanino, grah z maslom, korenček na angleški način), sestavljena solata, ananas kupa, novoletne slane paličice in kava.

SILVESTROVANJA

CELJE: hotel Evropa — rezervacija in konsumacija 65 ND, hotel Celeia — rezervacija s konsumacijo 70 ND, restavracija Kladivar — domača glasba, rezervacija in konsumacija 30 ND, športna hala Kladivar — 25 ND, Celjska koča — 40 ND in Stari grad, kjer velja rezervacija sedeža samo 3 ND.

GORA OLJKA: zabava s plesom, obvezen silvestrov menu — 35 ND. Na razpolago so tudi ležišča.

DOBRNA: v zdraviliški restavraciji stane vstopnina, silvestrov menu, steklenica vina 70 ND, v hotelu Triglav pa 40 ND.

ROGAŠKA SLATINA: tradicionalno silvestrovanje v vseh prostorih zdraviliškega doma — rezervacija 30 ND, topli silvestrov menu pa 40 ND. V to sodi tudi aperitiv in buteljka vina. V kavarjni terapije pa velja rezervacija 25 ND, hladni menu pa 40.

VELENJE: silvestrov menu v hotelu Paka v Velenju stane 70 ND, silvestrovanje v restavraciji Jezero pa 20 ND, brez konsumacije. Ležišča v hotelu Paka so od dana.

SOSTANJ: tradicionalno silvestrovanje v Kajuhomem

domu — 40 ND. Za goste, ki bodo tu ostali najmanj tri dni, pa so določili tudi cenen pension — po 25 ND za osebo. Silvestrovanje bo tudi v restavraciji »Pri pošti« in v gostilni »Knečki dvor«. Vstop je prost in tudi konsumacije ni.

MOZIRJE: silvestrovanje v hotelu Turist stane 80 ND, v kar je poleg izbranega silvestrovskega menija všteta tudi steklenica šampanjca na dve osebi.

GORNJI GRAD: V Turistu velja rezervacija 3 ND.

LOGARSKA DOLINA: Planinski dom v Logarski dolini je že oddan. Seveda pa bo Silvestrovati možno tudi drugje. Mi smo izbrali samo nekaj najzanimivejših prireditvev.

Podobno kot celjske trgovine, je tudi celjska tržnica že na zunanji spominjala na novoletne praznike. Smrečice, velike in majhne, ki jih je na trg pripeljal Gozdno gospodarstvo, pa tudi privatniki so se letos izkazali, so prav okrožile tržnico. Tudi prehudo drage niso bile — najmanjše po 1 novi dinar, največje pa po 30.

Novoletno vzdušje so pričarali tudi kupi orehov. Jedra so branjevci prodajali po 26 do 30 ND kilogram, cele orehe pa po 7 do 9. V zadnjem tednu so se orehi nekoliko podražili, medtem ko jajca še vedno prodajajo po 70 do 90 para.

Ce bi letošnje decembrske cene na celjski tržnici primerjali z lanskimi, potem bi bili lahko kar zadovoljni. Solata, ki je lani stala 5 dinarjev kilogram, je letos po 4 dinarje. Tudi špinaca je za 4 dinarje pri kilogramu cenejša, saj stane »samo« 6 dinarjev. Krompir in čebula sta bila tako lani, kot letos po 1 ND, oziroma po 3,50 do 4, ohrovt pa, ki ga letos prodajajo po 1,50 do 2 ND, je lani stal 3 ND kilogram. Le jabolka so nekoliko dražja. Lani smo jih v tem času kupovali še po 1 novi dinar, letos pa jih za ta denar ni mogoče dobiti, temveč stanejo do 2,50 ND.

Tržnica bo 1. januarja zaprta, 2. januarja pa bodo poslovali od 7. do 10. ure. To velja tudi za pekarno in mesnico.

5 LET ZA UBOJ

SILVA SKORJANEC IZ BISTRICE PRI LESINCEM JE BILA OBSOJENA ZA UBOJ V JURKLOŠTRU. ZALOSTEN EPILOG DRAHE. KI JO JE POVZROČIL NEODGOVORNI DON JUAN NA KOZJANSKEM.

Pred petčlanskim senatom celjskega okrožnega sodišča, ki ga je vodil sodnik VEKOSLAV TANKO, je bila prejšnji teden razprava zoper 23-letno SILVO SKORJANEC, mater dveh mladoletnih otrok, ker je 19. septembra v Jurkloštru z nožem ubila 34-letno CVETKO JUG, ženo ALBINA JUGA, očeta dveh silvinih nezakonskih otrok.

O uboju smo že podrobno pisali. Če sedaj na kratko povzamemo ne moremo mimo dejstev, ki so po dveh nezakonskih otrok, za katere

je sodišče razsodilo, da je oče ALBIN JUG, doma iz Virštanja.

Silva bi naj spoznala A. Jugo na veselici v Kozjem. Med mladima se je vnela ljubezen, pozneje je bil spočet otrok. Toda že med nosečnostjo, ko bi Silva potrebovala največ ljubezni in pozornosti, jo je A. JUG neodgovorno zapustil. Še več. Zbližal se je z dekletom v Podčetrtku in se to onečastil. Tudi njo je že med nosečnostjo zapustil in se vrnil k Silvi. Ta se je morala zaradi duševne razrahljanosti zdraviti v Vojniku in Ljubljani.

A. Jug je po obtoženkinini izpovedi, objubil zakon. Te obljube so mlado Silvo toliko zapeljale, da je znova sprejela razmerje z njim. V tej ljubezni je bil spočet drugi otrok, čeprav je tekla pravda o očetovstvu za prvega, kajti A. Jug je zanikal, da bi bil oče, predvsem pa ni hotel nositi materialne odgovornosti za svoje don Juanstvo. Ko je bila Silva pet mesecev noseča, je izvedela, da se je A. Jug poročil s tretjo, Cvetko, materjo enega nezakonskega otroka. Silvo je zavrgel, prav tako pa tudi ostale nezakonske otroke. Vseh bi naj imel kar štiril.

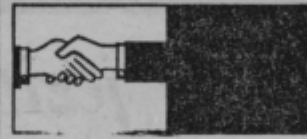
Silva se je vsekakor znašla v težkem gmotnem položaju, kajti A. Jug ni plačeval hranarine niti za prvega otroka. Silva je začela pisati pisma v Jurklošter, in ker ni bilo odgovorov je začela groziti. Ko tudi to ni zaleglo se je 19. septembra zjutraj odpravila peš v Jurklošter. V torbico je vtaknila, kot je izjavila pred sodniki, kuhinjski nož »za vsak primer«.

V Jurkloštru je poizvedela kdo in kje je Cvetka ter se nato napotila v poštni urad. Tu je Cvetko ogovorila. Po obtoženkinini izjavi Cvetka ni hotela z njo razpravljati o alimentaciji in ji je zato velela naj urad zapusti. Ko je Cvetka z grožnjo zamahnila proti obtoženki je ta pograbila nož in jo zabolila. Takoj potem je zbežala proti domu. Cvetka je uspela le poklicati na pomoč in je že čez nekaj minut umrla.

Sodni senat je pri razsodbi upošteval okoliščine v katerih je obtoženka živela, njeno zdravstveno stanje, preživeto tragedijo in to, da ima dvoje mladoletnih otrok ter jo obsodil na pet let strogega zapora.

Dežurstva

LEKARNE: od 21. do 28. decembra je dežurna Nova Lekarna na Tomšičevem trgu, od 28. dec. do 3. jan. pa lekarna Center v Vodnikovih ulici.

Prejšnji teden so imeli v Celei 482 domačih in 303 tujih gostov, v hotelu Evropa v Celju pa skupno 381 gostov. Med tujci je bilo največ Avstrijcev in Nemcev, pa tudi Čehoslovakov.

V HOTELU PAKA VELENJE pa je nočevalo 74 domačih in 27 tujih gostov.

Program radia Celje je vsak dan od 16. do 18. ure. Prva ura je zmeraj namenjena čestitkam.

Bralce naj opozorimo, da bo postaja imela zadnje oddaje v tem letu v ponedeljek 30. decembra od 16. do 18. ure.

V torek, sredo in četrtek ne bo oddaje.

Vprašanje tedna

KJE NAJ BO AVTOBUSNA POSTAJA?

Stanko Skočir, Zidani most:

Vprašanje:

Prebivalci Zidanega mosta imajo nemalo težav, kadar hočejo na avtobus. Nekateri avtobusi namreč ustavljajo na prostoru pred železniško postajo, drugi pa potnike »poberejo« kar spotoma pri cestnem križišču. To velja predvsem za avtobuse avtoturističnega podjetja Izletnik in podjetja Gorjanci iz Novega mesta. Ali se podjetji ne bi mogli dogovoriti, da bi šoferji njihovih avtobusov zapeljali še kakih sto metrov dalj in ustavili pred železniško postajo? Pa bi bilo med potniki manj nesporazumov in slabe volje.

ODGOVOR SEFA PROMETA AVTOTURISTIČNEGA PODJETJA IZLETNIK CELJE:

Pred železniško postajo so doslej ustavljali le avtobusi, ki jim je Zidani most končna postaja. Vsi ostali bi morali potem namreč obračati, to pa bi bilo na vsak način neprijetno. Drži pa, da bi v tem primeru morala občinska skupščina določiti postajni prostor, pa ljudem ne bi bilo treba ugihati, kam naj gredo, da bodo počakali avtobus. Tako pa se seveda lahko primeri, da šofer ustavi avtobus tam, kjer je to najugodnejše.

Prizadeti prebivalec gornje postaje »Oprešnik«: Iz dopisa, ki so ga poslali prizadeti prebivalci gornje avtobusne postaje »Oprešnik« med Šolčavo in Rogovcem povzemamo ne samo vprašanje, marveč tudi ugotovitev, da je nastal spor, kje naj bo postaja, ali spodnja za devet ljudi, ali gornja, na katero je vezanih 27 ljudi. Očitno so se dogajale tudi čudne zadeve okoli postavljanja vidnih znakov za avtobusno postajo in podobno. Bil je celo primer, ko si je nekdo »sposodil« tak znak in podobno.

Avtoturistično podjetje izletnik: Poznamo primer pa tudi želje in spore tamonjih ljudi za to postajo. Žal moramo povedati, da za določevanje lokacije avtobusnih postaj ni pristojno naše podjetje, čeprav opravlja avtobusne prevoze, marveč samo oddelek za splošne zadeve skupščine občine Mozirje (v tem primeru). Kolikor nam je znano, se je pristojna služba odločila za kompromisno rešitev.

Naj bo ta primer tudi poduk, da se prebivalci za določevanje lokacije avtobusnih postaj obračajo samo na pristojne organe občinskih skupščin. Naše podjetje sodeluje pri obravnavanju takih vprašanj samo kot svetovalec.

Milan Božič

KAJ JE Z DAVKI?

IVAN BUTARA, Celje: »O novih davčnih obveznostih so razpravljali skoraj vse leto, pred dnevi pa je bil predlog zakona sprejet. Kolikor sem zasledoval obrazložitve v tisku in RTV, moram žal povedati, da mi niso povsem jasne. Zakaj ne bi rekli bobu bob in bi prišli na dan z natančnim izračunom, ali če hočete s formulo, po kateri bi si

vsakdo lahko sam izračunal, koliko bo po novem plačal. Podobno velja tudi za trikratno povečanje obsega zavarovanja avtomobilov in za druge povečane davkatve s tem v zvezi, o katerih si verjetno večina voznikov ni povsem na jasnem. Smo namreč tako na hudiče komplicirani, da bi nas sam vrag težko razumel. Kaj mislite?»

ODGOVOR UREDNISTVA: Vprašanje s pripombami je vsekakor zelo umestno in aktualno, zato bomo v prvi novoletni številki skušali nanj podrobno odgovoriti. Priprani smo, da nam bo zavarovalnica posredovala ustrezne podatke in da bomo lahko postregli tudi z izračunom davkov na osebne dohodke.

KADRI IN IZOBRAZBA

Na vprašanje Ivana Crnomina, kolikšen je odstotek zaposlenih kadrov z višjo, visoko in srednjo izobrazbo v primerjavi z agotovitvami zadnje analize (za celjsko občino), na katerega nismo mogli odgovoriti z objavo (v prejšnji številki), nam je komunalni zavod za zaposlovanje v Celju posredoval odgovor:

»Analiza, ki jo omenja vprašanje, je bila narejena pred štirimi leti. Podatkov o spremembi strukture še ni, vendar pa smo pred časom anketirali 83 podjetij. Tako bomo lahko v kratkem primerjali tedanje ugotovitve z najnovejšimi. Anketo bo namreč obravnavala skupščina komunalnega zavoda na bližnjem zasedanju, z rezultati pa bo seveda seznanjena tudi javnost.«

MOTEL V CELJU?

Miha Zumer, Drapšinova 12, Celje: »Slišal sem, da nameravajo ob celjskem bazenu graditi motel. Zanima me, če je takšna gradnja umestna, saj vemo, da bo v bodoče glavna cesta speljana mimo mesta.«

Marjan Ašič, Skupščina občine Celje: »Pred dnevi je bil v Celju razgovor na katerem so sodelovali predstavniki Zavoda ing. Stanko Bloudek iz Ljubljane, predstavniki Neptuna in investitorja. Sprejet je bil sklep, da je gradnja motela s testirnim centrom ob bazenu umestna. Pripravljajo se osnovni načrti. Ostali prostor je namenjen zelenicam, ki jih v okolici bazena primanjkuje. Tako odpade možnost gradnje manjšega športnega objekta za rokomet, košarko in odbojko. Tudi vodstvo Neptuna zahteva, da se okolica tako uredi, da bo celoten prostor rekreativni center.«

POŠILJAJTE VPRAŠANJA

V tej naši rubriki, vam dragi bralci, posredujemo odgovore na kakršnokoli vprašanje z vseh področij našega življenja. Nekaj bralcev se je že oglasilo s svojimi vprašanji, mi pa smo jim preskrbeli ustrezne odgovore. Tudi vi se odločite in povprašajte po stvareh, ki vas zanimajo. Takoj se odločite ter nam postavljeno vprašanje napišite na dopisnico!

NATAŠA URBANČIČ ŠE

ENO LETO V CELJU

Odlična atletinja Nataša Urbančič, članica AD Kladivar se je odločila, da bo še naslednje leto ostala v Celju. Po prvotnih načrtih se je nameravala vrniti v Avstralijo že ob koncu letošnjega leta. Njena prisotnost bo vsekakor v veliko korist ženski ekipi Kladivarja, ki bo lahko s popolno postavo v naslednjem letu konkurirala za najvišji naslov v državi.

ROKOMETAŠI V

AVSTRIJI IN ČSSR

Celjski rokometaši, ki letos že drugič nastopajo v zvezni ligi bodo v naslednjem mesecu odpotovali na turnejo po Avstriji in Češkoslovaški, kjer bodo odigrali nekaj prijateljskih tekem. Na poti bodo okoli deset dni. Vsekakor bo turneja v veliko korist rokometašem, da bodo dobro pripravljene za prihodnje nastope v zvezni ligi.

Trenutno vodi kondicijske treninge Roman Lešek, društvo pa je razpisalo tudi mesto trenerja prve ekipe, ki bi vodil RK Celje do konca sezone.

RAZMAH V VSEH

KATEGORIJAH

Košarkarski klub Celje je že v prvem nastopu v republiški ligi dosegel lep uspeh. Vse to je pripravilo vodstvo, da je takoj začelo zbirati mlade in nadarjene košarkarje, ki bodo kasneje lahko nadomestili starejše. Tako trenutno trenira okoli 120 članov, od tega je 70 pionirjev. Z delom so začele tudi pionirke in mladinke, kar je za naše mesto vsekakor razveseljivo, saj do sedaj ženske košarkarke nismo imeli.

MLADINSKA REPREZEN-

TANCA ČSSR V CELJU

V soboto, 28. decembra, ob 18. uri bo na umetnem drsališču v celjskem mestnem parku zanimiva prijateljska mednarodna tekma v hokeju na ledu, v kateri se bo domače moštvo hokejistov srečalo z mladinsko dravno reprezentanco Češkoslovaške. Mladi češki hokejisti bodo konec decembra nastopili v Gradcu, takoj za tem pa bodo obiskali še Celje.

Pretekli teden sta bili na celjskem umetnem drsališču dve hokejski tekmi. V prvi so se že drugič v kratkem času srečali igralci vevške Slavije (člani prve lige) ter domačini. Zmagali so gostje z rezultatom 8:3 (4:0, 2:1, 2:2). Druga tekma pa je bilo prvenstveno srečanje mladinskih moštev Celja in Jesenice. Po močno izenačeni igri so zmagali izkušenejši gosti 5:4 (3:3, 0:0, 2:1). Rezultat je razveseljiv, lepa pa je bila tudi igra.

PIONIRJI IMAJO VSTOP PROST

Upravni odbor HDK Celje je sklenil, da imajo pionirji do 14. leta starosti prost vstop na vse hokejske tekme. Ta sklep so mladi toplo pozdravili, zato ni naključje, da so v velikem številu obiskali nekatere zadnje prireditve na ledu.

ŠTEVILNA TEKMOVANJA

V CELJU

Pred dnevi je Občinska zveza za telesno kulturo organizirala občinsko sindikalno prvenstvo v kegljanju, na katerem je sodelovalo 24 moških in tri ženske ekipe. Proti pričakovanju je bila najboljša ekipa Elektra (1058 podrtih kegljev) pred Aerom, Ingradom itd. Pri članicah so bile najboljša ekipa Elektra (1058 podrtih kegljev).

Ob dnevu republike je na turnirju Aera sodelovalo osem ekip, zmagovalec pa je bil organizator (784). V počastitev dneva JLA je na turnirju, ki ga je organizirala zveza rezervnih oficirjev, zmagala ekipa Invalidov (740) pred EMO, JLA itd. Na prijateljskem četverboju so zmagali Celjani s 1518 podrtimi keglji.

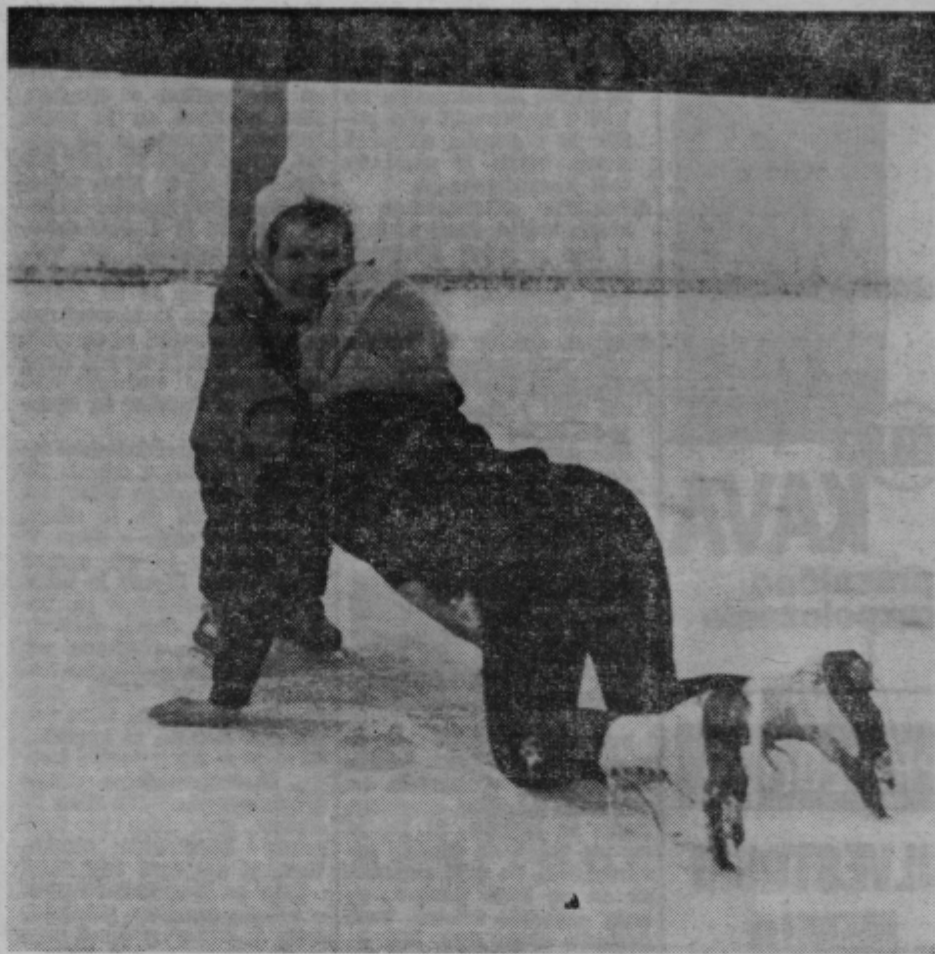
J. LUBEJ

LEP USPEH CELJSKIH

ŠAHISTOV V LJUBLJANI

Na zaključnem ekipnem prvenstvu v Ljubljani so Celjani zaigrali izredno dobro in osvojili drugo mesto. Premagali so Domžale in Koper, z zmagovalecem Ljubljano pa igrali neodločeno. Z drugim mestom so si pridobili pravico, da prihodnje leto brez kvalifikacijskih tekem nastopijo v finalu. Najboljša sta bila Jazbec in Užnaha, ki sta zmagala v vseh treh partijah.

S. PERTINAC

Sestrici se imata zelo radi. Tudi na ledu... (Foto: M. Božič)

PROTI DROBITVI

- Med društvi so po doseženih uspehih v ospredju: AD Kladivar, RK Celje strelci, kegljači in hokejisti na travi
- Do kdaj še razdrobljenost igrišč in društev
- Ali dovolj vrednotimo celjski šport

Leto je ponovno za nami. Zastavljeno delo smo ali nismo uspeli opraviti.

Tako je tudi pri športnih društvih, kjer je bilo v začetku veliko udarjanja po zvonu, danes pa je od vsega ostalo bolj malo. V Celju med posameznimi društvi še vedno prednjači AD Kladivar, ki pa bo v prihodnjem letu glede kvalitete atletike zelo oslabilen saj je mnogo tekmovalcev odšlo v vojsko, starejši tekmovalci trenirajo v lastno zadovoljstvo, mladi, ki jih je resnično veliko, pa še niso zreli za večje dosežke.

Lep razvoj so v tem letu pokazali rokometaši, hokejisti na travi in ne nazadnje kegljači in strelci. Prav kegljači so osvo-

jili vrsto najpomembnejših naslovov v državi.

V drugih športnih panogah pa lahko upravičeno pričakujemo kvaliteten napredek v naslednji sezoni in to zlasti pri HDK Celje, košarkarjih, dvigalcih uteži ter odbojkarjih in plavalcih. Pomembno je, da v vseh omenjenih društvih delajo kvalitetni trenerji in to največ z mladimi ljudmi. Nobenega pravega napredka pa ni pri NK Celje-Kladivar.

Ob športnih uspehih in neuspehih pa se pojavlja aktualno vprašanje. Zakaj še do danes niso posamezna športna društva začela razpravljati o združitvi v eno samo enotno društvo z različnimi sekcijami. Kaj bi pri tem pridobili, verjetno ni po-

trebno povdarjati. Zdaj se vsako društvo ukvarja z administrativnimi, tehničnimi in finančnimi zadevami, pri združitvi v enotno društvo pa bi to vsekakor odpadlo. Celje ni tako veliko mesto, da bi moralo imeti 20 društev, ki so popolnoma samostojna. Sicer pri združitvi ne gre za krnitev samostojnosti, pač pa za racionalizacijo. Isto velja tudi za športne objekte, ki bi jih ob enotnem društvu lažje gradili (bilo bi namreč manj prerekanj, kdo naj bo prvi na vrsti!). O vsem tem bi bilo potrebno v naslednjem letu več razmišljati in poiskati tisto pot, ki bi pripeljala do uspeha celotnega celjskega športa.

T. VRABL

POZOR SMUK!

V delovnem načrtu celjskega smučarskega društva Izletnik zavzemata v zdajšnjem času vidno mesto zlasti dve nalogi: ustanavljanje smučarskih aktivov v delovnih organizacijah ter nadaljnja poživitev dela med skakalci.

Pobuda za ustanavljanje smučarskih aktivov v delovnih organizacijah je naletela na plodna tla. Pri vsem tem ne gre samo za organizacijsko utrditev kluba, za povečanje števila članov, marveč tudi za to, da se smučanje kot športna in rekreativna dejavnost razširi med člane delovnih organizacij. Matični klub pa obeta aktivom tudi znatno pomoč ne samo v organizaciji tekmovanj za člane delovnih organizacij, marveč tudi v prirejanju tečajev za začetnike in druge, v organizaciji izletov in podobno. Glede na to, da kolektiv avtoturističnega podjetja Izletnik upravlja s postojenko pri Celjski koči, zatem z dvema vlečnicama prav tam in da bo kmalu nared tudi vzpenjača na Golteh je več kot razumljivo, da bodo imeli člani smučarskega kluba in s tem tudi člani aktivov določene ugodnosti. To pa je vsekakor prednost, ki je ne kaže prezreti.

Dobro zastavljeno delo v lanskem sezoni nadaljujejo tudi skakalci. Po odhodu Andreja Nahtigala v Ljubljano so ostali brez trenerja. Odločili so se za vzgojo lastnega.

Mimo tega preurejajo skakalnico v mestnem parku, ki bi naj po novem dovozevala skoke do 50 metrov. Vzporedno pa tečejo vse priprave za izvedbo republiškega prvenstva mladincev v smučarskih skokih, ki bo januarja prihodnjega leta. M. B.

POZDRAV IZ ZADRA

Oglasil se je Adi Vidmajer, znani atlet AD Kladivar in telesnovzgojni delavec v Preboldu. Ki služi vojaščino. S pozdravi je prišla tudi čestitka za Novo leto, ki jo je naslovil športni redakciji lista ter vsem športnikom in športnicam celjskega območja. Naj velja enaka želja za srečno in zdravo Novo leto tudi Adiju!

Ne jezite se! Dobili boste lepšega

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO

**TEHNO-MERCATOR
CELJE**

**VAM
NUDI
VSE !**

KIRURGOVA NOČ

Veliko je knjig, ki opisujejo življenje zdravnikov. V mnogih vzbujajo željo, da bi sami nekoč stali ob operacijski mizi in se borili za življenje svojega bližnjega, oblečeni v slavno belo obleko z masko na licu. Toda ko človek vidi delo kirurga ostanejo sanje le sanje, resničnost pa se obarva s človeško krvjo.

Vsakodnevni prizor iz sepike. Doktor Nikita Georgijev, med. sestra Zdenka Užmah in strežnica Eva Lampret pri delu.

Pod celjsko bolnišnico je pravi labirint hodnikov, dolgih, kratkih, širokih in ozkih. Nekatere v sredini so sobe dežurnih kirurgov. Nekoliko neprijetno mi je bilo, ko sva šla z dr. Demšarjem skozi oddelek. V pogledih pacientov sem opazil radovednost, drugi del številnega prebivalstva te velike hiše pa ni pokazal nobenega zanimanja.

V majhni sobici sem prvič v življenju oblekel popolnoma belo zdravniško obleko, ki ni bila delana po meri. Kljub prekratnim hlačnicam in rokavom ter dvema črnima packama sem v trenutku postal nekaj drugega kot prej v civilni obleki. Zopet pot skozi oddelek. To pot drugačni pogledi. V očeh bolnikov zaupanje in spoštovanje, pri zaposlenih pa radovedno vprašanje: »Nov zdravnik?« Pomislil sem: ali obleka res naredi človeka? Malo pozneje v ambulanti in pri operacijski mizi pa sem spoznal, da to ne more držati. Za obleko kirurga ni vsak človek!

PRVI PACIENTI

Z dr. Demšarjem sva pričela delati kot dežurni ob 15. uri popoldne. Sestre in drugi so že vedeli, da bom kot novinar preživel noč z dežurnimi kirurgi, zato me ni bilo pred njimi strah toliko, kot pred bolniki, ki so bili v hodniku, saj se ne bi počutil prijetno ob vprašanju:

»Tovariš doktor, kaj mislite, bo to zlom?«

Prišlo se je.

Sestra je klicala paciente, ki so dr. Demšarju kazali noge, roke in ostale dele telesa. Naporno popoldne se je pričelo z zlomljeno ključnico, poškodovano glavo in se končalo preko številnih drugih poškodb z odsekanim prstom. Vsakdo je prišel v ambulanto z nelagodnim zaupanjem, češ saj me bodo pozdravili. Tudi sam sem bil prepričan, ko sem opazoval dr. Demšarja pri delu. Kratak pregled, prijazen razgovor, hiter narek diagnoze, strojepisni, slikanje, ravnanje zlomljene roke in pacient je odšel domov. Zvrstili so se stari in mladi, moški in ženske. Prestrašene oči, mlani otopeni obrazi, drhtenje rok, vzkliki bolečine, povsod pa veliko vprašanje v očeh: Kaj bo?

TUDI PRETEPAČE ZDRAVIMO

Prišel je ves pavaljan, raztrgan z umazanimi obvezami okoli zapestij in širokim topim nasmehom na obolčnem licu. Mlad človek.

»Sem tečen, ko vam dajem delo? Hudiča, pil sem celo noč, pa sem mahnil po šipi ali po zobeh, ne vem točno, pa s klijo sem si malo zarezal žile,« je bilo zgroženo poročilo pacienta.

Pobrali so ga na cesti med Smarjem in Sentjurjem, krvavečega. Pijača, slaba družba, pre-

tep, razbito lice in kratko razmišljanje o vrednosti takšnega življenja. Misel obupa in alkohol sta se združila. Rezultat — prerezane žile nad zapestjem roke.

Medtem ko ga je sestra obvezovala, je še enkrat dejal:

»Ali nisem tečen?«

Da, tudi takšne je potrebno zdraviti, čeprav je kirurški oddelek le zadnja postaja njihove poti in prva v vrsti drugih, ko bo šlo manj za telesno zdravljenje.

PROSTOR IN ČAS

Ko so ga pripeljali, sem se ustrašil, medtem ko je dr. Demšar mirno pristopil in dejal:

Pričetek pacientove poti. Razgovor z dežurnim dr. Demšarjem v sprejemni ambulanti.

»Kaj je z vami?«

Moški ni vedel odgovora. Obraz je imel močno poškodovan, oči pa so buljile v nas, ki smo ga obkrožili.

»Ali veste, kje ste?« ga je vprašal doktor.

»V Laškem,« je s težavo izdaval.

»In kateri dan je danes?«

»Sreda.«

Bil je petek.

Mopedist, verjetno pod vplivom alkohola, se je vračal domov in padel. Pozneje sem v sepiki gledal, kako so »očistili« drobnega peska, ki je bila z njim napolnjena grda zevajoča rana med ustni in nosom. Dr. Novak se je ves čas mirno pogovarjal z njim, sam pa sem opazoval delo tri metre stran. Krvava pena je prehajala od nosu k ustom, rana je zaradi čiščenja postala rož-

nata, male škarjice pa so previdno odstranjevale pesek. Pokazala se je velika luknja — ustnica je bila popolnoma prebita. Čeprav je bil že na operacijski mizi, se človek še vedno ni zavedal kaj je z njim, kje se je zgodila nesreča, le da mora domov je govoril, medtem ko je prosil za cigareto vsakogar, ki je bil v bližini.

»RAJC DOZA«

V kratki pavzi, ki je nastala zaradi pomanjkanja pacientov, smo popili kavo in to z velikim užitek. Po gledanju vseh teh zlomljenih udov, krvavečih ran, zagnjenih in oteklih brazgotin

cej debel pacient. Doktorji Zuntar, Novak in Segova so bili pripravljeni. Prva zarez je odkrila debel sloj sala.

»Težko bo najti,« je zaskrbljeno odkimal dr. Zuntar.

Minute so tekale. Vročina naraščala. Znojne kapljice na čelih so bile vse pogostejše. Normalna operacija slepiča traja 20 minut. V takšnem primeru, kot je bil ta, še posebej, če je že razlit, pa traja tudi uro in več.

Odšel sem! Zakaj? Ni mi postalo slabo, kot so mi nekateri obljubljali. Enostavno nisem več prenesel pogleda na veliko odprtino v človeškem telesu, sopenja pacienta, nož, škarij, krvi, okrvavljenih gaz, štrlečega sala, močne luči, vročine, pač vsega, kar je bilo v operacijski dvorani. Zunaj sem si odvezal masko in nervozno prižgal cigareto. Kirurg? Toliko opevan poklic! Belina operacijskih dvoran na filmskem platnu! Noži, ki fino režejo meso! Zgodbe o življenju kirurgov! In še in še, kar si zamisljamo o njih.

Resnica je zame samo ena: naporno delo, ko ti pod prsti drgeta človeško telo, človek, ki ti zaupa; človek, ki se morda ne bo več zbudil — strahotna odgovornost za tega drugega človeka, ki je prav tako samo človek, stojčega nad njim v beli halji in z okrvavljenimi rokavicami.

RANE IN ZLOMI

»Zvečer naj bi prihajali samo najnujnejši primeri, pa žal ni tako. Krivi so mnogi okoliški zdravniki, ki nam iz oddaljenih krajev pošiljajo ljudi, ki bi lahko mirno počakali jutro. Ker ni takšnih poškodb, da bi jih obdržali na oddelku, nastane problem, kam z njimi, prevoza do doma pa nimajo,« mi je pojasnil primarij dr. Jenšterle, ko sva prišla v nočno sprejemno ambulanto.

Bilo je sedem pacientov. Večnoma zlomi, nič resnejšega.

»Mižek figa, kaj si delal z roko?« je prijazno vprašal fantiča dvanajstih let. Mali Stojan je padel in si zlomil roko. Kaj s fantom? Bodo morali čakati nekaj ur zaradi narkoze in spustiti fanta, ki je bil iz oddelčne vasi v bližini Zalca, opolnoči domov? Prim. Jenšterle je stopil k njemu:

»Bova malo pogledala roko?«

Nežno ga je prijel zanj in malo stisnil.

»Kaj, se kaj pretepaš s sošolci, Mižek figa?«

»Au, au...«

Samo dvakrat je Stojan vzdihnil in roka je bila poravnana. Že čez pol ure je lahko odšel domov z roko v mavcu do ramena.

Doktor anesteziist Magda Segova pri opravljanju odgovorne dolžnosti

Starejši možakar je padel. Globoka, zevajoča rana na čelu je obetala dolgotrajnejše čiščenje, obrezovanje in šivanje, ki ga je ob 23. uri mirno in potrpežljivo opravil mlajši dežurni, dr. Novak. Nato še opekline na nogi delavca iz Železarne Store in ura je bila 24.

»Čez pol ure začnem delati,« se mi je nasmehnil dr. Novak, ki bi kot mlajši moral prevzeti dežurstvo v ambulanti ob 0.30. V resnici pa je delal vse dopoldne.

Zopet kavica, razgovor, skrb za bolnike na oddelku in nenadoma je bila ura dve zjutraj.

»Če dosedaj ni bilo nič, tudi sedaj ne bo.«

Odšli smo mimo sepike, svetle in očiščene, v kateri so že nekaj trenutkov prej naporno delali.

Spanje je bilo sladko. Vse do šestih zjutraj. Bila je ena tistih redkih noči, ko niso zbudili dežurnih kirurgov. Čeprav sem si na začetku dežurstva želel, da me bodo zbudili, sem bil drugo jutro srečen. Odhajal sem, ko se je za ostale začel zopet nov delovni dan na kirurškem oddelku celjske bolnišnice, dan in noč v operacijski sobi, ob krvi, gnojnih in globokih ranah, zlomih...

Tekst: MILAN SENICAR
Foto: TONE VRABL

**PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!**

ODMEVI NA TEDNIKOVO AKCIJO:

NAJVEČ JIH JE REKLO: HVALA!

Akcija, ki so jo naši novinarji izpeljali in objavili v prejšnji številki pod naslovom »S starim pečatom in praznim žepom po milijone« je uspela. Nismo je zasnovali zato, da bi »zafrikavali« trgovce, marveč zato, da bi jim pomagali. Sicer pa se nimamo namena opravičevati.

Ko smo minuli teden vozili »kupljen« blago nazaj v celjske trgovine, smo bili pripravljeni na morebitne izbruhe in zaplete. Pa jih ni bilo:

Najprej smo bili v »Slovenija sport«. Vrnili smo šahe in šahovsko turo. Bilo jim je žal, ker so že naročili nove šahovske garniture.

V knjigarni založbe »Obzorja« so menili, da je zadeva dvorezna, ker ljudem ni všeč, če kdo zahteva od njih, da se legitimirajo in da se lahko zgodi, da bi jih kupci začeli zapuščati... Morda res, toda razumeti bi morali predvsem kupci, da se ne živimo v idealni družbi brez ljudi z dolgimi prsti in da zahtevke, da se kupec, ki kupuje z naročilnico, tudi legitimira, ni žalitev.

Mladinska knjiga je dobila spet nazaj svoj kup knjig, za katere so bili ob nakupu naravnost veseli, da so se jih znebili, kajti niso sodile med »dobro idoče blago«.

V Ljudskem magazinu, zdaj Tikanini, so bili sicer malo v zadregi, vendar so dejali, da je akcija dosegla svoj smoter, da je zanje to šola, kajti, če bi bil kupec zares nepošten, bi prodajalec bil ob tri mesečne plače.

V »Volni« je bilo podobno, tudi tu so brez ugovarjanja sprejeli blago nazaj s pripombo, da je akcija poučna.

V knjigarni Državne založbe je upravnik odkrito priznal, da je bilo izdano zaradi navidezne znane obraza, da je tak način po-

sledica dirke za čim večjim prodajnim uspehom.

Popolnoma razumljivo je in upravičeno, da so vsi prizadeti trgovci kritizirali malomarnost, da uradna štampiljka ob likvidaciji delovne organizacije ni bila uničena, da je bila tako malomarno izpostavljena v doseg marsikomu...

V naše uredništvo smo dobili več pism, več telefonskih klicev. Ljudje so nam čestitali, nekateri so spraševali, kako naj bi se prodajalec prav obnašal, a da se kljub vsemu ne bi zameril. Dobili pa smo tudi pismo drugačne vsebine. Nek nepodpisani »občana« nas je ozmerjal za nekulturnež, za ljudi, ki nimajo drugega dela, kot izmišljati si neumnosti v mehkih foteljih...

Prvič nimamo mehkih foteljev, drugič akcija ni neumnost, a če je, so podobne pred nami počenjali častnikarji po vsem svetu, tretjič pa pismo samo dovolj zgovorno izpričuje kulturo pisca, tako da nam še to ni žal, da ga ne poznamo, ker se je po začje skril v anonimnost!

J. KRASOVEC

obraz

**FRAN
ROŠ**

Sedel je pri mizici, na kateri so ležali časopisi in prve voščilnice. Z mehko kretljivo rok jih je porinil na rob, da je napravil prostor za bel prtiček, na katerem je iz lonca zadišalo po sveže skuhanem kavi. Veliko telo je bilo rahlo sklonjeno naprej, kakor da bi hotelo zmanjšati prostor odtujenosti med dvema človekoma. Skozi očala so pomenljivo gledale oči, ki jih obkrožajo močne obrvi, na obrazu venec gub. Beli lasje so spominjali na sneg, skaterim so prav te dni pokrite gore.

To je Fran Roš, častni občan mesta Celja, pisatelj, ljubitelj otrok. Njim posveča svojo pozornost v obliki pisa-

ne in govornih besede. Mladina je tista, o kateri Fran Roš ne bo spregovoril slabe besede. »Mladina raste v okolju, ki ga ustvarja stara generacija. In če to ustvarjanje ni dobro, se ne smemo čuditi, če ni najboljša tudi mladina. Po vojni smo si zastavili cilj, da bomo zgradili novega človeka, ki pa mora biti tudi visoko kulturen. Tu pa nismo popolnoma uspeli in smo morda šli celo za stopnico nazaj.«

Vzrok?

»Današnje potrebe človeka so vse preveč usmerjene v zbiranje materialnih dobrin. Pri vsem pa pozabljamo na kulturo, moralo, na medsebojne odnose, spoštovani.

Ljudje so izgubili kulturno orientacijo, mladino pa kvarimo s stripi in raznimi plažastimi knjigami.«

Stopil je do omare in pokazal rokopis nove knjige »Med nočjo in jutro«, za katero še ni našel založnika. Največ piše v mladinski listi, pred dnevi pa so mu v SLG uprizorili Čarobno piščalko. Z uprizoritvijo je bil zelo zadovoljen, saj »so se vsi zelo potrudili in naredili predstavo tekočo in živo. Zlasti dobro je bilo tretje dejanje. Sicer je pa najvažnejše, kako bodo igrice sprejeli gledalci, katerim je namenjena.«

O načrtih ne govori rad. Več govori o drugih, kot o prijatelju Hudalesu, ki je pred dnevi umrl, pa Vidmarjevem govoru, ki je vso mladino dal v en koš. »Mladina je dobra. Ne smemo dovoliti, da bi vse obravnavali z enakimi merili.«

Spomnil se je tudi izgnanstva v Srbijo. »Veliko se jih je med tistim časom rodilo, vendar ne toliko, kot jih je padlo.« V novem letu si želi miru, zdrave in plodnega ustvarjanja. Vse to je Fran Roš, častni občan našega mesta, pisatelj, ljubitelj otrok. Beli lasje so spominjali na sneg, s katerim so prav te dni pokrite gore...

TO NE RAB!

JE TO METODA?

ŠE NEKAJ BESED O TAKO IMENOVANEM
ŽALSKEM SPORU

V Zalcu je še vedno v središču pozornosti »neslavnostni« spor, do katerega je prišlo na slavnostni seji občinske skupščine med političnim sekretarjem občinskega komiteja ZKS Tonetom Delakom in direktorjem Stanovanjskega gospodarstva Danetom Debičem. Kot smo o tem poročali v 46. številki dne 12. decembra (v sestavku z nerodnim naslovom, ki so ga zagrešile tehnične okoliščine), je šlo za vrsto očitkov podjetju na račun njegovega poslovanja, od katerih bi po dosedanjih, osebnih ugotovitvah lahko šteli kot upravičenega samo tistega v zvezi z obrtniško vzdrževalno skupino.

Poročilo je seveda sprožilo različne komentarje in pripombe, prvoborec Ludvik Zupanc — Ivo pa nam je med drugim poslal vprašanje: »Starejši borci, zlasti

ugotovila šele komitaja; če pa upoštevamo, da je šlo za politično intervencijo (saj politični sekretar Tone Delak pred skupščino ni mogel nastopiti kot odbornik, ker ni njen član), bi lahko pričakovali vse najhujše. Samo tako si je namreč mogoče razložiti prilastitev politične pristojnosti za reševanje nečesa, kar ni politično, oziroma kar bi lahko reševali in rešili tudi po politični liniji, vendar po drugačni poti.

Drugo pa je seveda vprašanje uporabe političnega položaja za doseg morebitnih osebnih interesov, ali bolje, vprašanje metode, ki ji na tej relaciji (v odnosih med ljudmi in seveda po mojem mnenju) najbrž ne bi mogli priznati preveč sodobnega izraza politične prakse. Zdi se mi namreč, da ljudi, ki smo jim še do včeraj zaupali, ker imajo takšne in drugačne zasluge in so resnično dali od sebe, kolikor so največ lahko (in pri Danetu Debiču o tem ni nobenega dvoma), ne moremo že danes povsem razvrednotiti, še posebej, če naj bo naš tako imenovani socialistični humanizem dejansko tak, za kakršnega ga proglašamo! O približno takšnem, na seji skupščine posrednem odnosu do Daneta Debiča bi lahko govorila dejstva, podčrtana v prejšnjem sestavku, o neposrednem odnosu pa »grožnja« Toneta Delaka na komiteju, če seveda verjame mo Debiču. To bi pomenilo, da je poleg morebitnih pomanjkljivosti v Stanovanjskem gospodarstvu nekaj narobe tudi v metodi, ki je, mimogrede povedano, v popolnem nasprotju z zaključki seje CK ZKJ, na kateri je Edvard Kardelj med drugim govoril o političnih intervencijah.

Vtis, ki ga po kulbarski oznaki »mučna zadeva« zapušča, je na kratko tak: sredstvo in namen bi po trditvah Daneta Debiča bila lahko jasna, vprašanje, ki ni docela jasno, pa je, ali tisti, ki so prizadeti, res ne poznajo zakonitega postopka, po katerem lahko razrešimo nekega direktorja njegovega položaja?

ZAPLET (OB ŠOLI)

PROPADEL PROJEKT ROGAŠKE ŠOLE — ZA 11
MILIJONOV SD ŠKODE

Potrebe, da bi v Rogaški Slatini zgradili novo osnovno šolo, so že stare. Ne narekujejo jih samo razmere, v kakršnih je sedanja šola, ampak tudi novi pedagoški normativi. Položaj je torej narekoval, da so se v občini odločili za samoprispevek. Zbrali so 120 milijonov starih dinarjev, 180 milijonov pa bo zagotovila republika.

Ko so več let iskali možnosti, kje naj bi nova šola stala, so se ponudile štiri lokacije, od katerih bi vsem kriterijem ustrezali le dve. Nato je arhitekt ugotovil, da je možna tudi dozidava sedanje šole in so pričeli raziskovati teren. Pri tem so ugotovili, da bi bilo sicer najprimernejše, če bi bil ves kolektiv pod eno streho, da pa teren ni najboljši. Ko je bilo dovolj denarja za začetek gradnje, je Slovenijaprojekt izdelal načrt, po katerem bi veljala nova šola 350 milijonov S din, z enoletno zamudo pa so izdelali tudi glavni projekt za dozidavo 12 učilnic in telovadnice, ki bi veljal 370 milijonov. Sledila je licitacija, pri

kateri bi lahko najnižji ponudnik, Splošno gradbeno podjetje iz Rogaške Slatine, prevzelo gradnjo za 490 milijonov. In tu se je stvar zapletla. Ker namreč občina toliko denarja nima, je vse skupaj padlo v vodo in treba je bilo iskati nove možnosti. Ta

JOŽE LIPNIK

nova možnost pa je gradnja šole na zemljišču, kjer je zdaj skladišče gradbenega podjetja. Ponudili so se sami gradbeniki iz Rog. Slatine, da izdelajo projekt za šolo s 17 učilnicami in brez telovadnice in da šolo tudi sami zgradijo za 365 milijonov S din. Kaže, da bodo z gradnjo vendarle kmalu pričeli, vprašanje pa je, kdo bo povrnil 10,9 milijonov S din izgube, kolikor je bilo treba plačati za raziskave in propadli projekt. Projektanta, ki je stvar zavozil, namreč ne morejo poklicati na odgovornost, ker je v tujini, medtem ko so zoper Slovenijaprojekt vložili tožbo, a je malo upanja, da bodo kaj dosegli.

CENEJŠI ZA 100 MILIJONOV

TRETJE NAJVEČJE LJUBLJANSKO GRADBENO PODJETJE »OBNOVA« GRA-DI V CELJU HLADILNICO - PA ČE JIM ŽUGAJO S PESTMI

Saj je kar prijetno tako sredi zime hrustati sočna jabolka, zrasla na naši zemlji. Se prijetneje pa se počuti tisti, ki mu za kilogram te vitaminske hrane ni treba seči tako globoko kot je bil primer z uvoženim »morgenduftom«. Kilogram teh jabolk je namreč veljal v prodajalnah na drobno več kot 400 starih dinarjev.

Da bi lahko hrustali sočna jabolka, zrasla na naši zemlji, pa dandanes ni odvisno samo od matere narave. Tega so se že nekaj let sem presneto zavedali veliki sadjarji v osrednji Sloveniji, zibelki sodobnega sadjarstva. V šmarnski, žalski, konjski in šen-

FRANJO KRIVEC

tjurski občini so jele roditi velike sadne plantaže, kjer bo letni pridelek znašal skupno več sto vagonov kakovitih jabolk. Prihodnje leto jih bo več kot je dala letošnja letina, pozneje še več.

Sadjarje pa ni skrbelo ta leta sem samo to, kako bodo plantaže rodile, temveč zmerom bolj, kam bodo sadje shranili, da bi ostalo kakovitno in sveže tja v pozno pomlad; da ne bi bili odvisni od dobre volje trgovine v jeseni, ki zna sprito ponudbe cene zasukati kot jim najbolje kaže. Sadjarji so spoznali, da ne smejo ostati v ograjah svojih plantaž. Veliki proizvajalci iz štirih občin so stopili skupaj in se odločili za gradnjo skupne hladilnice z zmogljivostjo 400 vagonov sadja. Takšna hladilnica bi nedvomno že stala v Celju, če ne bi obstajalo v republiki zastran financiranja takih objektov toliko nasprotij. Projekti so bili na-črtani že pred dvema letoma. In zdaj je navedba pri nas, stvari ne morejo steči v pravem trenutku, ko za to finančni računi najboljše kažejo.

Skupni napori štirih investitorjev iz Konjic, Zalca, Šmarja

in Sentjurja so omogočili šele v drugi polovici tega leta odločilni sedaj. Minuli mesec je bila opravljena tudi licitacija za gradnjo velike hladilnice v Celju.

Po projektu, napravljenem pred dvema letoma, je bila predračunska vrednost za hladilnico zmogljivosti 400 vagonov sadja 464 milijonov starih dinarjev. Se razume: gre za stroške gradbenih in obrtniških del. Kar 9 ponudnikov se je udeležilo licitacije, ki jo je v imenu investitorjev opravil nosilec Kmetijski kombinat Zalec. Razen celjskega »Ingrada« in »Gradisa«, so dala svoje ponudbe še druga podjetja iz Slovenije kot so »Vegrada« Velenje, »Tehnika« Ljubljana, »Pionir« Novo mesto, »Obnova« Ljubljana, Gradbeno podjetje Rogaska Slatina, »Konstruktor« Maribor in »Agroobnova« Ljubljana.

Delo na izgradnji hladilnice za sadje v Celju je dobilo ljubljansko podjetje »Obnova«, tretje največje gradbeno podjetje v Ljubljani, ki je tudi član združenja gradbenih podjetij »GIP-POS«. In cena: njihova ponudba je bila vsega za 8 milijonov starih dinarjev višja od predračunske (472 milijonov S din). Investitorji so lahko s to licitacijo več kot zadovoljni. Ljubljansko podjetje že gradi hladilnico, ki bo konec junija nared za montažo strojev. Za 100 in več milijonov starih dinarjev je bilo razlik med najugodnejšo in ostalimi ponudbami. Za toliko milijonov bo tudi nova hladilnica manj obremenjena; z drugimi besedami za toliko milijonov bodo manj obremenjena jabolka, ki jih bomo prihodnje zimo mletli med zobmi.

Sedaj imajo kajpak nekateri v zobeh ljubljansko »Obnovo«, ki se je »vrnila« na celjsko gradbeno tržišče mimo odločnega in skupnega nastopa, da se to ne bi zgodilo. In se je zgodilo. Očitno so tu in tam preveč prepričani, da mora uspeti domača organizacija, da bo kruha za ljudi v

domači občini, ne glede koliko eno k drugemu stane skupni kos kruha. Pri ljubljanski »Obnovi« so dejali, da zaradi svojega posega v Celju že naletevajo na določene težave, vendar jih to ne kani motiti pri realizaciji pogodbe o izgradnji hladilnice kot je bilo sklenjeno. »Mi delamo za normalne cene, kakršnih smo navajeni v Ljubljani. Verjemite, tudi tu nismo brez konkurence«, so pojasnili pri »Obnovi«. Razumljivo, vsakdo pač kalkulira z vidika lastnih zmožnosti in vplivov. Če je opraviti s konjunkturnim obdobjem, so kalkulacije pač bolj zaokrožene navzgor. Sicer pa v gradbeništvu ta dražji kaj radi kažejo s prstom na cenejše, češ ostali bodo brez akumulacije in delavci brez spodobnih plač.

Primer celjske hladilnice je pozitiven, ne pa osamljen. Že pri izgradnji samopostrežne trgovine »Center« na Dolgem polju se je izkazalo, da je možno zgraditi kakoviten objekt celo pod predračunsko vrednost. Investitorji za hladilnico bodo lahko prav ponosni, ker jim bo uspelo zgraditi tako pomemben objekt kakovitno in za ustrezno ceno. Hladilnica bo v celoti veljala približno 900 milijonov starih dinarjev in jo bo moč pozneje še povečati na 700 vagonov zmogljivosti.

POPRAVEK

V zadnji številki N. TEDNIKA se je tiskarski škrat v sestavku »MINERVA - TOVARNA MODROSTI« dodobra sprehodil. Opozorili bi le na dve napaki, ki bistveno spremenita misel: zadnji stavek v tretji koloni bi se moral pravilno glasil... V dogovorih smo (in ne v dolgovihi!) ter v četrti koloni odstavek... Vsa »proizvodnja« Minerve leži v glavnem na stroju, ki je last brata generalnega direktorja... (in ne last generalnega direktorja!) Za nejlubi napaki oprostite.

UREDNIŠTVO

OSKAR HUDALES

V mariborski bolnišnici se je izteklo bogato, borbeno, ustvarjalno življenje slovenskega pisatelja in prosvetnega delavca Oskarja Hudalesa. Komaj 63 let star je svoje občestvo zapustil mož, ki je izgoreval v strastni ljubezni do vsega, kar človeka plemeniti in daje njegovemu življenju in delu dober, lep smisel.

Bil je v precejšnji meri tudi Celjan. Otroška leta so mu minevala v Gornji Savinjski dolini; šolal se je na celjski gimnaziji. Leta 1928 je kot mlad učitelj prišel v Šmartno ob Paki, kjer je dobil spet stik s svojo ljubo domačo dolino, z njeno naravo in klenimi ljudmi. Tu na šoli z naprednim učiteljskim zborom je uveljavil svoje izredne pedagoške vrline. S požrtvovalno vneto predvsem v prid malemu človeku je delal še na drugih področjih. Že zgodaj se je oklenil marksizma, v njem je videl uredničenje idealov humanizma. Ko so povratniki komunisti — robijaši iz Sremske Mitrovice v Šmartnem ustanovili svojo »rdečo tkalnico«, da so se z delom v njej preživljali, se je tesno povezal z njimi. To njegovo Šmartno ob Paki je med našo narodnoosvobodilno vojno s krvjo izpričalo svojo zvestobo sebi.

Oskar Hudales je uspešno zastavljal tudi svoje pisateljsko pero in to z vso življenjsko prizadetostjo. Njegova prva knjiga »Gmajna« je izšla l. 1932 pri celjski založbi.

Poleti l. 1941 ga je okupator deportiral z družino v Srbijo. Bil je med pobudniki ustanovitve I. slovenske čete »Ivan Cankar« v Užicu jeseni l. 1941 in funkcionar oblasti v osvobojenem delu dežele. Povezan z osvobodilnim gibanjem je dočkal vstajenje Srbije. V začetku aprila 1945 je bil s skupino Slovencev poslan v Prekmurje, kjer je pomagal organizirati ljudsko oblast. Bil je med vodilnimi graditelji šolstva na Slovenskem.

Hudales nam je ustvaril okrog 50 večjih in manjših knjižnih del. Z nekaterimi teh je pred vojno prikazal tedanja družbena nasprotja na način, ki je bil v naši mladinski književnosti še nov. Ljubezen do domače Savinjske doline je močno izrazil v svoji avtobiografiji »Mladost med knjigami«. Njen svet mu je torišče tudi v nekaterih zgodovinskih povestih. Zbiral in izdal je pravilice in pripovedke, razne posebne tekste pa za šolsko uporabo.

Pokojnikovo pisanje ni služilo neki trenutni modi, nečemu po sili novemu, kar naj vzbuja pozornost z nekakšno svojo ekstravagantnostjo! Ne! Bilo je plod zrelega duha, snujočega in nezadržljive potrebe, da spregovori sočloveku in še posebej mladini, da nam pomaga odkrivati lepe, tople strani in težnje našega bivanja tudi v zmedenem času atomskega veka ter nas vzpodbuja v boju za zmago vsega dobrega.

Po vojni je Oskar postal Mariborčan, a v Celje je še in še rad prihajal in prav tako v svojo Savinjsko dolino.

Se nedavno je bil svež in močan kljub marsikateremu doživljenemu razočaranju — zdaj pa ga ni več med nami. Utihnila je njegova tehtna, impulzivna, dostikrat ostro kritična beseda, izvirajoča iz polnega duha in odprte misli. Toda to, kar nam je v teku let ustvaril, je kljub temu, da nam še ni mogel povedati vsega, vendar za nas in za namce obsežna in dragocena dediščina. V tej bo živ ostal duh iskalca, snovalca in borca, ki naj vse žive bodri in krepi v naporih za zagotovitev boljšega življenja človeku in človeštvu.

FRAN ROS

NELJUBA RAZMIŠLJANJA V NEPRAVI ČAS

POKRAJINSKA KULTURA, DA ALI NE?

IMPROVIZACIJE

Sredi letošnjega leta je Republiški sekretariat za prosveto in kulturo izdal takojmenovano »Zeleno knjigo« z naslovom GMOTNI POLOŽAJ KULTURE V SLOVENIJI. Materiali v tej študiji so dali slutiti zametek načrtnega reševanja kulture na Slovenskem, saj so bili posledica številnih razprav o kulturi in želja po sistemski ureditvi te veje družbene dejavnosti. Kljub vsemu temu pa je prvi vtis, ki ga dobi bralec ob teh materialih — silno razočaranje. Stališča, ki smo nanje tako dolgo čakali so tako splošna, da lahko vsakogar, ki je v teh materialih iskal potrditev nekakšnega premika, pa naj si bo tak ali drugačen, samo razočara. Prva stvar, ki zbode v oči je delitev kulturnih dejavnosti na »Umetnost in zabavo« ter »kulturo in prosveto«. Delitev sama, ki je prav gotovo nastala v uradniških glavah, bi morda ne vzbudila pozornosti, če bi med kinematografijo in RTV v prvo skupino ne uvrščala tudi gledališča. Tu pa se hitro zapletemo: povprečja v osebnih dohodkih, v družbenih vlaganjih in v investicijah zaradi ugodne finančne klime RTV-ja bistveno spreminjajo dejansko stanje, površen bralec pa bo ugotovil, da stanje niti ni tako slabo, kakor včasih govorimo. Druga ugotovitev, ki je prav tako bodeča, je

ocena bodoče rasti finančnih sredstev za kulturne dejavnosti. Je že tako, da številnih izračunov ni mogoče preverjati: Sekretariat se izgovarja na Zavod za statistiko, češ da črpa vire od tam, Zavod pa se brani, da črpa podatke iz Sekretariata. Iz tega začaranega kroga ni poti. Za to izvenjajo skoraj humoristično napovedi, da bo dejanski delež stroškov za kulturne potrebe v osebnih potrošnji v prihodnjih letih naraščal, saj nakupov pretežno malomeščanskih civilizacijskih dobrin (radioaparati, televizorji, gramofoni) ne moremo jemati kot dokaz premikov v zavesti ljudi, da bi v družinskih proračunih odmerili bistveno več za kulturo. Jasno je, da je premik v korist materialnih stroškov v strukturi sredstev za kulturo potreben, ni ga pa mogoče dosegati zgolj s ponudbo klasičnih kulturnih dobrin ob ugotovljeno prešibkem vplivu družbenih dejavnikov.

Razprav o »zeleni knjigi« o kulturi je bilo nič koliko, vrsta pripomb, vrsta ugotovljenih spodbud. Kljub vsemu pa so razprave ugotovile vlogo republike pri financiranju kulturnih dejavnosti, ki bi se morala odražati:

- v določitvi omrežja institucij, ki bi pokrivala vse kulturne potrebe Slovencev na celotnem

ozemlju SRS,

- v zakonitih predpisih, ki bi uredili stabilno financiranje teh

SLAVKO BELAK

institucij s trdno dogovorjenim sofinanciranjem,

- temeljnih družbeno političnih skupnosti občin,

- trden in stalen delež republike v odstotku glede na širši nacionalni pomen posamezne kulturne institucije.

Ob razpravah o načrtovanju nacionalne kulturne politike smo z veseljem ugotavljali, da se vsa ta prizadevanja začnajo sorazmerno zgodaj in da bo mogoče do proračunskih razprav pripraviti temeljita izhodišča za postopno reševanje kulture. Zal so bile te ugotovitve prezgodnje, kajti predlog za izdajo zakona o skladih za pospeševanje kulturnih dejavnosti, ki naj bi bil druga etapa načrtane politike, je bil pripravljen šele na jesen in je bistveno odstopal od zastavljenih izhodišč. Tu se ne bi spuščali v oceno smotnosti takšnega stalnega vira dohodkov za kulturo kot je bil predviden in predlagan zakon o 4 odst. davku na alkohol, saj si po drugi strani prizadevamo za zmanjšanje alkoholizma. Zanimivejši pri tem

predlogu so izračuni dohodkov kulture iz tega davka. Medtem ko so v celjski občini izračunali dodatni dohodek za kulturo v višini 20 (dvajset) starih milijonov dinarjev, so računarji v Ljubljani napovedovali, da jih bo 82. Kar precejšnja razlika!

S predlogom tega zakona je bil nasploh križ: rojevali so ga dolge mesece in niso se mogli dogovoriti kdo naj bi ga predlagal — izvršni svet ali sekretariat. Končno se je odločil prvi, le da je izrgel vse stalne vire dohodkov in predlagal zakon, ki bi občinam dopuščal ustanavljanje skladov oziroma skupnosti za kulturo (kot bi jih brez zakona občine ne mogle ustanoviti), ni pa zajemal nikakršnih sredstev. Čeprav slovim po tem, da radi izdajamo zakone, da pa jih manj radi izpolnjujemo, je zaradi splošnega odklonilnega stališča izvršni svet predlog zakona umaknil. Obrazložitev je dokaj nenavadna: predsedniki občin da se niso strinjali z davkom na alkohol! Zares zapletena logika. Izvršni svet se postavlja nad skupščino, župani pa nad izvršni svet! Kakšna je torej struktura naše oblasti? Izvršni svet brez slabe vesti določa delitvena razmerja med republiko in občinami, ne da bi v izračunih upošteval obveznosti občin in njih manevrski prostor, ne da bi se prej posvetoval s predsedniki skupščin občin, piškav 4 odst. davek na alkohol pa bi, kot kaže, občinske proračune pokopal! Zares, logike v teh potezah ni!

Priznati moramo, da je pogumna odločitev izvršnega sveta, da bo našel pot iz dokaj zagatnega stanja Slovenije z vsto

ukrepov »od zgoraj«. V načelu takemu hotenju ne moremo nasprotovati. Nasprotujemo pa lahko, da, celo moramo nasprotovati polovičnim rešitvam, ki ne temeljijo na trdnih izračunih in ne na trdni politiki. Če lahko spontani protesti občin na predlog proračuna SRS spremenijo razmerja, bi jih prav tako lahko spremenili poprejšnji dogovori s predstavniki občin. Tako pa doživljamo nepotrebne pepelnice srede, ki zagato samo še povečujejo.

Popolno pomanjkanje posluha in nepoznavanje razmer dokazuje tudi predlagani zakon o prispevku za domači film, ki naj bi se od dosedanjih 20 odst. povziral na 30 odst. Pustimo ob strani dejstvo, da so se predlagatelji zakona z Zbornico, ki je zastopnik kinematografov, dogovorili za 25 odst. prispevek, predlagali pa so 30 odst. Pomudimo se samo ob dejstvu, da se predvideva 10 odst. dvig prispevka. Ob sedanjem prispevku smo ugotavljali, da je previsok in da zato zapiramo številne kinematografe (tudi v naši občini sta ugasnili kinematografa v Vojniku in na Dobrni). V večini slovenskih zaselkov je kino edino, kar lahko poimenujemo za kulturo, kaže pa, da nam je tudi to odveč. Odvzemimo ljudem še to in se tolažimo z zavestjo, da imamo v Ljubljani sodobno urejen kinematograf Komunala! Ta in morda še Union sta menda edina v Sloveniji, ki sta dostojna, vsi drugi komaj zaslužijo ime kinematograf. Resnici na ljubo priznamo, da predvideva novi filmski zakon znižani prispevek za predvajanje kakovitih filmov.

Vsaka pesem ima svoj konec

Za soncem dež kaplja

Lahko je s tujo roko kače loviti

Ne praskaj se tam, kjer te ne srbi

Ce jezik molči, glava ne boli

Prazen sod ima močan glas

Slepec slepca vodi

Da ima koza denar, gospa bi ji rekli

Vsem zvestim
dolgoletnim,
novim in
jutrišnjim
bralcem,
sodelavcem,
poštarjem in
kolporterjem

**SREČNO
NOVO
1969
LETO**

uredništvo
in uprava
**NOVEGA
TEDNIKA**

*Kolektiv tovarne nogavic Polzela
želi zadovoljno in uspešno novo leto*

**Z lastovko
v novo leto 1969**

**Srečno
novo
1969
leto**

ZLATARNA CELJE

... zlato je najvarnejša naložba
skozi stoletja – v mirnem času
in mladosti je okras, v hudih
časih in starosti vir neminljivo-
sti in gotovosti ...

TIK VELENJE

želi uspehov polno poslovno leto
vsem poslovnim prijateljem in kupcem
svojih proizvodov

**Poslovno združenje
za trgovino Celje**

ŽELI VSEM POTROŠNIKOM
SREČNO NOVO LETO,
SVOJIM ČLANOM PA VELIKO
POSLOVNEGA USPEHA.

**Mizarsko galanterijsko podjetje
„BOR“ Laško**

proizvaja: OTROŠKO OPREMO

- vozičke
- stajice
- postelje
- stole
- mizice

ter ostalo opremo: kavče, omare, TV mize,
likalne mize in ostalo opremo po naročilu.

Cenjenim potrošnikom in ostalim občanom
želimo srečno novo leto 1969.

**Srečno
pot!**

**Tudi v
novem
letu**

OBILO SREČE
VSEM NAŠIM
DRAGIM
POTNIKOM

**IZLETNIK
Celje**

**Srečno
veselo
novo
leto**

ŽELI POTROŠNIKOM
POSLOVNIM
PRIJATELJEM

**ETOL
Celje**

**Mnogo
sreče
v novem
letu**

★

ČVRST
IN VAREN
DOM

★

ŽELI
KOLEKTIV

**CELJSKA
OPEKARNA**

Zadovoljno in zdravo novo leto
želi vsem občanom, vsem stanovalcem,
hišnim svetom in poslovnim prijateljem.

**Stanovanjsko gospodarstvo
Žalec**

Srečno, zdravo in zadovoljno novo leto

želi vsem konjiškim občanom – svojim potrošnikom

**Trgovsko podjetje
„Dravinjski dom“ Slov. Konjice**

VSEM POTROŠNIKOM IN KUPCEM
ŽELI SREČNO IN ZDRAVO NOVO LETO

**Kolektiv
„MESNINE“ Celje**

**Gostilna
ANA PERDIH
Laško**

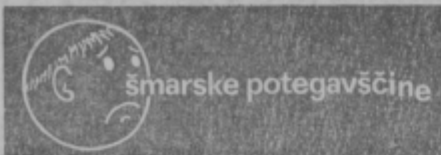
želi vsem svojim
rednim in občasnim
gostom
veliko sreče
v novem letu!

In se priporoča!

SREČNO IN ZADOVOLJNO MLADO LETO!
VELIKO POSLOVNIH USPEHOV!

**„MODA“
modna konfekcija
Šentjur**

šmarske potegavščine

Šmarčani so veseli in dobrodušni ljudje. Eno je zanesljivo da ime Šmarje ne prihaja od šmarnice, kajti njega dni, so bile tam gor pri svetem Rok' še gaurce sim pa taje z dobro tlahtno trtico Šmarčani bi ne bili to kar so, če vsak dan koga na drobno in vsake kvatre koga na debelo ne bi potegnili. Če so potegnjeni, istočno prenašajo poraz, še več, navihano se muzajo, kajti sposojilo se vračila v se.

VE VERJEMITE ŠMARČANU NJGOV OBER DAN ZA DNE, POČAKAJTE VEČERA!

Ali je kdo tistega Nemca, ki je v Šmarju pozabil vojaško radijsko postajo, preliščil ali ne, to ni niti važno. Važno je,

Ni dolgo tega ko je napovedovalec radia Šmarje z mirnim glasom in avtomatično prebral obvestilo, da prireja »Društvo papučara iz Krapine« občni zbor in da nanj vabi tudi vse zainteresirane iz sosednje šmarske občine.

Mislec, da je obvestilo poslalo kakšno združenje proizvajalcev copat, je neznan pisec dregnil v prenekaterega vrlega šmarskega občana, pa naj se svojega copatarstva zaveda, ali pa ga enostavno ne prizna.

Precej otrogla je bila tudi tista z voščilom ob poroki.

Nekdo, tako kot to dela večina mladih fantov, je imel na Šmarskem dekle. Nekdo drug je menda tisto dekle rad videl, toda ni prišel blizu. Da bi se masčeval, je v trenutku, ko je bila dekle v krajšem sporu s svojim fantom, poslal radijski postaji čestitko in plačal poskočno vižo z gramofonske plošče.

...Miciki Tejpatej želi vse dobro na novi življenjski poti prijatelj, ki ga dobro pozna...

Tako je prebral napovedovalec in tako je v neki šmarski gostilni voščilo slišala tudi dekletova mati, ki bi od presenečenja

ZGODBO PRIPOVEDUJE MOJSTER R. CEROVŠEK:

POTEGAVŠČINE NA RADIO VALU

da se je v Šmarju v rokah ljudi znašla vojaška radijska postaja precejšnjega dometa in da so ti ljudje imeli veselje do tehnik.

Naj bo kakor koli že, v Šmarju že leta deluje lokalna radijska postaja in Šmarčani so ponosni na svoje moderno sredstvo komuniciranja in obveščanja, čeravno so raznobarvni gumbi na komandnem pultu pravzaprav pokrovčki kreme za zobe. Tudi to ni jažno, važno je da radijska postaja deluje, deluje bolj kot je ta veliki v Ljubljani prav...

Naj bodo Šmarčani še tako ponosni na svoj glas v etru, tako zelo pa tudi niso, da bi si te ustanove ne privoščili.

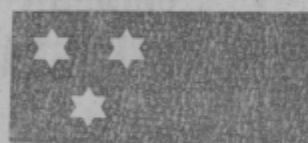
skoraj spustila pladenj iz rok. »Tako, poročila se je in meni nehvaležnica, meni mater, niti besedice o tem!

Ogorčena mati si je odvezala predpasnik in jo mahnila naravnost v studio radijske postaje.

Niso se odvrteli vseh plošč po želji, ko so občani po Šmarskem in Micika Tapata, ki jo je kar kuhalo od jeze, slišali še tole. — Naslednjo pesem pošilja svoji hčerki ob veseljem dogodku — mama.

ZAENKRAT JE VIR ŠMARSKIH POTEGAVŠČIN USAHNIL, KO JIH SPET ZBEREM ZA DOBER ŠOPEK, JIH BOM SPET NAPISAL. JURE KRAŠOVEC

CELJE

NEOBJEKTIVEN KVIZ

Cetrtek, dvorana Narodnega doma v Celju.

Zavesa se je dvignila in reflektor nam je orisal na odru skupino celjskih srednješolcev, ki so nam v pičli uri uspešno predstavili Cankarja.

Sledila je druga točka večera — nagradni kviz, na katerem so nastopale ekipe: pedagoška gimnazija, gimnazija, ekonomska srednja šola, tehnična srednja šola — vse iz Celja in šolski industrijski center Store. Pravila so bila jasna, tekmovanje se je pričelo. Tu pa se je zgodilo nekaj, kar ne moremo odobravati. Ekipe gimnazije Celje je na izvečeno vprašanje po odmoru 20 sekund odgovorila nepravilno. Napovedovalec je hitro priskočil na pomoč: »Verjetno vprašanja niste razumeli, naj ga ponovim!« Drugi poskus je bil seveda uspešen in pridobljene tri točke so ekipi pri končnem rezultatu pomagale do zmagovalnih 15 točk.

Pa se nam nehotе vsiljuje vprašanje, ali ekipa gimnazije ne bi bila sama sposobna prositi, da sliši vprašanje ponovno? In kaj je v tem trenutku premišljevala strokovna žirija? Pa ne samo v tem trenutku, tudi na koncu kviza, saj so tri ekipe dosle enako število točk, o dodatnih vprašanjih (z ozirom na postavljena pravila igre) pa ni bilo nič slišati.

Ne bo napak, če rečemo, da je vsaka ekipa želela zmagati, saj je bilo vložene

ga dovolj truda! Bodimo v bodoče bolj objektivni!

Ing. Javornik

AKCIJA V ZAPORIH

Ekipe celjske transfuzijske postaje je letos že tretjič obiskala občinske zapore. Za oddajo krvi se je prijavilo 67 pripornikov, od katerih so jih 12 zaradi mladostnosti odklonili. V vseh treh akcijah je darovalo kri 140 pripornikov, kar je vsekakor lep primer solidarnosti, humanosti in sočutja do bolnikov in ponesrečenec, ki lahko služijo tudi za ugled vsem ostalim občanom. Mnogi med njimi se namreč krvodajalskih akcij ne udeležujejo, čeprav vedo, da je za pridobivanje krvi, ki jo bodo morali tudi sami potrebovali, edini vir človek.

Občinski odbor RK in transfuzijska postaja se vsem pripornikom krvodajalcem in organizatorjem akcij v zaporih zahvalujeta in ji ma izrekata vse priznanje. k.

ZADNJI LETOŠNJI KONCERT

V ponedeljek, 16. decembra je bil zadnji večerni koncert letos v Celju. Nastopil je moški zbor iz Ptuja pod vodstvom Branka Rajštra. Gostje so se predstavili z renesančnimi ter slovenskimi umetniškimi in narodnimi pesmimi. Ptujski pevci so prijetno presenetili in zato uspešno zaključili letošnjo koncertno sezono.

Za uvod je s tremi pesmimi nastopil tudi celjski komorni moški zbor pod vodstvom Egon Kuneja. M. B.

OD PRVEGA SAMO ŠE TKANINA

Kolektiv trgovskega podjetja Tkanina-galanterija v Celju se je odločil, da bo na

slavnotečen način izročil namenu novo poslopje oddelka na debelo ob Teharski cesti v soboto, 4. januarja. Sicer pa se bo ta kolektiv od prvega januarja dalje imenoval trgovsko podjetje na debelo in drobno Tkanina. M. B.

GRAD TUDI POZIMI

Gostišče na celjskem Starem gradu bo odprto tudi vso zimo. Kurjen je mali in lepo urejeni salon, cene pa so znižali in tako povečali konkurenčnost. -mb

HONORARJI

NAD DVE MILLJARDI

Po podatkih zavoda za socialno zavarovanje v Celju so delovne organizacije na njegovem območju izplačale v desetih mesecih letos nad dve milijardi starih dinarjev za nadurno in honorarno delo. Pa naj še kdo reče, da nimamo prostih delovnih mest in da števila zaposlenih ni moč povečati! M. B.

NAJMANJ 600 NOVIH DINARJEV

Plenum občinskega sindikalnega sveta Celje je začel akcijo, ki spriči svojega namena zasluži največjo pozornost. Gre za predlog, da naj bi najnižji mesečni osebni dohodek za redno delo v delovnih organizacijah celjske občine ne smel biti manjši od 600 novih dinarjev. Ta meja, če bi jo lahko tako imenovali, naj bi veljala za vsa delovna mesta, za katera se ne zahteva strokovna usposobljenost, marveč le priučenost.

Po mnenju celjske sindikalne organizacije, je dohodek 600 ND tisti minimum, ki še komaj opravičuje rentabilnost delovnega mesta in ne nazadnje uspešnost poslovanja delovne organizacije.

Pa še nekaj je pomembno — uveljavitev najnižjega osebne dohodka ne bi smela iti v škodo dosedanjih razmerij v notranji delitvi dohodka.

Na predlog občinske sindikalne organizacije v Celju naj bi vodstva delovnih organizacij najpozneje v treh mesecih predložila samoupravnim organom predlog za uresničitev te pobude!

M. BOŽIČ

MALI INTERVJU

Vprašuje: Tone Vrabl

Odgovarja: Roman Mazej

Roman Mazej je tisti, ki ima brado, malce daljše lase, nosi očala, poje, riše, sestavlja verze in tudi komponira. Roman Mazej je tisti, ki ga poznajo od Maribora do Kopra, najbolj pa v Ljubljani, kjer stalno nastopa s celjskim ansamblom SINKOPE. Tvoje delo, ki si ga opravil do danes? Nastopam skupaj s Sinkopami, posnel sem tri skladbe za ljubljanski radio in v januarju bom nastopil na II. mladinskem pevskem festivalu v Ljubljani. Poznan si kot pevec, ki poje vse...? Res. Tako kot Sinkope imam tudi sam izredno širok repertoar pesmi. Zakaj? Samo s širokim repertoarjem lahko popolnoma uspeš, ker zadovoljiš vse zahteve poslušalcev. Nastopate v Ljubljani...? Podpisali smo pogodbo, da bomo vse leto nastopali po trikrat tedensko v Festivalni dvorani. Sprejem pri občinstvu? Tudi največje skeptike smo presenetili in osvojili. Včasih so te primerjali s Tomom Jonesom...? Danes isto delajo z Edvinom Fliserjem. Vse skupaj pa je kot da bi primerjal siamsko mačko z ververico. Vsak poskus imitiranja pomeni propad. Kaj najraje poješ? Pojem vse, najraje pa pesmi v stilu starih in dobrih balad. Samo pri kvaliteti pesmi lahko daš vse od sebe in dokazuješ svoje znanje. Komponiraš? Seveda. Teksti? Kar jih napišem so vsi v angleščini in to predvsem zato, ker poslušalci enostavno ne morejo sprejemati tistega, kar je čisto domače. Mnenje o poslušalcih? Večina se jih na glasbo prav nič ne spozna in žvižgajo zato, ker se delajo pametne. Enostavno se delajo kritične, v resnici pa so daleč od nje. Načrti? Se snemanja na radiu, festival, v marcu prva samostojna plošča. Resnično sem šele začel delati. Kako so te sprejeli v Ljubljani? Z orkestrom izvrstno. Boste nastopili tudi v Celju? Za prihodnje leto pripravljamo več samostojnih koncertov in upamo, da se bomo predstavili tudi Celjanom. Presenečeni bodo in to v pozitivnem smislu.

PRIPRAVE ZA JELKO

V Storah se skrbno pripravljajo na praznovanje novoletne jelke. Za Store je značilno predvsem to, da se je šola tesno povezana z družbeno političnimi organizacijami v kraju in tudi z žele-

zarno. Tako sodelovanje se kaže tudi v pripravah na praznovanje ob prihodu dedka Mrza. Program pripravljajo osnovna šola, vrtec in SIKC ob sodelovanju šolske Svobode. V Storah bodo tri prireditve: za predšolske otroke, za vrtec in za učence 1. in 2. razredov, za učence osnovne šole in posebej za dijake SIKC in učence 7. in 8. razredov. Na to prireditev bodo povabili tudi starše. V pripravah sodeluje tudi sindikat železarne. Le-ta bo praznovanje denarno podpri. Osnovna šola bo za učence osrednje šole in njenih podružnic poskrbela za kino predstave.

ŠE DVE DROBNI

Učenci osnovne šole so svečano proslavili 50. obletnico Cankarjeve smrti. Člani dramskega krožka so predstavili učencem nekaj odlomkov iz Cankarjevih del.

PRK je organiziral za svoje člane predavanje »Boj proti tuberkulozi«. Predavala je dr. Poženelova. Vodstvo PRK je poskrbelo, da gledajo učenci večkrat filme s področja zdravstvenega varstva.

UČITELJI SE UČIJO

Vodstvo osnovne šole skrbi za nenehno izpopolnjevanje učnega osebja, tako v strokovnem kakor tudi v političnem pogledu. Na vsaki mesečni študijski delovni konferenci je na dnevnem redu po en referat. Doslej je učiteljski zbor obdelal tele teme: Okupacija Češkoslovaške in politična situacija v svetu. Razvoj in izpopolnjevanje sistema vzgoje in izobraževanja v SPRJ in temo Izobraževanje učitelja. Glede na to, da se je pravkar končal 6. kongres ZKS, je vodstvo šole povabilo na študijsko konferenco v mesecu decembru tov. Emila Rojca, sekretarja obč. komiteja ZK Celje. S temeljito pripravljanim referatom »Družbeni in idejni podoba prosvetnega delavca« je tov. sekretar seznanil učno osebje z osnovnimi značilnostmi družbenih odnosov v Jugoslaviji, z vlogo Jugoslavije v svetu, z osnovnimi značilnostmi vzgojno izobraževalnega sistema, s postavkami našega reformnega šolstva, zlasti pa z družbeno idejno vlogo učitelja.

VITANJE

NOVOLETNO PRAZNOVANJE

Pionirji vitanjske osnovne šole se že dalj časa pripravljajo na novoletno praznovanje. V okviru praznovanja so si pred dnevi ogledali Narodno galerijo in muzeje v Ljubljani, nižji razredi pa predstavili Carobne piščalke v SLG. Na silvestrovo pa bodo pionirji lutkarji uprizorili lutkovno igrice v prosvetnem domu. Vsak razred pripravlja še svoj program.

OBDARITEV

Krajevni odbor RK zbira obleke in obutev. Za Novo leto bodo prispevke občanov razdelili socialno šibkim otrokom.

Sindikot trgovskega podjetja Pužinar je priredil ogled drsalne revije Holiday on Ice. Poleg članov so si revijo ogledali tudi nekateri prebivalci.

LASKO

CANKARJEV VEČER V RIMSKIH TOPLICAH

Prejšnjo soboto so tudi v Rimskih Toplicah počastili 50-letnico Cankarjeve smrti. Ob tej priložnosti je DPD Svoboda »Antona Aškerc« pripravila v dvorani zdravilišča večer Cankarjeve umetniške besede, ki so se ga udeležili tudi prebivalci oddaljenih vasi. Recital, ki ga je pripravil M. Lipovšek, glasbeno pa ga opremil J. Gorič, so izvedli — Z. Janjčević, D. Stopar, M. Vivod.

Po osemindvajsetih letih bilo nov urbanistični načrt, kako pomembna ugotovitev napoveduje, da se bo mogoče razvijalo v skladu s tem, kot so predvidevali. Ta predvidevanja drugi strokovnjaki, občine in odborniki obeh županov, skupščine.

Urbanistični načrt pomeni go disciplino, pomeni ment je tudi zrcalo skupine strokovnjakov, liko naporov za rešitev nističnih vprašanj. Teh bilo in ni malo.

VSE NAROCNIKE IN BRALCE NOVEGA TEDNIKA OBVEŠČAMO, DA BO KOLEDAR ZA LETO 1969 PRILOŽEN V PRVI STEVILKI PO NOVM LETU. TEDNIK BO IZSEL 9. JANUARJA.

KAJ BO STORILA OBČINA

Studentje šaleškega študentskega kluba so na svoji redni letni skupščini v oktobru izvolili tudi komisijo za materialna vprašanja študentov iz velenjske občine. Doslej je omenjena komisija že zbrala podatke o štipendijah za okoli 100 študentov in jih bo posredovala komisiji za štipendiranje pri skupščini občine Velenje. A. D.

SOSTANJ

SILVESTROVANJE V KAJUHU

V Šoštanju je hotel »Kajuh« pripravil silvestrovanje za 40 din, žal samo za 240 ljudi, ker več prostora tod nimajo. Obljubili so dobro silvestrovo večerjo, igral pa bo domač ansambl Ritem. Torej z ritmom v novo leto.

GOLDWARN IGRA

S 1. januarjem so v šoštanjskem hotelu angažirali instrumentalni kvartet »Goldwarn« iz Bolgarije. Leto je doslej bil angažiran v baru »Nebočičnik« v Ljubljani. V Šoštanju bodo bolgarski godbeniki igrali ves januar. K.

ROGAŠKA SLATINA

VODOVODNE NEPRIJETNOSTI

Kaže, da republiški sekretariat za urbanizem ne bo dal soglasja za obnovljeni vodovod v Rogški Slatini. Potrebno bo zgraditi še eno zajetje v Gaberniku z zmogljivostjo 8 sekundnih litrov. Letos so namreč že zamenjali cevovod od Gabernika do Rogške Slatine.

Čeprav je tako stališče pravilno, pa bo zagotovo sprožilo precej neprijetnih vprašanj. Težko bo mimo dejstva, da so zemeljska dela za podaljšek vodovoda proti Rogatcu opravljena že do polovice in da ob jarkih — ki se bodo med zimo sesuli — ležijo pripravljene cevi. Bržkone ne bo zadovoljna še steklarna v Straži, ki je za

podaljšanje voda že prispevala 350.000 dinarjev, dodatno pa še 100.000 za obnovo cevovoda Gabernik—Rogaška Slatina. Na občini Smarje tudi menijo, da bo čez zimo v Rogški Slatini vode preveč, v Rogatcu in straški steklarni pa je bo primanjkovalo. P.

KONJICE

DELOVNI PROGRAM

V delovnem programu sindikalne organizacije tovarne kovinskih izdelkov v Vitaju, ki so ga sprejeli na njenem občnem zboru, ima zelo pomembno mesto splošno, strokovno in družbeno-ekonomsko izobraževanje zaposlenih delavcev v tej delovni organizaciji. Ugotovili so, da bo izboljšanje izobraževalne strukture ena osnovnih nalog v prihodnjem obdobju, ki jo po eni strani zahteva sodobna tehnologija, po drugi pa vedno močnejša konkurenca na raznih tržiščih ter se najostreje pojavlja pri cenah končnih proizvodov. V. L.

UGODNE ZVEZE

V Zičah pri Slovenskih Konjicah ugotavljajo, da imajo dnevno skozi ta kraj sredi Dravinjske doline 29 avtobusnih zvez v obe glavni smeri, to je proti Slov. Konjicam in Poljčanam. Razporejene so skozi ves dan od zgodnjega jutra do pol enajstih zvečer. Vse to kaže, da so ti kraji dokaj dobro povezani z večjimi središči, saj več avtobusov vozi tudi do Celja. V. L.

SLABA AKTIVNOST

Na sestanku osnovne organizacije ZKS v kovaški industriji v Zrečah so med drugim razpravljali o delovanju sindikalne organizacije tega podjetja. Razprava je pokazala, da je njeno vodstvo zadnji čas bilo premalo aktivno za reševanje vseh nalog, ki bi jih sindikat moral opravljati. Zato so sklenili, da bi na prvi seji izvršnega odbora sindikalne organizacije podjetja kooptirali nekaj novih članov, saj so nekateri od izvoljenih odbornikov v zadnjih mesecih zapustili to podjetje. Kot prva naloga odbora bo vsekakor ureditev nekaterih organizacijskih zadev in priprava občnega zbora, ki naj bi bil v prvih mesecih prihodnjega leta. V. L.

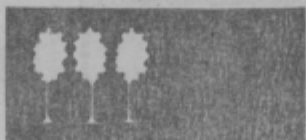
OBNOVA DOMA

Pred kratkim so v Slov. Konjicah začeli s temeljito obnovo in preureditvijo mladinskega doma. Stavba je stara že nekaj desetletij in zadnja leta ni bila primerno vzdrževana, zato je razumljivo, da so začeli posamezni deli propadati. Tako bo treba obnoviti celotni strop, pode in še nekatere druge prostore. V. L.

SILVESTROVANJA

Kot vse kaže, bo tudi letošnje leto v konjiški občini dovolj možnosti za silvestrovanje v vseh krajih od središča komunke do Rogle na Pohorju. Gostinska podjetja, posamezna društva in organizacije so že pričela s pripravi, da bi se vsi oni, ki bodo želeli pri njih jemati slovo od tega leta in pričakati leto 1969, pri njih čim bolj počutili. V. L.

SMARJE

NOVE MEJE

V Smarju so določili nove meje mestnega zemljišča in gradbenih okolišev. Krajevne skupnosti, ki so nove meje predlagale, želijo s tem dobiti več denarja za krajevne potrebe. Odveč pa je bojazen nekaterih kmetov, da bodo morali plačevati prispevek za mestno zemljišče, saj takega prispevka od kmetijskih površin nihče ne plačuje. J. L.

NOVA ČRPALKA

V soboto (21. dec.) so v Smarju odprli bencinsko črpalko, ki sta jo v manj kot treh mesecih zgradila komunalni sklad pri tamkajšnji občini in ljubljanski »Petrol«. V občini so sedaj tri črpalke poleg šmarske še v Rogški Slatini in v Kozjem.

SENTJUR

OKRAŠEN TRG

TD Sentjur je zbralo 4.000 dinarjev za novoletno okrasitev trga. Prispevali so podjetja, ustanove in zasebni gostilničarji. Nekateri so dali denar, drugi material ali delo. Letos bodo okrasili tudi zgornji trg.

Za praznični videz bo poskrbel še »Merks«, oziroma njegova šentjurska enota »Reševnas«. Trgovci bodo oblepili predvsem okolje lokalov. P.

ATOMSKE TOPLICE

TD Podčetrtek želi, da bi skupščina občine Smarje čimprej zavarovala zemljišča za nadaljnji razvoj »atomskih toplic«. Zaščititi je treba območje Skofljaka in šestkilometrski pas okrog vrtnice III v toplicah.

Želja turističnega društva je v skladu s sklepom republiškega posvetovanja o »atomskih toplicah«. To je bilo že novembra 1967. P.

MOZIRJE

TU IN TAM

Gornjesavinjčani, ki so nestrpno pričakovali otvoritev žičnice na Golte vsaj za Novo leto, bi skorajda ostali za Silvestrovo doma. Tako pa so jih rešili le gostinci, ki so za letošnje praznovanje pripravili vrsto zabav. Mozirski Turist pri tem izstopa, saj bo imel Silvestrovanje in v kooperaciji s Kompasom izlet v Logarsko. Ta primer navajamo zato, ker je to prvič, da so v Gornje Savinjski dolini videli kruh tudi oni iz potovalnih agencij.

MALA ANKETA

MAJHNE ŽELJE MAJHNIH LJUDI

V teh dneh, ko vsak po svojih močeh poskuša z ljubeznijo in pozornostjo opozoriti svoje drage nase, srečujemo tudi ljudi, katerih dragi niso dovzetni za to ljubezen. Koliko otrok bo ostalo ob teh praznikih, ki bi naj bili mnogo več kot samo dela proti dnevi, osamljenih, zapuščenih in sebi prepuščenih.

PETER GREGL, star 9 let, doma iz TABORA v Savinjski dolini: »Želim si eno debelo hruško. V šoli sem marljiv, zato mi jo bo mama zagotovo kupila. Rad bi, da bi mami in atu uspelo dobiti lepo stanovanje, kjer bi lahko postavili veliko smreko, polno sladkarij, ob kateri bi se vsi bratci in sestrice zbrali in živel vedno skupaj.«

SLAVICA MACEK, stara 11 let, doma iz KRSKEGA: »Rada bi, da bi me mama večkrat obiskala. Rada bi bila vedno z njo. Igrala bi se s pupo in mamiči pomagala. Želim si dva zavitka bonbonov, čokolado in krilo. Takšno, ki bi kar frfotalo okoli mene. Zakaj me mama nima tako rada, kot starejšo sestrico?«

ALOJZ COKL, star 10 let, doma iz ZIBIKE pri Smarju: »Kako bi bilo lepo, če bi imel noge zdrave, tako, kot jih imajo drugi otroci. Da bi se lahko sankal s sankami, ki bi mi jih mama kupila. Mamica me ima rada, tudi jaz jo imam, zato bi bil rad vedno z njo. Učim se pridno, sem najboljši v razredu, zato je tudi mama srečna.«

IVANKA FELDIN, stara 12 let, doma iz HUDINJE pri Celju: »Rada bi bila zdrava, želela bi imeti starše, da bi lahko ob praznikih in v počitnicah šla k njim. Tako pa sem takrat, ko se drugi vesele, sama. Vedno sama. Kako lepo bi bilo imeti lepo obleko in nove copatke. Takšne, pisane, kot sem jih nekoč videla v trgovini.«

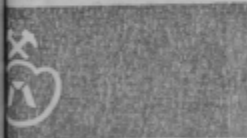

ALEKSANDRA PLAVSTAJNER, stara 10 let, doma iz SENTJURJA pri Celju: »Mamica in ata me imata rada, in me obiskujeta. Jaz bi bila rada pri njima doma. V šoli sem pridna, tako, kot sta mi onadva naročila. Ko pridem domov sem najbolj vesela. Mogoče mi bo Dedek Mrz prinesel škornje, ki si jih tako želim, čeprav jih ne bom mogla vedno nositi zaradi proteze.«

Izbrali smo pet otrok, ki med šolskim letom živijo v zavodu »Ivanke Uranjekove«. S petih malih obrazov je žarelo pet parov iskrih očij in nekaj več želja. Nekaterim se bodo te želje že v prihodnjih dneh uresničile. Drugi pa jih bodo vse življenje nosili s seboj, kot pečat, ki so jim ga pritisnili drugi, za katerega sami ne nosijo krivde, ali pa morda, da so bili rojeni. Naj zveni še tako nečloveško, vseeno je res, da lahko ostane veliko teh želja neizpoljenih zaradi preveč popitega vina, zaradi utapljanja v pregrehi, zaradi neodgovornosti...

osar, M. Lipovšek, A. A. Marinšek in M. Namen prirediteljev in icoev ni bil samo, da bi tvo seznanili z življenjvelikega pisatelja, marzbudili pri ljudeh tudi anje za njegovo delo, približali, da bi postal rešljivi spremljevalec tega življenja. M. K.

VELENJE

VODNIKI TABORNIKI

konec decembra so v u pripravili zaključno ašnjo za vse tiste mlaiki so v zadnjih dveh h obiskovali tečaj za ike-vodnike. K tej preli se je prijavilo 32 ikov. Večina letih bo oče vodilni steber veega taborniškega odreda nameravajo ustanoalu po novem letu. D.

je res je...

Novi urbanistični načrt je rezultat timskega dela. Skratka, vanj je vloženo nič koliko napornih delovnih ur, veliko misli in pobud.

Toda?

Pa še res je, da navzlic odloku o urbanističnem načrtu, navzlic vsemu porom, prizadevanjem nastajajo mimo urbanističnega načrta poleg črnih gradenj tudi črne garaže ali barake čudnih oblik, ki jih ni sram, če stojijo celo ob lepem stanovanjskem bloku (Čojzova ulica), oziroma ob Ulici 29, novembra, pa na najrazličnejših mestih na Otoku in drugod. Kaj bi bilo če bi po zgledu črnih gradenj rušili tudi črne garaže? B. BOŽIČ

*Sreče, zadovoljstva in poslovnih uspehov
v letu 1969*

*Želi vsem svojim poslovnim prijateljem
in potrošnikom*

Kolektiv „EMO“ Celje

- peči na trdna
in tekoča goriva
- ekonomična in so-
dobna posoda

kadi ter drugi pri-
znani izdelki iz bo-
gatega proizvodne-
ga programa.

EMO CELJE

**Za soncem greje
najceneje - velenjski
lignit!**

*Vsem potrošnikom in poslov-
nim prijateljem z najbolj-
šimi željami v letu 1969.*

**Kolektiv Rudnika
lignita Velenje**

*Srečno, zadovoljno in uspehov polno
novo leto*

vošči vsem celjskim občanom in bralcem novega tednika

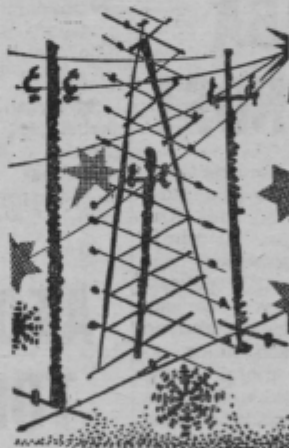
Ključavničar **CELJE**

*Še veliko poslovnih
uspehov in osebnega
zadovoljstva v letu 1969!*

**KOSTROJ
Slovenske Konjice**

Srečno, zadovoljno
in - svetlo novo
leto želi vsem svo-
jim odjemalcem.

**Termoelektrarna
Šoštanj**

Elegant

CELJE

čestita vsem bralcem
novega tednika za
novo leto.

Priporočamo se in
zahvaljujemo za do-
sedanje zaupanje.

KONUS
industrijski kombinat
Slovenske Konjice
Mariborska 12
tel. 063-75 000

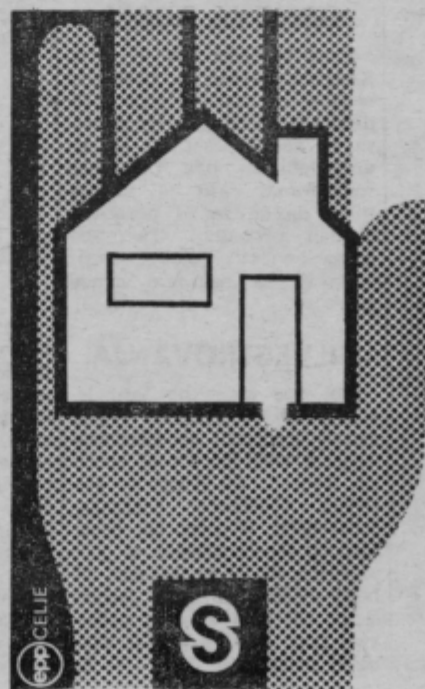
Proizvaja v lastnih specializiranih ekonomskih enotah:

USNJE: Popoln asortiman podplatnega, tehničnega in gornjega usnja, vse vrste lak-usnja, umetno usnje, kozje in ovčje usnje za obutveno in oblačilno predelavo.
TEHNIČNO KONFEKCIJO: Opevnice, pogonsko jermenje, usnjene in plastične pikerje, celoten izbor utenzilij za tekstilno industrijo in specialno jermenje »EXTREMUL-TUS« ter konfekcijo zaščitnih sredstev.
KRZNO: Plemenita krzna domače in uvožene divjačine in vse vrste jagajočega krzna.
OBLAČILNO KONFEKCIJO: Krznene plašče in ostale izdelke iz plemenitega krzna, usnjeno oblačilno konfekcijo v bogati izbiri modnih krojev in najsodobnejši kakovostni iz-
delavi ter vse vrste copat.

NASI PROIZVODI — JAMSTVO ZA KVALITETO!

PRODAJALNE IN PREDSTAVNISTVA:

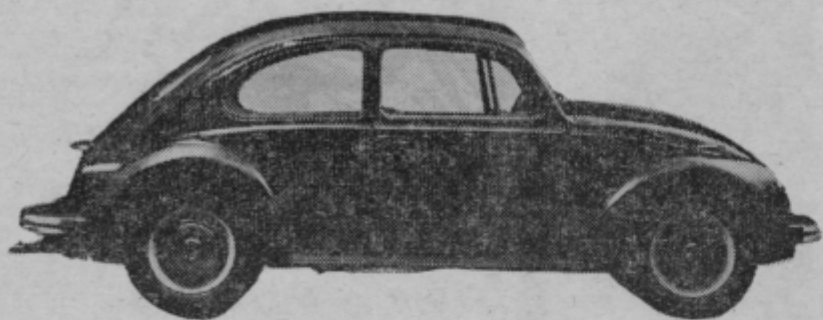
- KONUS — KRZNO» Nova Gorica, Tolminskih puntarjev 2
- KONUS» Ljubljana, Masarykova 23
- KONUS» Celje, Trg V. kongresa 6
- KONUS — KRZNO» Maribor, Ulica 10. Oktobra in Gosposka ulica 7
- KONUS» Ptuj, Miklošičeva 1
- KONUS — KRZNO» Beograd, Knez Mihajlova 47
- KONUS» Beograd, Rajičeva 12
- KONUS — ZASČITA» Beograd, Nikole Spasića 1
- KONUS — KRZNO» Novi Sad, Ulica Narodnih heroja 10
- KONUS» Predstavništvo Zagreb, Bogišićeva 22

*Z najlepšimi
željami varno
v novo leto*

**Kolektiv
zavarovalnice
„SAVA“ Celje**

Volkswagen

Pojem KVALITETE – ZANESLJIVOSTI – EKONOMIČNOSTI

- dobro organizirana servisna služba z originalnimi rezervnimi deli po zmernih cenah
- dobava vozil v treh dneh po vplačilu iz konsignacije v Ljubljani. Zahtevajte ponudbo!

Generalni zastopnik

**INTEREXPORT
BEOGRAD**

FILIALA LJUBLJANA, TITOVA 25,
TELEFON 312-061

DA BI BILO LETO 1969 ZA VAS SREČNO IN ZADOVOLJNO

Obrtno podjetje „MIZAR“ Celje

Naj vam v novem letu seme dobro klije in da obilen pridelek

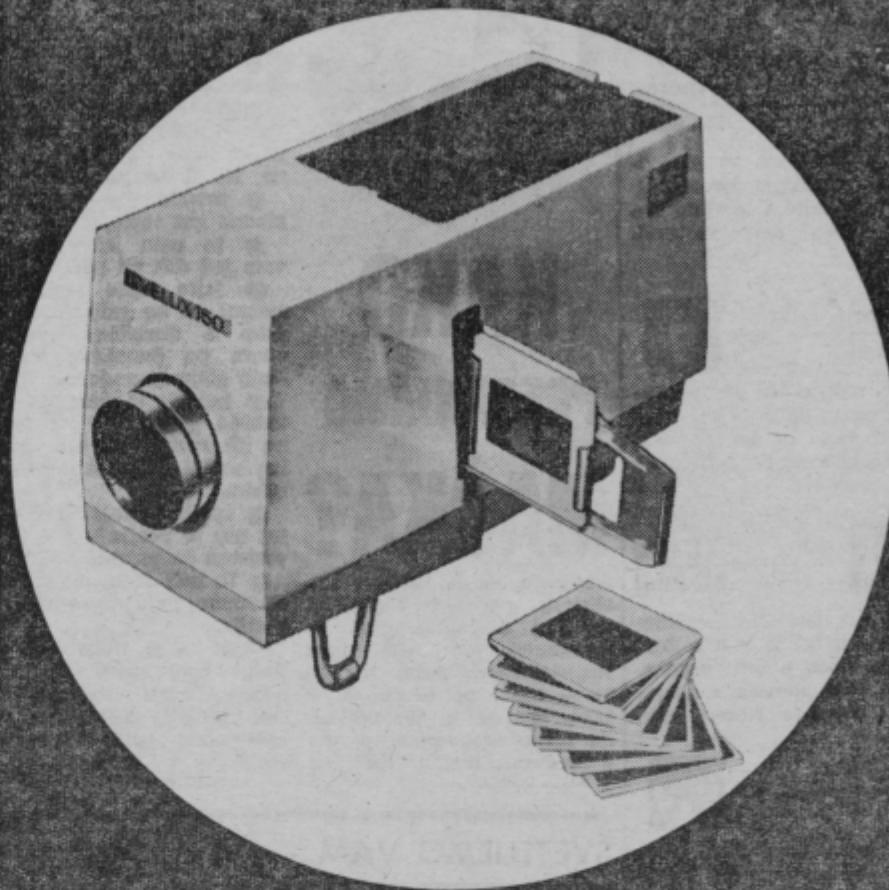
**Semenarna Ljubljana -
Obrat Celje**

VSEM UPORABNIKOM ELEKTRIČNE ENERGIJE ŽELI PRIJETNE
NOVOLETNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

Elektro Celje

**Tovarna pohištva
„Garant“ Polzela**

*Želi vsem svojim odjemalcem
zadovoljno in uspešno novo leto.*

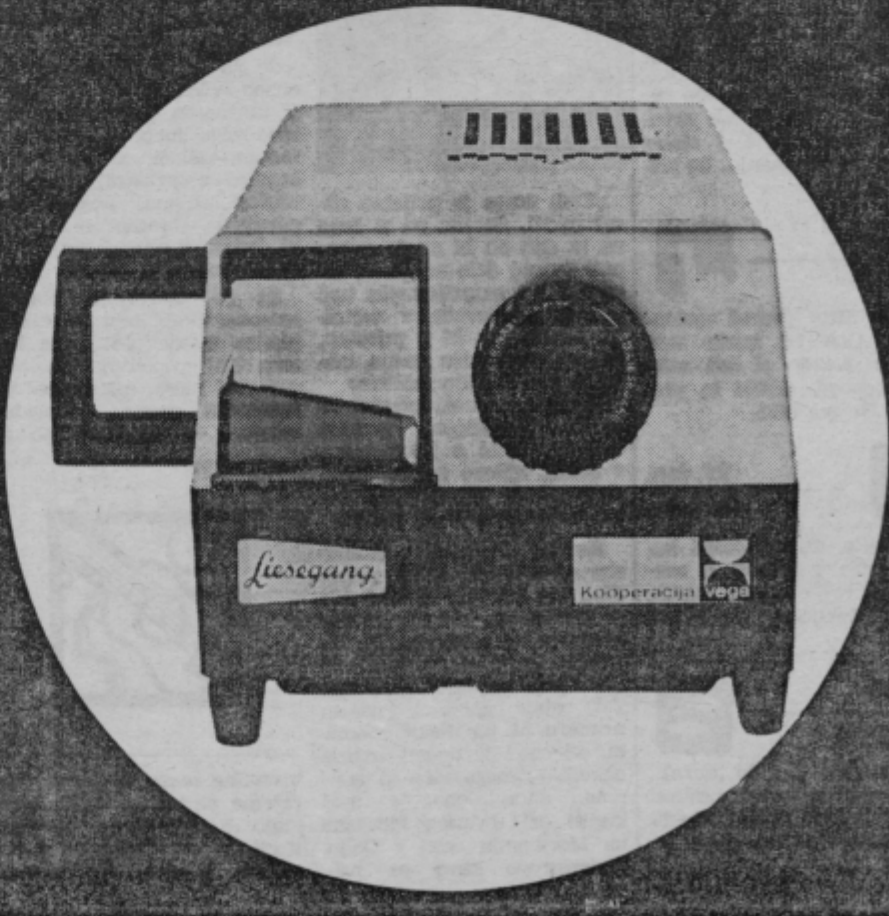
NOVOLETNO DARILO - DIAPROJEKTOR VELUX

VELUX – najmanjši in najcenejši diaprojektor evropske kvalitete. Kovinska konstrukcija, moderna oblika, odličen objektiv.

A 16 – avtomatski diaprojektor z daljinskim upravljanjem. Izdelan v kooperaciji z zahodno-nemško firmo Liesegang, Düsseldorf.

Informacije in prospekte za ostale naše diaprojektorje zahtevajte v vseh trgovinah s fotomaterialom ali direktno v naši tovarni.

Za darila priporočamo še: diaokvirčke VEGACOLOR, lupe, stojala za projekcijske aparate, antirefleksna panoramska vzvratna zrcala.

HOROSKOP

21. marec
20. april

Voščilnice z vseh strani. Prijatelji pripravijo presenečenje. Računajte s tem, da vas obišče nekaj nepričakovanih gostov.

21. april
20. maj

Slabo storite, če se pustite pregovoriti, da bi bežno spremenili svoje okolje. S staro zadevo končate in se počutite olajšanega.

21. maj
21. junij

Se veliko dela. Ne zamudite priložnosti, ki jo imate. Zenska se trudi, a brez uspeha. Moški vam pomaga z nasvetom. Težave po Novem letu.

22. junij
22. julij

Trenutno slabo počutje kmalu preide. Razumevanje v družini. V družbi se ne počutite dobro. Prazniki minejo brez glavobola.

23. julij
23. avgust

Premišljuje, ali bi se odločil za nekaj, kar vam lahko prinese težje posledice. V veseli družbi vsak dvom splahni. Maček vas zbistri.

24. avgust
23. sept.

Nekdo se vedno bolj navezuje na vas. Zenska z rdečo torbico vam pokvari srečo. Bolj ko ste pred prazniki bolj ste sitni.

24. sept.
23. okt.

Neljub dogodek vam zakuha nekaj neprijetnosti, ki se jih rešite v novem letu. Pocen preživite praznik v planinski koči. Denar.

24. okt.
22. nov.

Znebite se sentimentalnosti. Manjši spor v vašem okolju. Ona ne bo preveč pozorna, on pa bo skušal narediti vse, da vas osreči.

23. nov.
21. dec.

Ste zadovoljni, ker je šlo vse po načrtu. Okvara na avtomobilu vas spravi v slabo voljo. Pozabite nanjo, ko pride na cilj.

22. dec.
20. jan.

Do nje niste preveč malenkostni. Ona bo imela svoj predlog. Nekdo si želi vaše naklonjenosti. Očitki in prepri po Novem letu.

21. jan.
18. febr.

Ne mislite, da bi dosegli kakšne večje rezultate. S svojo slabo voljo uničite veselje drugih. Zaključek ob televiziji.

19. febr.
20. marec

Ravnate kot hočejo bližnji. Vprašanje vas spravi v zadrego. Kar zamudite, nadomestite kasneje. Ona vas spravi na noge.

KAKO PREGANJAMO MAČKA?

Pravijo, da je najbolje misliti na mačka že tedaj, ko se nanj običajno sploh ne spomnimo, torej vna višku razpoloženja. Toda, ker je to — sodeč po izkušnjah — tako, kot če bi pričakovali, da bomo slehernega prvega v mesecu mislili tudi na

zadnje dni — nasvet ni najbolj uporaben. Pa smo se odločili za anketo in zbrali naslednje »sočutne« napotke:

- dan po prekropani noči je najbolje prespati,
- če pa je že treba vstati, začnite dan s kozarcom vode, v katero ste oželi limono. Ne dodajajte sladkorja!
- privoščite si prho, bolj hladno kot toplo,
- in nato jejte! Pa, če vam jed diši ali ne!
- jejte tople jedi. Kar jutraj se bo prilegla dobra juha z domačimi rezanci, obara po dunajsko, sarma, kislo zelje in podobno,
- kasneje si privoščite še kakšno pomarančo ali limono ali morda, če vam posebej zadiši, kozarec hladnega mleka,
- na kavo rajši pozabite, saj ste jo prejšnjo noč spili verjetno še preveč,
- in tudi tisto, da se klin s klinom zbija ni najbolj zanesljivo.

Sicer pa je treba dan po »takih« noči začeti in živeti počasi. Počasi vstati, se počasi oprhati, počasi jesti in celo počasi misliti in govoriti.

Če pa je bilo prejšnji večer vsega preveč, potem bo treba pač potrpeti in vdano prenašati brnenje v glavi in tresoče se noge! Navsezadnje se to morda celo splača, če je bila noč taka, kot smo si jo že dolgo časa želeli!

KAVA
praznično razpoloženje

Srečno

1969

ŽELIMO VSEM CENJENIM
ODJEMALCEM
KOLEKTIV TRG. PODJETJA

moda
CELJE

SVETUJEMO VAM – SVETUJEMO VAM – SVETUJEMO VAM – SVETUJEMO VAM – SVETUJEMO

SILVESTER ZA DOMAČO MIZO

Zdaj, ko ste se gotovo že dokončno odločili, kje boste preživel zadnjo noč starega leta, se vas že loteva tisto značilno razpoloženje, ki je nekakšna mešanica pričakovanja, veselja, nestrpnosti in morda še drobnih pobilskov strahu. To še posebej velja za tiste, ki bodo silvestrovali doma, saj ima to najintimnejše slovo od starega leta poleg številnih prednosti tudi nekaj skrbi. Med drugim — Silvestrova miza! Kaj postaviti nanjo, da ne bo vse tako kot sleherni dan? In kako ob teh željah upoštevati še finančne možnosti?

Ni samo mojster Ivačič umetnik v kuharski stroki. Tudi bliže jih imamo. Pa smo se odločili, da jih bomo obiskali in jih zaprosili za nasvet, kakšni naj bodo domači Silvestrovi menuji. Moramo reči, da smo v večini gostinskih objektov — razen v hotelu Evropa v Celju, kjer so nam sicer prijazno, toda vendarle, razložili, da rajši posvečajo vso skrb svojim jedilnikom — naleteli na veliko pripravljenost. In tako vam skozi besede štirih kuharskih strokovnjakinj predstavljamo nekaj jedilnikov za slovesnejše priložnosti.

Štefka Emeršič

Vodja kuhinje hotela »Celica«

pravimo takole: skuhamo močno kavo, vlijemo v skodelico tudi nekoliko ruma, na kavo nakapljamo rumenjaki, ki smo ga vmešali s sladkorjem in na koncu še okrasimo s smetano.

Če pa bo za Silvestrovo za mizo sedela samo družina, bi si morda postregli z mešano ragu juho, pečenim puranom, mlinci, ki jih lahko kupimo v pekarni, dušenim rdečim zeljem, prekmursko gibanico — recept je v vsaki boljši kuharski knjigi, s sadno solato in seveda kavo.

In še nasvet za hladen »menu«: obloženi kruhki, hladna mesna plošča, na katero bo gospodinja naložila več vrst mesa, zelenjavna ali francoska solata, čokoladni minjoni — naredimo jih iz

biskvitne mase za torto, razrežemo na kocke in jih oblijemo s čokoladno glazuro. Končno postrežemo še z rumovim punčem, za kratak

čas pa grizljamo slane paličice iz listnatega testa. Želim vsem, ki bodo silvestrovali doma, čim prijetnejšo noč!

Ana Vučer

Upravnica restavracije »Majolka«, Celje:

»No, silvestrovo doma sicer ne pomeni za žene nekoliko več dela. Toda včasih je to kar vredno, saj sta zadovoljstvo gostov in njihova pohvala lepa nagrada za skrb in kopico opravkov.

Predlagam pet menujev, morda bo kateri pravi:

- dvojna močna juha, slane paličice, srnin hrbet, ocvrti krofi, brusnična omaka, pečen štajerski kopun, mimoza solata, mandeljnova torta, ananas bovla in kava s smetano

- gosja jetra v aspiku, bifteki z jajci in zelenjavno oblogo, mandeljnove kipniki z vinskim polivom, drobno pecivo in kava

- obloženi kruhki, mladi pečen prašček, ocvrte krompirjeve kroglice, zeljnata solata, orehova potica, terjet, kava

- šunka z nadevanimi jajci, pečena purica, mlinci, motovilec ali radič, drobno pecivo, silvestrov punč, mešana sadje, kava

- francoska solata z maslenimi pastetkami, ocvrte postreži, maslen krompir, motovilec, saher torta, mešani sir, kava.

Mimoza solato pripravimo iz kuhanega krompirja, stročjega fižola, graha, kumaric in gobic, kar vse skupaj pomešamo z majonezo in garniramo z gomoljčkami.

Se, kaj je to terjet, bi rada povedala. Gre za staro slovensko sladico, ki je šla že marsikje v pozabo. Tanke

rezine mlečnega kruha opečemo in ga nato zložimo v skledi, prelijemo s kuhanim vinom, ki smo mu dodali sladkor, klinček, cimet in morda še kakšno dišavo. Ko se kruh z vinom dodobra prepoji, je sladica nared.

Tistim, ki bodo ostali za Silvestrovo doma želim prijetno zabavo, gospodinjam pa srečno roko pri kuhi. Če pa bi potrebovali za katero od naštetih jedi še poseben recept, kar pokličite. Radi bomo pomagali!

Kuhinja hotela „PAKA“

v Velenju vodita tovarišici Marica Ogrinc in Marica Hriberšek.

Predlagali sta kar devet silvestrovih menujev. »Za različne okuse, možnosti in žepa« sta nam pojasnili, ko smo se zahvalili za prijaznost.

1. Goveja juha z domačimi rezanci, svinjska domača pečenka, riži-bizi, krof, turška kava, vino.

2. Gobova juha, mešana mesna hladna plošča, orehova potica, čaj z rumom.

3. Hladni narezek, ocvrte ribe z majonezo, krompir, sadna kupa, vino.

4. Obloženi kruhki, čevapčiči, pleskavica, ražnjiči, vloženo

žena paprika — kumarice, orehova potica, vino.

5. Vratovina s hrenom, kravice ali pečenice, kislo zelje ali kisla repa, pražen krompir, vinsko pecivo, domača izabela, turška kava s smetano.

6. Marinirane ribe, nadevan piščanec, pommes frites, radič, orehova ali sirova potica, pravi dolenski čevček.

7. Piščančeva ragu juha, divji zajec v pikantni omaki, zemljevi cmočki, zelena solata, čokoladna rolada.

8. Francoska solata, telečji steček z jajcem, pečen krompir, motovilčeva solata s fižolom, mešana pecivo, brljand vino.

9. Možgani z jajcem, naravn zrezek v omaki, domači široki rezanci, mešana solata, pohorski omljet, hrškov kompot, Radgonski bisser.

»Nekoliko težje je pripraviti le marinirane ribe in divjega zajca. Ribe spečemo že nekaj dni prej. Prelijemo jih z oljem, ki smo mu dodali dušeno zelenjavo — korenček, čebulo, peteršilj, lovorov list in drugo, nato pa damo vse skupaj v hladilnik. Čez nekaj dni so ribe marinirane, je razlagala tovarišica Ogrincova. »Podoben postopek je tudi z divjim zajcem, vendar bi gospodinjam, ki ga še niso nikoli poskusile pripraviti, skoraj odsvetovala, naj tega prvič ne store šele na Silvestrovo. Lahko bi se kaj ponesrečilo, pa bi ostale brez večerje,« se je še nasmejala ob pogledu na moj svinčnik, ki je hitel beležiti njene nasvete.

In še pojasnilo, kaj je pravzaprav pohorski omljet: gre za biskvit, med katerega dva dela naložimo najrazličnejše sadje, sladkano, poskropljeno z dobrim likerjem in limono. Končno še vse bogato okrasimo s smetano in »omleta« je pripravljena.

To stran je za vas pripravila:

IVICA BURNIK

Ko se našim današnjim gostjem zahvaljujemo za sodelovanje, se seveda pridružujemo njihovim iskrenim željam, da bi vaše silvestrovanje v domačem krogu čim bolj uspelo. Ob tem — pa veliko sreče pri urejanju slavnostne mize.

I. BURNIK

NOVOLETTNA NAGRADNA KRIŽANKA

Obljuba dela dolg, zato naš dolg danes poravnava in objavljamo nagradno križanko. Za spremembo smo vam tokrat po daljšem času ponovno pripravili skandinavsko križanko in prepričani smo, da vam ne bo delala posebnih preglavic, saj po našem mišljenju ni ravno posebno težavna.

Tokrat smo pripravili sledeče nagrade, ki jih bomo med reševalce razdelili z žrebanjem:

1. NAGRADA: 150 din
2. nagrada: 100 din
3. nagrada: 80 din
4. nagrada: 60 din
5. nagrada: 30 din
6. nagrada: 20 din
7. nagrada: 10 din
8. nagrada: 10 din
9. nagrada: knjiga
10. nagrada: knjiga

Pri žrebanju bomo upoštevali vse tiste rešitve, ki jih bomo v naše uredništvo prejeli do petka 10. januarja 1969. Nikar ne pozabite na rob križanke pripisati svojega popolnega naslova, ker v nasprotnem primeru ne bomo rešitve upoštevali pri žrebanju.

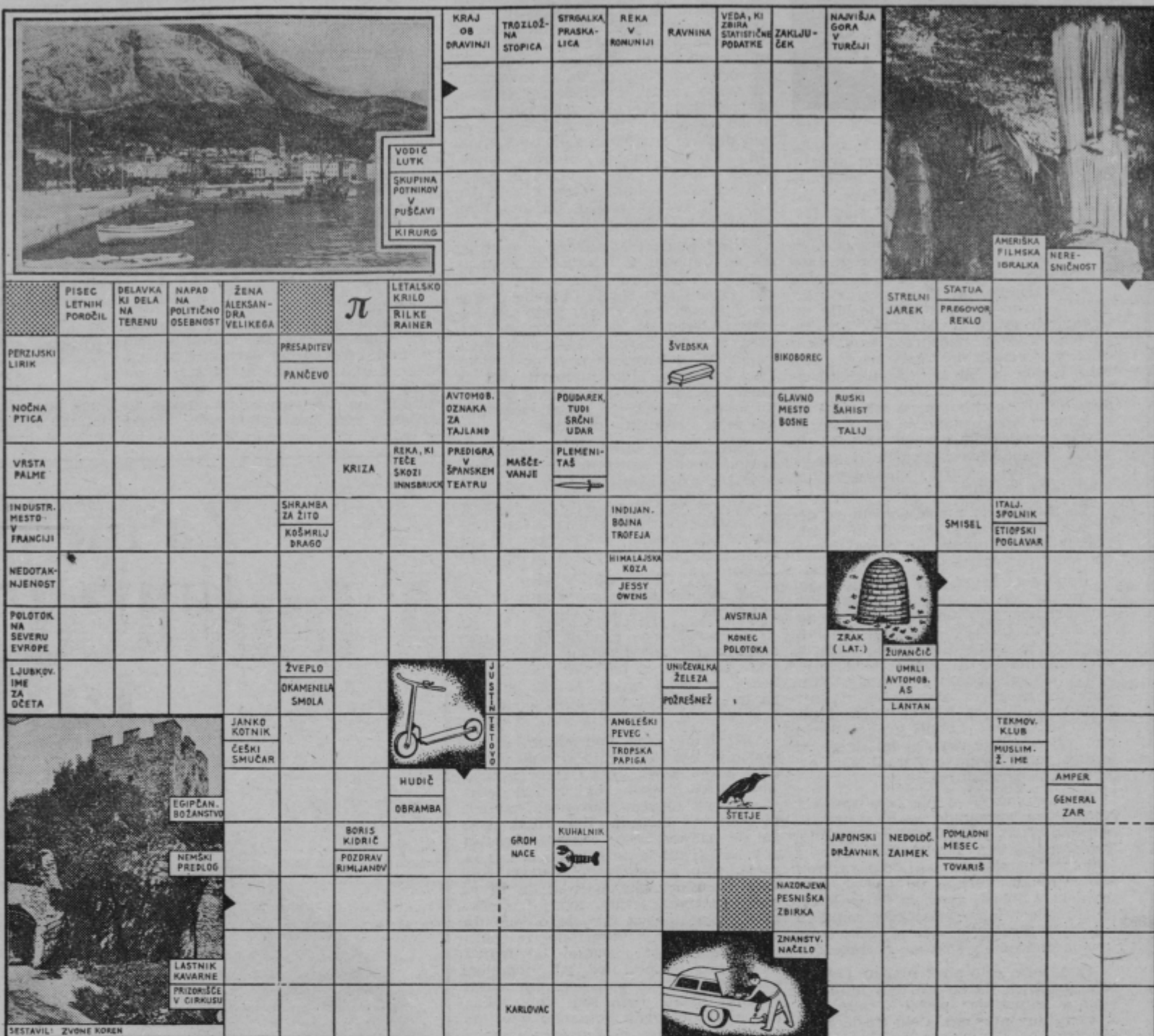
Vsem reševalcem novoletne križanke želimo veliko razvedrila in srečo pri žrebanju. Izid žrebanja bomo objavili v 2. številki NOVEGA TEDNIKA, ki izide 16. januarja. Uredništvo

REŠITEV KRIŽANKE

1. Split, 6. praksa, 12. trasa, 13. Rangun, 14. rovt, 15. koks, 16. PD, 17. asa, 18. Soleda, 19. le, 20. HP, 21. otrok, 22. mer, 23. oe, 24. ring, 25. Lens, 26. tkalka, 28. sonce, 29. ateist, 30. Asuan.

REŠITEV MAGIČNEGA LIKA

Rešitev: 1. strelec, 2. trapi, 3. Lepanto, 4. mlincek, 5. mestece.

PIŠE: JURE KRAŠOVEC

STRAST ZA OGNJEM

(Cetrtrič)

Vsakokrat, ko je v Lastniču, gorelo, je na kraj dogodka prihajala tudi komisija in pa tovariši, ki so pri tajništvu za notranje zadeve v Celju obravnavali požige. Le-ti so neprestano vzpodbujali kozjanske miličnike k iskanju kar najbolj verjetnih osumlencev. Miličniki so zaslišali vsakogar, ki bi utegnil karkoli vedeti, ki je bil pripravljen karkoli v zvezi s požari povedati. Miličnike pa je k iskanju gnalo tudi to, da so ljudje vse bolj očitno varnostnim organom neučinkovitost, da so se mnogi norčevali, češ da bo požigalec znan šele takrat, ko bo umrl in bodo požari prenehali.

Omenil sem že, da je krožilo o požarih v Lastniču vse polno zgodb, mišljenj in ocvad. Ljudje so bili s strahu, da bo naslednja na vrsti prav njihova domačija, zato so želeli, da bi storilca čim

prej odkrili. Pri izbiri osumlencev so bili vedno manj tankočutni. Kaj če osumijo deset sovaščanov, če bo le med njimi tudi pravi. Pregled raznih pričevanj je prava zmešnjava sledi. Med osumljenimi, ki jih je za morebitne požigalce imenovalo javno mnenje, so bili taki, ki niso imeli nobene zveze s požigi, razen da so bili tudi sami kandidati za pogorelece. Ne bi rad razgibal žerjavice, zato je bolj, če obidemo imena, ki so jih miličniki zapisovali v zapisnike, le-te pa pošiljali v Celje.

Strokovnjaki za izsledovanje požigalcev so zdaj širili, zdaj ožili mrežo najbolj sumljivih oseb. Vsakokrat, ko je v Lastniču ponovno gorelo, je bila porušena prejšnja domneva in osumilec za prejšnje požige ni bil več tako zanesljivo sumljiv. Od sedmih domačij, ki so v dveh letih pogorele, bi bilo komaj za dve mogoče določiti soro-

den motiv.

Med osumljenimi so bili gospodar, ki naj bi želel razširiti svojo posest, slaboumnejše dekle, mlajši gospodar, ki se je s sosedi rad prepiral, nekdo, ki je dokazano požgal lasten dom, osumljeni pa so bili tudi razni potepuhi, tepiharji in celo lastniki požganih domačij sami.

Toda večkrat ko je gorelo, manj je bilo verjetnosti, da so zbrani osumilci resnično sumljivi. Tako je bilo vse do požara Osolnikovega hleva.

Med prvimi, ki jih je kozjanski komandir postaje milice zaslišal, je bil gospodar Fanc Osolnik sam. Povedal je, kdaj je opazil požar, kje je po njegovem začelo goreti, da ni videl okoli hiše sumljivih ljudi, da nikogar ne sumi, da ni nihče sovražnik njega ali koga od domačih, da bi utegnil primakniti gorečo vžgalico k slamniti strehi.

Gospodar Osolnik se ni mo-

gel domisliti nikogar, ki bi bil sumljiv. Z vsemi sosedi je v dobrih odnosih in če bi ne imel resne pomisleke, da je ožen nastal zaradi nesrečnega naključja, bi verjel, da ognja ni nihče podtaknil.

— Pa ste slišali koga drugega, da bi omenjal morebitnega požigalca?

— Pač. Soseda Terezija Zmajšek mi je po požaru skrivnostno namignila, da bi naš hlev utegnil zažgati Debelak, ki je sam trikrat pogorel. To naj bi bil storil zato, da bi odvrnil sum od sebe, ki je baje »zagvisno« požgal še neobnovljeno gospodarsko poslopje, da bi dobil visoko zavarovalnino. In ni dejala samo to. Požgal da je tudi zato, ker je mislil, da bo ožen pokončal tudi njihovo, Zmajškovo domačijo.

Tako namigovanje je postalo sumljivo, saj so bili Zmajškovi z Debelakovimi v svaštvi. Zmajškov edini sin je bil poročen z Debelakovo hčerko Anico. Nadaljnje poizvedbe so odkrile, da odnosi med Zmajškovi in Debelakovimi niso najbolj prijazni, da so prej sovražni. Zmajškova se namreč ni strinjala, da bi se njen sin poročil z Debelakovo, ker je zanj imela v mislih drugo nevesto. Ko pa je Anica vseeno prišla v hišo, sta se večkrat sporekli in Anica je večkrat ušla nazaj k svojim staršem, kjer je ostala večji del svojega do-

tedanjega triletnega zakona. K Debelakovim ji je sledil tudi mož, Franc Zmajšek, to pa je mater baje močno jezilo, očeta pa tudi, kajti za delo na posestvu je bilo pri Zmajškovih premalo rok.

Uslužbenec tajništva v Celju je ob novih podatkih dvignil obrvi. Nova sled je bila naenkrat tu in še zelo verjetna povrh. Vsaj kar je v zvezi s požigi pri Debelakovih, je bila možnost zelo velika. Toda zakaj požari pri Božičkovih, Švajgerjevih, Valenčakovih in Osolnikovih? Sta v Deseniču dva požigalca? Morda? Toda najprej je treba

imeti v rokah vsaj enega.

Bil je november 1960. V Kozje so k zaslišanju povabili Terezijo Zmajšek in njeno sina Franca. Tu v Kozju naj bi obrazložila svoj sum do Debelaka, ali pa vsaj vzroke, zakaj je Zmajškova sosedu očrnila sinovega tasta. Po nekaj spretno postavljenih vprašanjih sta se Zmajškova in njen sin začela zapletati v protislovja, v laži. Ko je sum nad njima tako narastel, da je bilo razlogov za pripor dovolj, so 11. novembra 1960 oba odpeljali v celjske zapore.

(Se nadaljuje)

Kreditna banka - CELJE

s podružnicami:

Celjsko mestno hranilnico in podružnico za kreditiranje kmetijstva ter ekspoziturami v: Brežicah, Laškem, Mozirju, Rogški Slatini, Slovenskih Konjicah, Sevnici, Šmarju pri Jelšah, Sentjurju in Zalcu

OBVEŠČA

cenjene stranke, da v času od 3. do 6. januarja 1969, zaradi zaključnih del ne bo poslovala za stranke.

Lojze Jakopič:

13

AKCIJA "rdeča gos"

Najprej me je izprašal o mojem znanju razstavljanja vseh vrst razstreliva. Od ročnih bomb do letalskih. Prav preveč nisem bil podkovan v tej strokovnosti, toda zadostil sem Hoiančevim zahtevam. Bil sem sprejet v specializirano delovno komando, ki je na področju mesta in njegove bližnje okolice odkopavala in demontirala letalske bombe, ki niso eksplodirale. Zelo nevarno in težko delo je bilo to. Opravljali so ga strokovnjaki, kneflingi, pod strogim nadzorom esesovskih oficirjev. Včasih je tičala neeksplozivna bomba v bližini hiše nacističnega mogotca. Zato ni bilo vseeno, ali bodo jetniki bombo varno odkopali ali se bodo z njeno pomočjo rešili trpljenja. Nemalo primerov je bilo, ko je jetnik bombo nalašč sprožil. Ni mu bilo mar lastne smrti. Cela desetina kneflingov je umrla na ruševinah.

Za začetek so mene določili za delo pri razkopavanju ruševin in bomb. Demontažo so opravljali le res specializirani strokovnjaki.

Dobil sem listek in v taborišču sem bil premeščen v posebno barako. Bili smo privilegirana komanda. Zaradi nevarnega in težkega dela smo dobivali večje in izdatnejše porcije hrane, pa boljše obutev in obleko. Odstranjevanje letalskih bomb s področja Münchna pa njegove bližnje in daljnje okolice je bilo za Nemce tolikanj pomembno da so hoteli pri življenju ohraniti čim dlje vsakega kneflinga, ki je delal v tej komandi. Zaradi izkustev, ki si jih je pridobil pri delu.

V novi baraki so me lepo sprejeli. Našel sem kamerade vseh evropskih narodov. Tudi nekaj Italijanov je bilo. V večini je bila inteligenca. Delo v komandi je slonelo bolj na razumu kot v rokah. Vsakdo od nas je imel pri delu v oblasti svoje in življenje cele stotine. Samo majčken napačen udarec s krampom, pa je eksplozija uničila področje v širokem radiusu.

Dobil sem celo novo obleko. Osupel sem ugotovil, da so mi dali mojo lastno, v kateri sem prišel v taborišče. Z vsem inventarjem. Celo nožiček so mi vrnili.

»Je to navada v tej komandi?« sem vprašal štabaka. Ta mi je ravnodušno odgovoril:

»Golo naključje, ni pa prvi primer.« — Samo da sem imel na hrbtu suknjič prerezan v obliki križa in vanj všito čisto drugo blago. Tako ne bi mogel pobegniti. In na srčni strani suknjiča sem moral všiti rdeč trikotnik z oznako narodnosti in svojo taboriščno številko.

Dva nova soseda sem dobil na pogradu. Nekega Italijana Paola Lazzara iz Torina in Slovenca Gregorja, ki se mi je predstavil, da je doma iz Ljubljane. Niti z najmanjšo kretnjo, pogledom ali z las spremenjenim glasom nisem pokazal vznemirjenja ob srečanju — z Gregorjem, čeprav ga nisem pričakoval, vse prej kot to. In zopet sem moral piziti na izgovorjavo popačeno smešne slovenščine in na to, da vsega, kar mi je govoril, nisem smel razumeti. Kot nekda pri Plevniku.

Signal, da sem dobil v sosesčino Gregorja, je bil zame rešitev. Tudi Italijan Lazzaro mi ni bil nič bolj všeč

kot Gregor. Verjetno ju je nastavljal v mojo bližino isti človek in z istim namenom, pa da drug za drugega nista vedela. Vse popoldne in ves večer me nista izpustila izpred oči. Kadarkoli sem segel v žep ali celo da sem se po suknjiču samo popraskal po ramenu ali hrbtu, sta izbuljila oči. Pazila sta name, kako se počutim v svoji stari obleki. Nisem vedel, da je gestapo za mojo obleko in za vsemi mojimi stvarmi v centralnem skladišču organiziral pravo hajko. Najprej, da so stvari dobili, nato pa, da so vse skoraj rentgensko preiskali. Ko niso našli nič, iskali pa so ali skriti oddajnik, šifre ali pa vsaj naslove sovražnih agentov v Nemčiji, kamor bi se moral zateči, so mi obleko in stvari vrnili in nanje prilepili dva vohuna: Gregorja in Lazzaro, ki naj bi pazila, od kod bom sam potegnil skrivnost.

Prišel je lagerski policaj — knefling in me odpeljal v taboriščno pisarno. Gregor in Lazzaro nista mogla z menoj. Opazil sem njune obupane poglede. V pisarni sem moral podpisati formalno izjavo, da se prostovoljno javljam v specializirano delovno komando in da se zavedam nevarnosti dela. Isto izjavo bi lahko podpisal tudi na bloku. Ne bi bilo treba pome pošiljati policaja. Zakaj je prišel, sem zvedel nekaj trenutkov pozneje.

Skozi odprta vrata me je poklical v svojo sobo oče Sebastijan in vrata sem moral za seboj zapreti.

»Vse v redu in nared?« me je vprašal z istim mirnim, neprizadetim, prostodušnim glasom, s kakršnim je govoril z menoj ob najinem prvem srečanju.

»Z moje strani je vse v redu in nared sem.«

Srečala sva se z očmi. Opazil sem njegovo vznemirjenje. Zaskrbljenost. Torej le ni bil tako nedotakljiv, kakor je delal videz. Položil je prst na usta in mi s šepetajočim glasom razložil.

»Ni tako v redu. Pod budno nemško kontrolo ste. Pričakujejo vaš pobeg. Celo želijo si ga. Slišal sem za ukaz blokaču in štabaku, naj vam dodelijo na pograd nekega Slovenca Gregorja in Italijana Lazzara. Vaš rojak Gregor je na posebnem seznamu kneflingov, ki jih nihče ne sme poslati iz lagerja, zato nisem mogel ustreči želji vaše jugoslovanske sekcije, da bi ga poslal s transportom. Ko je nemška taboriščna uprava zvedela o vaši delitvi v delovno komando za München, sem moral uradno odgovoriti, na čigavo pobudo ste bili dodeljeni v to komando in pod kakšnimi okoliščinami. Takoj nato sem dobil ukaz, naj v isto delovno komando sprejmemo tudi Lazzaro in Slovenca Gregorja. Po vsem tem je vse jasno.«

Ugovarjal sem, ker me je nekaj stvari motilo.

»Ne čisto. Nekdo nekoga lovi. V nevarnosti sem samo jaz.«

Oče Sebastijan se je nasmehnil in mi prijateljsko pojasnil.

»Tako mislite vi. Vsi smo v nevarnosti, čeprav trenutno love samo vas. Odstranite pomisleke, ki vas mučijo. Midva si morava zaupati. Vi imate dragocene podatke, jaz pa naslov, kamor morajo podatki priti. Oba sva za gestapo enako težka in pomembna. Ste pripravljeni?«

Vstal je, se mi približal za pol metra in se mi zagledal v oči. Nisem jih odmaknil. Tudi sam sem v njegovih iskal isto, kot je verjetno on v mojih. Potrdilo zaupanja in odločnosti. Zato sem takoj svečano izjavil:

»Pripravljen sem.«

»Torej tule je naslov. Preberite, ponovite, zapomnite si ga, nato ga bova uničila. Mož je star čez petdeset let. Je Parižan, toda nemško govori tako,

da ga nihče ne bi prepoznal. Po poklicu je lekarnar. Stanuje v porušenem bloku na koncu Bayerjeve ulice v središču Münchna, skoraj nasproti glavnega kolodvora. Zapomnite si dobro ulico, številko, nadstropje, ime, priimek, poklic, Parižan in geslo: »Priletela je rdeča gos!« — Odgovor mora biti: »Prepleskali jo bomo v zeleno!« —

»Kako pa bom prišel do njega?« Oče Sebastijan me je ostro premeril od nog do glave.

»To je vendar vaša stvar. Pravite, da ste bili jugoslovanski partizan. No, torej... Pogum in iznajdljivost, pa nekoliko sreče! V komandi, v katero ste dodeljeni, je lažji pobeg kot iz katerekoli druge. Tudi nemški stražarji se boje za življenje, zato so v previdni oddaljenosti in na varnem, kadar izkopavate letalsko bombo.«

»Ja,« sem prikimal. Italijan pa je nadaljeval:

»Z nekaj stvarmi sem vam hotel olajšati akcijo. Tri dni ste poleg ostalega dodeljeni za razdeljevanje hrane. Pod kruhom bo skrbno skrit pulover. Samo v primeru, da ste se odločili za pobeg, ga oblecite in odvrzite suknjič, na katerem imate vrezan taboriščni križ. Vsa ostala vaša obleka je popolnoma civilna. Težko se bo

ste rešili Lazzara in Gregorja. Zanju sem izdelal poseben bojni načrt, ki vam lahko mnogo pomaga pri pobegu.«

Svojim usesom nisem verjel, kar sem slišal. Do najmanjših podrobnosti je oče Sebastijan predvidel vse, zato sem ponovno zelo resno podvomil, da je duhoven, ampak v dobri šoli izšolan vohun za najdrznejše podvige.

Akcija gestapovca Ota Fritza, da bi odkril tajno taboriščno organizacijo, ki je v eni noči pobila pet njegovih agentov, je tekla po enem tiru, po drugem pa je tekla akcija obersturmführerja Kerstena, da bi v Italijanu Emiliju Copeciu odkril enega izmed treh pogrešanih specialnih agentov, ki so jih Angleži s posebno nalogo poslali v Nemčijo. Oto Fritz je dal pripeljati v mučilnico vse, ki so bili kakorkoli od bliže povezani s petimi ubitimi Jugoslovani. Strahovito je mučil slehernega, za katerega je le majčkeno zasluhtil, da kaj ve. Ko je hotel zaslišati tudi Copecia, se je temu uprl Kersten.

»Ni Jugoslovani, ni povezan z nikomer od ubitih in še tri dni ima rok, da mi poroča!« Tako je odločil sin Fritz je moral kloniti.

Za mehko linijo frizure taft

Taft-Soft je specialno izdelan za mehko linijo frizure, za njeno previdno, a tudi zanesljivo oporo. Vaši lasje bodo ostali ljubko razgibani in mehki ter bodo obdržali svoj naravni lesk.

Čudovit je tudi novi razpršilec: rahlo, drobno, enakomerno in kot dih nežno razprši Taft-Soft po laseh.

In samo po sebi se razume, da taft lahko brez težav izkrtate iz izperete.

Zlatorog

Schwarzkopf

Vsem svojim cenjenim gostom želi v novem letu veliko osebnega zadovoljstva ter se še vnaprej priporoča

Gostinsko podjetje
„MAJOLKA“
Celje

tedenski mozaik

Litvinov, Danielova in Ba-
ski, ki jih je sovjetsko so-
še obsodilo na pregnan-
po, ker so demonstrirali
oti okupaciji ČSSR, so zdaj
šli — prvi v Čito na mon-
sko-kitajski meji, druga za
iri leta na ozemlje Irkut-
a, in tretji za tri leta v bit-
Omska. Čez nekaj let jih
do morda pošiljali na me-
... Na kongresu sovjets-
glasbenikov je skladatelj
stakovič dejal, da morajo
njski glasbeniki uporab-
ti rusko glasbo kot orožje
boju med socializmom in
kapitalizmom... V Moskvi
rači takale zgodnica: Češki
st je v prepiru z ruskim
ateljem vprašal, kaj bi
si rekli, če bi Čehi s tanki
držli v Moskvo in jim od-
ali vse voditelje. Rus je
irno odgovoril: »Kar izvoli-
... Zahodnonemška neo-
scistična stranka NPD je
vedla tečaje za reditelje na
podih. Ti »reditelji« so seve-
pretepači, ki naj bi metali
politične nasprotnike iz dvo-
Voditelj neonacistov von
haden je izjavil, da NPD
poe več mirno prenašati
darceve... Zahodnonem-
ko letalstvo res nima sreče z
amerikskimi reakcijskimi leta-
tipa »Starfighters«. Ze davno
jim dali vzdevek »leteče
kve«. Po najnovejši stati-
ki jih je padlo na zemljo že
... Pesimisti napovedujejo,
da jih bo kmalu sto... Svi-
rska vlada je sporočila, da
po podpisala evropsko kon-
vencijo o človekovih pravicah,
da s pridržkom. Hkrati pa
bo trdila — je sporočila
da se bo končala diskrimi-
nacija proti ženskam. Svicar-
je namreč še danes nimajo
ilne pravice. »Zmeraj nam
govorijo, naj bomo potrpe-
livi,« je izjavila predsednica
reze za ženske pravice, »toda
delamo že dobrih petdeset
... Američani so navdu-
ni nad najnovejšim uspe-
nim ZDA v vesolju, toda ne
Ko so v nedeljo televiziji
postaje prekinjale poročil-
s tekem rugbyja, so ženi
eda ci po telefonu ostro pro-
trali. Eden je celo razjar-
mo izjavil, da bi bilo najbo-
e, če se astronauti snoh ne
vrnili...

Kakšni poslanci naj bodo in odborniki?

V sedanjih skupščinah je mnogo direktorjev, premalo pa delavcev, inženirjev, kmetov in žensk! — Ze zdaj razmislimo o vsem tem, zakaj pomladanske volitve bodo kar naenkrat tu

Na volitve v občinske, v re-
publiško in v zvezno skup-
ščino, ki bodo spomladi, se
je že treba pripravljati. Za-
to je izvršni odbor republi-
ške konference SZDL sprejel
dokument, v katerem je go-
vor o tem, kako naj bi v zve-
zi s skupščinskimi volitvami
uresničevali nekatera kadrov-
ska načela.

Socialistična zveza je nosi-
lec in organizator političnih
priprav na volitve ter nosi-
lec predlaganja in sprejema-
nja odborniških ter poslan-
skih kandidatov. Zavzemala se
bo za to, da bi bile bodoče
skupščine čimbolj ustrezno
sestavljene. V sedanjih skup-
ščinah je, denimo, preveč di-
rektorjev in drugih vodilnih

ljudi, premalo pa je (zlasti
v republiški skupščini) znan-
stvenikov, tehnične intelligen-
ce in študentov. Prav tako ve-
lja dobiti v skupščine več
odbornikov in poslancev iz
družbenega in zasebnega trž-
nega kmetijstva. Izbirali naj
bi seveda med ljudmi, ki se
zavzemajo za moderno kme-
tovanje, za pospeševanje ko-
operacije in za razvijanje so-
cialističnih odnosov na vaši.

Več naj bi bilo med odbor-
niki in poslanci v prihodnje
neposrednih proizvajalcev.
To, kdo vse spada med ne-
posredne proizvajalce, pa ka-
že razumeti široko. Ne gre
samo za ročne delavce! Ob
sodobni tehnologiji oziroma
tehniko so neposredni proiz-
vajalci tudi, recimo, inženir-
ji in tehniki, ki so v nepo-
srednem stiku s proizvodnjo.

Med zaposlenimi v Sloveni-
ji je kar 41 odst. žensk in
njihovo število še narašča.
Hkrati pa se število žensk
med odborniki in poslanci
celo zmanjšuje, kar seveda
ni dobro. Vemo, da so zaradi
materinskih dolžnosti in go-
spodinjiskih del mnogo bolj
obremenjene kot moški, da
imamo premalo otrokova-
stvenih ustanov, zato se žen-
ske bojijo funkcij. Res pa
je, po drugi strani, da bi
prav probleme, ki najbolj žu-
lijo ženske, najbrž hitreje
urejali, če bi bilo v organih,
ki odločajo, več žensk.

Prav tako kaže dobiti med
poslance in odbornike več
mladih ljudi. Le-ti naj v no-
vih skupščinah uveljavljajo
interese mladege rodu. Koli-
kor bolj se bo mladostna za-
vetost in novo znanje pove-
zovalo v skupščinah z izkuš-
njami starejših, toliko hitre-
je in ustrezneje bomo lahko
obvladovali razne probleme.

Nekateri se zavzemajo za
to, da bi enostavno predpi-
sali, koliko kandidatov mora
biti za posamezni mandat.

TOLE SO PRVI TRIJE LJUDJE, ki so
iz vesoljske ladje APOLLO 8 v torek
dopoldne videli Luno »v hrbetu«. Od leve
proti desni: snemalec BILL ANDERS,
star 35 let, letalski major in doktor
fizike, oženjen in oče petih otrok; na-
vigator ladje JAMES LOVELL, star 40
let, letalski kapetan, oženjen in oče štiri-
h otrok; komandant ladje FRANK
BORMAN, star 40 let, letalski polkov-
nik, oženjen in oče dveh otrok. Anders
je tokrat prvič v vesolju, Lovell in
Borman pa sta tak izlet poskusila že
pred 3 leti, ko sta letela 298 kilometrov
nad zemljo in se z ladjama GEMINI 7

srečala v vesolju. Ladja APOLLO se je
v treh dneh potovanja proti Luni od-
daljila od Zemlje za več kot 384 000
kilometrov in letela z največjo hitrost-
jo 38 946 kilometrov na uro! Najmoč-
nejša ameriška raketa SATURN V., ki
je ponesla Apollo 8 v vesolje, je bila
dolga 110 metrov. V programu »Apol-
lo 8« je sodelovalo 350 000 znanstveni-
kov, inženirjev, tehnikov in drugih de-
lavcev ter 20 000 podjetij. Apollo 8 naj
bi po načrtu letel 6 dni in 3 ure,
stroški tega poleta pa znašajo 420 mili-
jard starih dinarjev.

Telefoto: UPI

TELEGRAMI

LAGOS — Začeli s božičnimi
prazniki se je v Nigeriji, kjer div-
ja državljanska vojna že poldru-
go leto, začelo osemdnevno pre-
mirje. Britanski premier Wilson
pa je dal novo pobudo za mir v
Nigeriji.

CAPE KENNEDY — Trije a-
meriški kozmonavti, ki so jih 21.
decembra izstrelili v vesolje, so
srečno prišli v tir okrog Meseca.
Če bo šlo vse po sreči, računajo,
da bo stopil prvi človek na Mesec
že julija prihodnje leto.

PANMUNJOM — Severna Kore-
ja je pred božičnimi prazniki os-
vobodila 82 mornarjev z ameriš-
ke ladje »Pueblo«, ki je bila pred
enajstimi meseci zajeta v sever-
nokorejskih vodah. Ameriški pre-
stavniki je moral podpisati izjavo,
da je ladja vohunila, preden je
Severna Koreja izpustila jetnike.

BUDIMPEŠTA — Nedaleč od
madžarskega glavnega mesta se je
zgodila ena najhujših železniških
nesreč v madžarski zgodovini. S
poino hitrostjo sta trčila potniški
in tovorni vlak. Po prvih poročil-
ih je bilo mrtvih najmanj 43 lju-
di, medtem ko je bilo 57 huje ali
lažje ranjenih.

DUNAJ — Na Dunaju so obso-
dili tri južne Tirolce, udeležence
atentata junija lani, pri katerem
so bili ubiti štirje italijanski kara-
binjerji. Glavni obtoženec je bil
obsojen na osem let zapor.

tedenski zunanjepolitični pregled

Vsi, ki spremljajo razvoj
krize na Srednjem vzhodu, so
postali zelo pozorni na obisk
sovjetskega zunanjega mini-
stra Gromika v Kairu. Gromi-
ko se je s svojim namestni-
kom Semjonovim dolge ure
pogovarjal s predsednikom
Naserjem in njegovim zuna-
njim ministrom Mahmudom
Riadom. Ti dolgi pogovori,
čeprav so ostali tajni, kažejo,
da skuša Sovjetska zveza
pred prihodom Richarda Ni-
xona v Belo hišo ponovno te-
meljito proučiti položaj na
Srednjem vzhodu.

Po vseh poročilih sodeč, se
nekaj za kulisami »kuha«, in-
to med ZSSR in ZDA. Obe
»supersile« si prizadevata, da
bi odpravili krizo na Sred-
njem vzhodu, ker postaja če-
dalje bolj nevarna tudi za nji-
ju. Politični opazovalci sijo-
jo, da je Gromiko v Kairu
razložil Naserju in drugim
najnovejše poglede sovjetske
vlade na položaj.

Moskva v bistvu zagovarja
načrt, po katerem bi se Izra-
el umaknil z vseh zasedenih
ozemelj, zato pa bi ga prizna-
le arabske države in mu tudi
dovolile neomejeno plovbo po
srednjevzhodnih vodah.

Nobena skrivnost ni, da si
Sovjetska zveza želi v tem
delu sveta politično rešitev.
Gromikov namestnik se je
pred kratkim tajno sestel v
Združenih narodih z izrael-
skim veleposlanikom, da bi
se poučil o izraelskih ciljih in
namenih.

Pomembno je tudi to, da
se je odnos Kaira do Wa-
shingtona precej omehčal.
ZAR je prekinila odnose z
ZDA po junijski vojni z Izrael-
om leta 1967. Odtlej so bili
zamrznjeni, toda obisk ose-
nega odposlanca novega a-
meriškega predsednika v Kairu
pred nekaj dnevi je pripomo-
gel k zbolšanju teh odnosov.
Nekateri opazovalci napo-
vedujejo, da bi ZAR in Ameri-
ka ob novem letu utegnili ob-
noviti diplomatske stike.

To bi vsekakor olajšalo
skupno akcijo ZSSR in ZDA
na Srednjem vzhodu. Navse-
zadnje je Sovjetska zveza
prodrla v Sredozemlje in se
trdno zasidrala v arabskem
svetu. Zdej bi bilo potrebno,
da ZDA to stanje priznajo ali
se vsaj z njim sprijaznijo.
Moskva je dovolj realistična
in ve, da ZDA ni mogoče po-
polnoma izrinuti iz tega, tako
pomembnega dela sveta, saj
imajo ameriške družbe tod

ogromne petrolejske interese.
Zato Moskva tudi ne naspro-
tuje ponovni vzpostavitvi di-
plomatskih odnosov med Kai-
rom in Washingtonom. Osta-
ne samo še vprašanje, ali bo
skupna pobuda »supersile«, če
bo do nje prišlo, lahko ubla-
žila in naposled ozdravi-
la srednjevzhodno »bolezen«.
Težave so videti še vedno sko-
raj nepremostljive, toda spo-

Gromiko v Kairu

razumen nastop ZSSR in ZDA
na Srednjem vzhodu bi jih le
utegnil premostiti.

Na Kitajskem se je spet za-
čelo veliko preseljevanje. To
pot odhaja na stotine tisoč ma-
turantov srednjih šol in študen-
tov na deželo, da bi se nava-
dili »umazanega« trdega dela
in da bi s svojim znanjem po-
mogli kmetom. Od septem-
bra letos je odšlo na kmete iz
mest dva milijona dijakov in
študentov.

Stevilna znamenja kažejo,
da se na Kitajskem začneja
novo, mirnejše obdobje. Kul-
turna revolucija je marsikje
povzročila zastoj v industrijs-
ki proizvodnji in v kmetij-
stvu, poleg tega pa je razva-
dila mladino, ki je z ustanav-
ljanjem rdeče garde dobivala
tudi oblast v roke. Zato ne-
kateri opazovalci vidijo v se-
danjem pošiljanju študentov
na deželo tudi »maščevanje«
vojske in državnega in partijs-
kega aparata za tisto, kar so
jim rdeči gardisti zakuhali v
zadnjih dveh letih.

To je gotovo del resnice, to-
da ne vse. Število mladih lju-
di po šolah v mestih je tako
naraslo, da so v breme pre-
skrbi, ki jo je kulturna revo-
lucija močno oslabil. Z od-
hodom na deželo postanejo
številni študenti proizvajalci
in ne potrošniki hrane.

Tudi v zunanji politiki je
čutili določeno spremembo.
Peking je nedavno dal pobudo
za sestanek z ameriškim ve-
leposlanikom v Varšavi, sli-
šati pa je tudi glasove, da je
oživila ideja o sklenitvi spo-
razuma o koeksistenci z ZDA.
Trenutek je ugoden, posebno
še, če bodo v Vietnamu skle-
nili mir. Tudi v Belo hišo pri-
haja nov človek. Glavni raz-
log za novo kitajsko »prož-
nost« pa je zelo verjetno
strah, da ne bi Kitajska osta-
la povsem izven dogovarjanja
med Moskvo in Washingto-
nom, dogovarjanja, ki bi ute-
gnilo biti njej v škodo.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ **REPUBLIKSKI PRORACUN ZA 1969** — Republiška skupščina je
prejšnji teden sprejela zakon o
proračunu SR Slovenije ter druge
premlajajoče predpise o delitvi
sredstev in prihodnjem letu. Po ob-
zlogitvi Jožka Struklja, člana re-
publiškega izvršnega sveta, naj bi
našali skupni dohodki republiške
proračuna 613.200.000 Ndin. Red-
na republiška proračunska potroš-
ja naj bi se povečala za 5 odst.
ločno pa se bodo povečala sred-
stva za vzdrževanje in razvijanje
nekaterih nujnih dejavnosti. Tako
odmerjenih več sredstev za na-
odno obrambo, za izenačevanje
razlik v pokojninah, za povečanje
sebnih dohodkov prosvetnih de-
lavcev ter miličnikov, za šolstvo,
znanstveno raziskovalno ter kul-
turno dejavnost ter za izboljševa-
je javne uprave, zlasti davčne in
spekcijske službe.

■ **NEZAKONITE AVTOMOBIL-
KE TAKSE?** Ustavno sodišče Ju-
oslavije je 17. t. m. obravnavalo
predlog CP »Dela« oziroma njegove
ilije »Avto«, naj sodišče oceni,
je zakonita taksa na avtomobi-
ki je bila uvedena v Sloveniji
začetku letošnjega leta. Na obrav-
vi se je več mnenj nagibalo v
id stališču, da uvedba te takse
bila upravičena. Ustavno sodi-
bo vse prizadete pisмено ob-
stilo o svojem stališču oziroma
lepu.

■ **8% VEČJE STARE POKOJNI-**
■ Sprejeti republiški prora-
nski predpisi zagotavljajo, da se
do prihodnje leto povečale stare
kojnine povprečno za 8 odst.

■ **ZA ŠOLSTVO 800 MILIJONOV**
■ DIN — Prihodnje leto naj bi po-

rabili v Sloveniji za šolstvo in izo-
braževanje dobrih 800 milijonov
novih dinarjev.

■ **POPLAVLJENO SARAJEVO** —
V četrtek je reka Miljacka v Sara-
jevu zaradi močnega dežja prepla-
vila nekatere mestne predele odne-
sla nekaj mostov ter prizadela ško-

Dokaj povečana sredstva za nujne dejavnosti

do tudi nekaterim podjetjem. Sko-
do cenijo na več kot 10 milijo-
nov Ndin.

■ **KAKO POKOJNINE PO NO-**
■ VEM? Zvezni svet za delo je pri-
pravil osnutek teza za nov pokojnins-
ki sistem, o katerem bo zdaj te-
kla javna razprava. Predlagane so
dokajšnje spremembe. Edino meri-
lo za višino pokojnine ne bi bil več
osebni dohodek iz zadnjih delovnih
let, kar je zdaj marsikoga prizade-
valo, ker s staranjem upada delov-
na sposobnost človeka. Glavni po-
goj za pridobitev pravice do pokoj-
nine ne bi bila več delovna doba,
marveč starost. Zavarovanec bi do-
bil pravico do pokojnine šele po
60. letu starosti (ženske po 55. le-
tu), če bi imel najmanj 20 let po-
kojnine dobe.

■ **SOVINISTIČNI IZGREDI V**
■ TETOVU — V noči od nedelje na

ponedeljek so se v zahodno make-
donskem mestu Tetovu začeli šo-
vinistični izgredi, ki so v presled-
kih trajali tudi v ponedeljek. Za-
čelo se je s tem, da je skupina
albanskih skrajnežev napadla foto-
grafsko delavnico Srečka Janov-
skega, češ da je snel albansko za-
stavo z neke druge delavnice. Med
demonstranti je bilo večje število
učiteljev in drugih intelektualcev
albanske narodnosti, ki so za svo-
je počette izkoristili tudi učence.
Demonstranti so poškodovali več
poslopij, lokalov in avtomobilov.
Ranjeni so bili štirje miličniki,
voznik nekega kamiona, ena žen-
ska, ki so jo demonstranti zadeli
s kamenjem, ko je z balkona gle-
dala demonstracije. Vse kaže, da
so bile demonstracije, ki so doži-
vele med ljudmi ostro obsodbo,
pripravljene vnaprej.

■ **PAZNIKOV NAJ NE BI PO-**
■ DALJŠEVALI — Zvezni izvršni svet,
Zveza jugoslovanskih sindikatov in
zvezna gospodarska zbornica so
priporočili delovnim organizacijam,
naj bi praznovanje Novega leta
omejili na dva dni. Podaljševanje
prazničnega oddiha s tem, da po-
nekod to nadomeščajo z delom na
prosto soboto in nedeljo pred No-
vim letom ali po njem, namreč
zmanjšuje proizvodnjo ter poslov-
no dejavnost sploh.

■ **SPET ODPRT IZVOZ ŽIVINE**
■ Za Avstrijo sta pred dnevi tudi
Italija in Nizozemska spet dovolili
uvoz živine in mesa iz Jugoslavije,
ki sta ga prepovedali pred nedav-
nim zaradi slinavke in parkljevke.
Uvoz iz Jugoslavije je dovoljen od
1. januarja 1969.

MALI OGLASI

PRODAM

KOZOLEC 4 okenski, 1000 kg zimskih jabolk in 250 šopov slame prodam. Ivan Rovšnik, Braslovče 34 (po domače pri Učakar).

DOBRO ohranjeno spalnico prodam. Ernest Šotel, Laško 128.

ENOSTANOVANJSKO hišo in lep vrt z brajdo, 15 minut od železniške postaje prodam. Cecilija Krajnc, Poljčane 4.

MANJSE posestvo ob prometni cesti v okolici Celja prodam. Naslov v upravi lista.

VISOKO brejo kravo prodam. Guček, Zagrad 108.

FIAT 600 prodam. Vili Razgoršek, Dobrna.

NOVO enosno prikolico za prevoz živine, nosilnost 750 kg, prodam. Naslov v upravi lista.

DOBRO ohranjen Fiat 750, l. 1966, prevoženih 26.000 km prodam. Možnost uporabe garaže (do dveh mesecev) na Otoku. Ogled mogoč vsak dan od 15-17 ure v Kajuhovi 7, prtlj. št. 2.

TELICO, staro leto in pol prodam. Jože Kajtna, Trnovlje 119 Celje (Gaji).

GARAZI v dolžini 4,20x2,80 m, z zemljiščem prodam in izdelujem vsa tesarska dela. Jože Košec, Aškerčeva 8.

PLETILNI stroj SINGER dvoprstni popolnoma nov z 10 letno garancijo ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

POSESTVO na najlepši sončni legi, 200 m od glavne ceste, nova hiša, gospodarsko poslopje, (zemlje za 1 kravo, 2 prašiča), 1,5 ha gozda prodam. Slavko Čuk, Kapla 56, Tabor.

ZAZIDLJIVO parcelo ob Mariborski cesti v Arclinu, primerno za obrtnika prodam. Celje, Plečnikova 23 (I nadstropje), Jožefov hrib.

STANOVANJE

SOBO ali sobo in kuhinjo v Celju iščem. Plačam za dve leti vnaprej. Ostalo po dogovoru. Informacije v recepciji hotela Evropa — dopoldne.

OPREMLJENO sobo oddam. Celje, Cigaletova 1.

OPREMLJENO sobo oddam dvema mlajšima delavkama. Naslov v upravi lista.

NAGRADO — dvoprstni pletilni stroj, dam za stanovanje v Celju ali bližini. Naslov v upravi lista.

SOBO za 2 osebi — moški ali ženski oddam. Naslov v upravi lista.

RAZNO

UPOKOJENCA — ljubitelja dežele sprejememo k samostojni družini, za varstvo doma. Hrana in stanovanje brezplačno. Naslov v upravi lista.

ODSTOPIM 2 posamezna groba na najlepšem predelu pokopališča. Ponudbe na upravo lista pod »Celje«.

DNE 15. decembra sem našel moško ročno uro. Lastnik jo dobi proti opisu pri Dolinšek-Povše, Čuprijska 21 od 10 do 12 ure, do 1. I. 1969.

PREKLICUJEM vse neresnične izjave, ki smo jih širili glede očeta in moža. Obenem se zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Ljudmila Vozlič st. in hčerka, Semper 39.

V NAJEM vzamem, ali odkupim prikolico, nosilnost 4-5 ton. Naslov v upravi lista.

ZAPOSLOITEV

GOSPODINJSKO pomočnico z veseljem do kmečkega dela sprejemam. Nudim stanovanje. Naslov v upravi lista.

GOSPODINJO za 4 ure dnevno iščem k odrasli osebi. Lorbek, Frizerski salon, Tomšičev trg 9.

BOLJSA družina išče gospodinjko pomočnico z znanjem kuhe in delno nemščine. Plača 80.000 SD in popolna oskrba. Ponudbe na upravo lista pod »Štajerska«.

VOŠČILA

ODEBORU združenja ZB NOV Dolgo polje želijo ob vstopu v novo leto zdravja, uspehov in osebnega zadovoljstva, za pozornost v letu 1968 pa se lepo zahvaljujejo — matere in vdove padlih borcev.

STANETU Podbregarju želijo srečno novo leto — njegovi prijatelji.

VELEBLAGOVNICA

Ljudski magazin

SPOROČA VSEM CENJENIM POTROŠNIKOM, DA POSLUJE OD 1. 1. 1969 DALJE POD NOVIM IMENOM

VELEBLAGOVNICA TISKARNA CELJE

ZAHVALJUJEMO SE ZA OBISK IN SODELOVANJE V LETU 1968 IN SE ŠE ZA NADALJE Z VSO NAKLONJENOSTJO PRIPOROČAMO

ŽELIMO SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO

TISKARNA CELJE

Služba družbenega knjižovodstva podružnica Celje

razpisuje po sklepu Sveta delovne skupnosti natečaj za dodelitev

TREH ŠTIPENDIJ

za študij na Ekonomski ali Pravni fakulteti v Ljubljani.

Višina stipendije znaša za prvi dve leti študija 350.—din, za drugi dve leti pa 400.—din.

Kandidati morajo predložiti prošnjo, kolkovano z 0,50 din upravne takse, spričevalo zadnjega letnika in zaključno spričevalo srednje šole, potrdilo o vpisu na eno izmed omenjenih fakultet, potrdilo o opravljenih izpitih ter lastnorodno napisan življenjepis.

Rok za predložitev prošenj je 10. januar 1969.

O rezultatu natečaja bodo kandidati obveščeni pisмено.

ZAHVALA

Ob bridki in prerani izgubi mojega ljubega moža, ateka, starega ateka, brata, strica in svaka

Ivana Kolarja

se iskreno zahvaljujem dr. Laukiču, vsem zdravnikom in strežnemu osebju internega oddelka celjske bolnišnice, dr. Aleksiču za lajšanje bolečin in obiske na domu. — Prisrčna hvala oč. duhovščini, še posebej za ganljive besede ob odprtem grobu, sosedom in vsem, ki so mi kakorkoli pomagali v težkih dneh prestajanja njegove bolezni in ob smrti z menoj sočustvovali, sindikatu in sodelavcem tovarne EMO, kolektivoma Splošne zavarovalnice SAVA in CINKARNE, godbi, vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, darovali vence in ovetje ter nam izrazili ustno ali pisмено sožalje.

Zalujoča žena Rozi, otroci in ostalo sorodstvo.

Celje, Maribor, Svica, Kanada.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega moža in očeta

Franca Pangerla

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, darovalcem vencev in ovetja, vsem, ki so ga spremlili do njegovega poslednjega doma. Iskrena hvala organizaciji ZB Škofja vas, kolektivu in njegovim sodelavcem v EMO I-tovarne EMO Celje, družbenim organizacijam, govornikom za poslovljne besede, godbi EMO in pevskega zboru Svoboda. Prav posebno zahvalo pa smo dolžni prim. dr. Čadežu za posebno prizadevnost in skrb v času pokojniške bolezni ter ostalemu medicinskemu osebju oddelka ZA NOS, USESA IN GRLO celjske bolnišnice. Vsem in vsakomur iskrena hvala.

Globoko zalujoča družina Pangerl

VINOGRADNIKI!

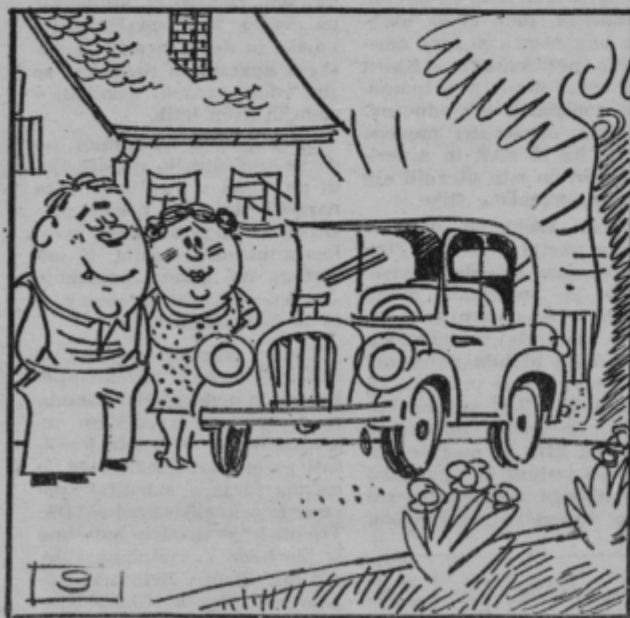
Nudimo Vam prvovrstne trsne cepilneke naslednjih sort: rebula, malvazija, laški rizling, renski rizling, tokač, pinela, zelen, sovinjon, rizvanec, rdeča kraljevina, žametna črnina, traminec, rulandec, merlot, teranovka (refošk), barbera, modra frankinja, kraljica vinogradov, afus ali, muškata Hamburg in kardinal.

Vse sorte so na podlagi B. x r. Kober 5 BB. Sorta teranovka (refošk) je tudi na podlagi Rupestris du Lot.

Na zalogi imamo tudi korenjake vrste B. x r. Kober 5 BB. Trsni material prodajamo vsak delavnik od 7. do 14. ure v trsnici Vrhpolje pri Vipavi. Na željo kupca dostavljamo trsni material tudi po železnici in pošti.

Kmetijska vinarska zadruga
VIPAVA

PARADIŽNIK ZA VOLANOM

9. No, notranjost je ostala nepoškodovana. Avto so odvedli in v enem tednu — da, kaj danes zmorejo kleparji in ličarji — je bil avto tak kot nov, če ne še lepši! In zavistnežem ni preostalo drugega, kot da spet pozelenijo! — Avto je zdaj stal na dvorišču pred ljubko hišico Paradižni-

kovih in »čakal nadaljnjih navodil«. Gospodar in gospodinja sta medtem polnila kovčke; pripravljala sta se na prvo veliko potovanje. — Prtljaga je bila kmalu nared in Paradižnik je skočil iz hiše. »Se enkrat ga obrizgam,« je dejal, »se mi zdi, da je malo praška sedlo na lak!« — Para-

dižnik je svojega ljubljence polival kot z blago slovljeno vodicco. S hladnim blagim curkom. Ob lival ga od zad, od spred in z obeh strani. Pa tudi od zgoraj. — Bil je skoraj pri kraju s pranjem, ko je curek nenadoma zamrl!

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 27. DECEMBRA: 8.08 Glasbena matineja s slovenskimi skladbami. 9.25 »Morda vam bo všeč« — stereofonska oddaja. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Marko Bertonec; Hlevi z odplakovanim gnoja. 12.40 Čez polja in potoke. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Napotki za turiste. 15.25 Glasbeni intermezzo. 15.45 Turistična oddaja. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Človek in zdravje. 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi. 18.45 Na mednarodnih krizpotih. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevcem Stanojem Mancinjem. 20.00 Koncert Komornega zbora RTV Zagreb. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 28. DECEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.25 Čez travnike zelene. 9.50 »Naš avto-stop«. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Ekonomika. 12.40 Narodne pesni iz Vojvodine. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Glasbena pravljica. 14.25 V vedrem ritmu. 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.40 Naš podlistek — Ivan Kušen: Umor v spanju. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Gremo v kino. 18.15 Pravkar prispelo. 18.50 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Mojmi- ra Sepeta. 20.00 Sobotni zabavni mozaik. 20.30 Radijska igra — dr.

Walter Gerteis: »Vozi inšpektorja Brinaša«. 21.30 Iz fonoteke radia Koper. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 29. DECEMBRA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Veseli tobogan — (posnetek javne radijske oddaje). 9.05 Koncert iz naših krajev — Kamnik vabi Stajersko. 10.05 Še pomnite, tovariši... Milan Guček: Po neizhujenih gazeih. 10.30 Pesni borbe in dela. 10.45 —13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila, vremenska napoved — Turistični napotki za tuje goste. 11.50 Pogovor s poslušalci. 13.15 Vedri svoki z velikimi orkestri. 13.30 Nedeljska reportaža. 14.35 Humoreska tega tedna — Slovenske novolete. 14.45 Z novimi ansambli narodno zabavne glasbe. 14.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.30 Radijska igra — A. T. Linhart: »Ta veseli dan ali Matiček se ženi«. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »V nedeljo zvečer«. 22.15 Seread na večer.

PONEDELJEK, 30. DECEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Bojan Nendek: Prvi uspehi na govedorejo usmerjenih kmetij. 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrrov. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 18.15 »Signalis«. 18.35 Mladinska oddaja: »Interni 469«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Jojico Sveto. 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v Mariboru. 22.15 Za ljubitelje jazza. 23.05 Literarni nokturno.

TOREK, 31. DECEMBRA: 8.00 Operna matineja. 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — Razstava glasbenih slik. 9.25 »Morda vam bo všeč« — (stereofonska oddaja). 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti

— inž. Albin Stritar: Poslušalcom kmetijskih nasvetov ob koncu leta. 12.40 Slovenske narodne pesni. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Čestitke za praznik. 15.30 Silvestrovo popoldne za najmlajše poslušalce. 17.05 V veselem pričakovanju. 18.15 Polke, valčki in domače viže. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Na—ma za Novo leto. 20.00 —23.55 Silvestrov horoskop.

SREDA, 1. JANUARJA: 8.05 Radijska igra za otroke — H. Ch. Andersen: »Snežna kraljica«. 9.05 Najmlajši poslušalci v Novem letu in zimi. 9.35 Ansambel Mojmi- ra Sepeta in Ljubljanski jazz ansam- bel. 10.15 Novoletna voščilnica orkestra RTV Ljubljana. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Čestitke za praznik. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 14.05 Nove domače melodije pred občinstvom in pred mikro- foni. 15.05 Mladina sebi in vam. 16.00 Radijska igra — Marcel Pag- noi: »Lepa pekovka«. 17.05 Novo- letni koncert Gershwinovih in Straussovih melodij. 18.25 »Le-te fabule mu babje vere«. 19.00 Lah- ko noč, otroci! 20.00 Pesni o zimi, vinu in ljubezni... 21.00 Humo- ristična voščilnica. 21.40 Glasbeni nokturno. 22.15 S popevkami po svetu.

ČETRTEK, 2. JANUARJA: 8.05 Radijska šola za otroke — Frane Puntar: »A«. 9.05 »Anonim- na voščila«. 10.05 Tudi letos hoče- mo biti veseli in dobre volje. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.40 Mojca Murko: Vroče leto. 12.10 Melodije za opo- darsko razpoloženje. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 14.05 Novi posnetki s solisti ljubljanske ope- re. 15.05 »Novoletni poljubi — sta- roletne melodije«. 16.30 »Z mra- kom prihajajo melodije spominov«. 17.05 Ples ob petih. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Pesni o zimi, vinu in ljubezni... 21.00 Humo- ristična voščilnica. 21.40 Glasbeni nokturno. 22.15 S popevkami po svetu.

TELEVIZIJSKI SPORED

16.10 Angleščina (Beograd)
16.45 Madžarski TV pregled (Beo- grad)
17.00 Poročila (Zagreb)
17.05 Mali svet — oddaja za otro- ke (Zagreb)
17.30 Skrivnosti narave — (Ljub- 17.55 Po Sloveniji (Ljubljana)
18.20 Propagandna medigra (Ljub- ljana)
18.25 O zboru besed v posamez- nih zvrsteh jezika — oddaja iz cikla Slovensčina (Ljub- ljana)
18.50 Zemlja brez Adama — re- portaža Sarajevo (Zagreb)
19.25 Vokalno instrumentalni soli- sti s foni Jones (Ljubljana)
19.45 Mi smo za vas, dedek Mrz: Vesele za ples (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Cavalleria Rusticana — TV drama (Ljubljana)
21.20 Novoletna čestitka (Zagreb)
22.35 Johnny Griffith Quartet — iz cikla Jazz festival v Ljubli- ni (Ljubljana)
22.55 Poročila (Ljubljana)

TOREK, 31. DECEMBRA

9.35 TV v šoli — novoletni spo- red (do 10.55) (Zagreb)
16.50 Risanka (Ljubljana)
17.00 Leila — gruzinski balet — (Ljubljana)
17.30 Plesoči osliček (Ljubljana)
18.45 Obrežje — oddaja za itali- jansko narodnostno skupino (Ljubljana)
18.15 Mladinska oddaja — (Ljub- ljana)
19.10 Z leve noge skozi staro leto (Ljubljana)
19.40 Na zdravje (napitnice) — (Ljubljana)
19.55 Cikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.45 Vijavaja (Ljubljana)
21.00 Mali oglasi (Ljubljana)
22.00 Malo za šalo, malo za res (Ljubljana)
22.35 Na Silvestrovo (Ljubljana)
23.20 Domača koleda z zadovoljni- mi Kranjci (Ljubljana)

23.35 Novoletne čestitke — balet (Ljubljana)
0.30 Spored JRT

SREDA, 1. JANUARJA

10.15 Novoletno jutro: Domača ko- leda z Zadovoljnimi Kranj- ci (Ljubljana)
10.30 Hrestač (Ljubljana)
11.20 Alice v deželi čudežev (Ljub- ljana)
12.15 Dunaj: Novoletni koncert — prenos (EVR)
11.30 Garmisch: Smučarski skoki — prenos (EVR)
15.30 Madžarska glasba (Beograd)
15.45 Koktajl silvestrovskih oddaj drugih centrov JRT (Ljub- ljana)
19.45 TV prospekt (Zagreb)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 B. Martinu: Komedija na mostu — opera (Ljubljana)
21.15 Novoletni spored (Sarajevo)
22.45 Vesele berači (Ljubljana)
23.15 Poročila (Ljubljana)

ČETRTEK, 2. JANUARJA

10.00 Koktajl silvestrovskih oddaj (Zagreb)
15.50 Dedek, Kilijan in jaz — če- ški film (Ljubljana)
17.20 Robert Burns: Vesele berači (Ljubljana)
17.50 Po Sloveniji (Ljubljana)
18.10 Na silvestrovo — ponovitev (Ljubljana)
18.55 Sožitje brez meja — oddaja Svet na zaslonu (Ljubljana)
19.45 Cikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Saga o Forsyth — nadalje- vanje (Ljubljana)
21.30 Black and White — zabavno glasbena oddaja (Skopje)
22.30 Poročila (Ljubljana)

PETEK, 3. JANUARJA

15.30 Smučarska tekmovanja v slalomu — posnetek iz Berchtesgaden (Zagreb)
16.45 Madžarski TV pregled (do 17.00) (Beograd)
17.25 Doktor — serijski film — (Ljubljana)
18.15 Melodije iz dvorane Tivoli — mladinski koncert (Ljub- ljana)
19.00 V središču pozornosti (Ljub- ljana)
19.50 Cikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Jo, jo — francoska filmska komedija (Ljubljana)
22.05 Zabavno glasbena oddaja — (Ljubljana)
22.35 Poročila (Ljubljana)

SOBOTA, 4. JANUARJA

16.00 Berchtesgaden: Smučarska tekmovanja v veleslalomu (do 17.05) (EVR)
17.45 Narodna glasba (Beograd)
18.15 Mladinska igra (Beograd)
19.15 S kamero po svetu: Indija II (Ljubljana)
19.45 Cikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Iz tuje glasbene produkcije (Zagreb)
21.35 Filmske burleske (Ljubljana)
22.00 Sherlock Holmes — serijski film (Ljubljana)
22.55 TV kazipot (Ljubljana)
23.15 Poročila (Ljubljana)

EMO-8 in EMO-5

sta OSVOJILI SVET in NAGRADILI

kupce — 40 srečnih dobitnikov s fiatom 124 in 39 nagrad — izdelki tovarne EMO iz Celja.

Dobitniki nagrad ob zaključku prve akcije 8 + 5 so bili na zabavno glasbeni priredit- vi 14. decembra v Novem Sadu izžrebani in prejmejo:

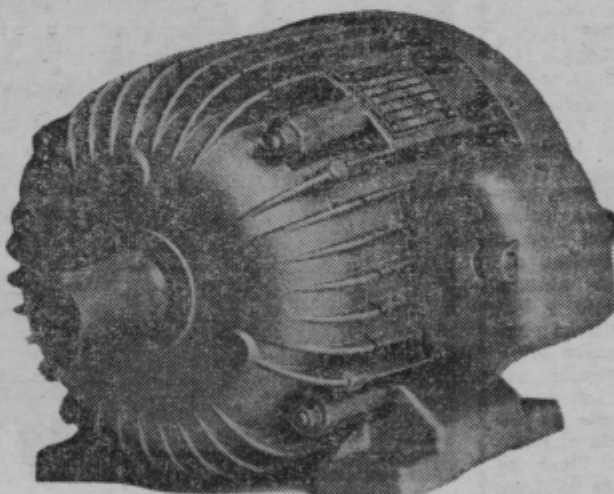
- zastavo fiat 124 — Ivan OCEPEK, KO- MENDA, Dobrava 9 pri KAMNIKU
- štedilnik TOBI tip 166 — Katarina AN- TOLIC, RIJEKA, Kumičeva 38
- električni štedilnik TOBI tip 166 — An- ton ZIMSEK, CELJE, Mariborska 32
- kombinirani štedilnik TOBI tip 170 — Dragič OAFADAVIČ, BOR Timočka bu- na 1a-8 in Franja ROKLICER NOVI SAD, Petefi Šandora 49
- peč na olje EMO-8 — Milena ANIČIČ, OPATIJA, Maršala Tita 93
- dodatni štedilnik na olje EMO-6 — Ljudmila FANEDL, LJUBLJANA, Po- ljanski nasip 10
- peč na olje EMO-5 — Rezika MULEJ, STORE, Prožinska vas 110
- omarico za pomivanje posode — Vla- da VETČALIČ, STARČEVO, Partizan- ska 16
- garnituro kuhinjske posode za 4 osebe — Ivan RODIK, VARAZDIN, Vrazova 1
- centrifugo C-03 — Bojan GREGORČIČ, MARIBOR, Valvazorjeva 19, Borka DRAJER, Zarkovo, BEOGRAD, Odaba- šićeva 2, Mojca SAVNIK, BREZICE, Ilje Gregoriča, Mirko KRALJEVIČ, LI- STICA, Bačka b.b. in Alma OSREDEC- KI, ZAGREB, Kušlanova 25
- dvoplošni kuhalnik TOBI tip 230 — Dušan BRODARIČ, SPLIT, Vinka Alji- noviča 33 in Slobodan RAKOČEVIČ, SISAČ, Rade Končara
- dvoplošni kuhalnik TOBI tip 220 — Lepa MILINKOVIČ, BEOGRAD, Đorđ- za Vašingtona 1 in Ilija PAVLJASEVIČ, BANJA LUKA, Đure Jakšića 1

- econom lonec — Stanko KSELA, APA- CE, Vratji vrh št. 6 in Marija PANIC, MARIBOR, Dalmatinska 51
- sokovnik — Mihalj AUGUSTINOVIC, KUPUSINA, Bela zemlja 3, Marija MA- RUSIČ, NOVA GORICA, Prvomajska 46 in Zivko MADERIČ, KOPRIVNICA, Dubovac 19
- garnituro posode novum — Dušan KO- STIC, PARACIN, Rudnička 21, — Au- gustin MAJERIC, Peklenica 14 pri CA- KOVCU, — Zora RAPE, LJUBLJANA, Linhartova 34, — Josip BOČAK, SAV- SKI MAROF, Vinogradski put 26, PRI- GORJE, — Jože KNAP, KOPER, Bidov- čeva 10 in Silva ERKER, SLOV. BI- STRICA, Devina 25
- ABC ponve — Ljubisav STOJANOVIČ, NIS, D. Tucović br 24, — Jan PAGAC, GLOŽAN, APV Maršala Tita 22 in Ja- nez JANDRASIČ, Salovci 153 pri MUR- SKI SOBOTI
- jedilne skodele — Simeon KIRIN, VR- BOVEC, Gređo 34 — Smajo ELEZO- VIC, MAGLAJ S. Omerobića b.b. — Josip POPOVIČ, ZAGREB X trokut 8 in Stefica SMILJANIČ, BANJA LUKA, Krajišnih brigada 99
- special posoda — Dinka CAMBER, ZA- GREB, Padovčeva 9, — Franc KOVAC, RADEČE pri ZIDANEM MOSTU št. 14 in K. Žarko NENADIĆ, B. TOPOLA, Mičunovo

Nagrade bodo izžrebanci prejeli do kon- ca letošnjega leta.

Tovarna EMO ob tej priložnosti obvešča kupce peči na olje, ki bodo peč še kupili in vse, ki v prvem žrebanju niso prejeli nagrade, da je začela nova akcija, za naj- srečnejše udeležence pa so pripravljene nove nagrade in kot prva RENAULT 16 TS.

Vsem zvestim potrošnikom želi kolek- tiv tovarne EMO iz Celja obilo uspehov in zadovoljstva v Novem letu 1969.

ZA BOLJSE GOSPODARJENJE V KMETIJSTVU IN OBRT- NIŠTVU, ZA VSAKO VAŠKO GOSPODARSTVO — POMENI VELIKO PRIDOBITEV

NOVI TRIFAZNI MOTOR „ELEKTROKOVINE“

Uporabljate ga lahko za pogon kmetijskih, gospodinskih in obrtniških strojev.

Zaradi odličnih lastnosti, kakor tudi zaradi nizke cene, je izdelek za nabavo

najbolj smotrna naložba v gospodarstvu

Njegova nabavna cena, ki je odvisna od moči motorja (od 1/4 do 10 konjskih moči), je minimalna v primerjavi s številnimi prednostmi, katere daje vsake- mu gospodarstvu, ki ga uporablja.

Jamčimo za kvaliteto izdelavo, za pravilno delovanje pa dajemo enoletno garancijo!

Vsa pojasnila dobite v krajevnih trgovinah s tehničkim materialom, pri na- šem predstavništvu v Ljubljani, Titova 38, telefon (061) 315-824 in v tovarni

ELEKTROKOVINA MARIBOR

NOVI
TEDNIK

Novoletni motiv iz Logarske doline

Z otvoritve ceste Dol-Smarjeta

Besedo ima:

TONI HERCFELER

»Sem mislil, da bi tudi jaz napravil nekakšno inventuro za minule mesece 1968, vendar tega ne bom počel. Inventur bo tako ali tako v teh dneh dovolj ter se nam tako lahko zgodi, da bomo zdaj tu, zdaj tam butnili v zaprta vrata. Sicer pa te ob določenih stvareh lahko brez inventure vrže na... Zadostuje n. pr. da greš po nekaterih pločnikih v Celju ali Zalcu, pa te bo vrglo po ledu kot strela z jasnega. No ja, pred celjsko kreditno banko te že ne more. Tu so namreč navajeni vsako stvar zasoliti; recimo obresti itd. pa so zastran tega vztrajni tudi v hišnem svetu s soljo za pločnike. Ko bi nasploh bili v Celju tako vztrajni vsi; denimo okrog snega in plundre. Vse ceste so plavale, ker se voda ni imela kam odtekat. Plugi so namreč zrili sneg na stran, tistega s pločnikov pa si ga ljudje tudi niso zataknila za klobuk in tako je bilo vse vkup tam, kjer bi morala teči voda v požiralnike. Upam, da so si Celjani dodobra tisti dan okopali noge in da se kaj takega to zimo ne bo ponovilo. Sicer pa, kaj si bodo skuhal, to bodo pojedli.

Pred dnevi sem prebiral decembrsko gradivo za sejo skupščine Velenje in ugotovil, da je odbornica te skupščine zelo zaskrbljena nad zdravim telesnim razvojem šolske mladine. V svojem predlogu se sicer ne zavzema za najosnovnejše, kar bi morala imeti vsaka šola — to je za telovadnice, pač pa za to, da bi občinska blagajna dala denar za šolsko smučarsko vlečnico v Belih vodah. Presneto razkošno! Kaj bo občina storila, ko bo prišel iz vrst delavcev predlog za delavsko smučarsko vlečnico, pa iz vrst krojačev (tem se še kako krivijo hrbtenice!), za krojaško smučarsko vlečnico, pa za strojepisno smučarsko vlečnico... Ja, kdaj bi se pa potem učili in delali, če bi imeli toliko naprav za vleko, potegovanje, pretegotovanje in sploh...»

KAR SEBI POMAGAJ!

Dragi Pepe, če ti po pravici povem, nisem popolnoma prepričan, da je tvoje pismo veljalo prav meni. Vem namreč, da je še kdo, ki ima več kot jaz, hkrati pa me seveda čudi, od kod je sosesčina, o kateri pišeš, dobila takšne podatke, ko je vendar osebnemu delu z zasebnimi sredstvi bolj kot ne zajamčena tajnost poslovanja. Lepo te prosim, kdo ti bo pa dal takšne podatke, če ti jih ne dam jaz? Sklicujete se lahko kvečjemu na nepremičnine, te pa še zdaleč niso vredne 200 milijonov!

Pišeš o bogatenju in o neupravičenem bogatenju, ki da oboje ni socialistično. To me ne zanima. Jaz samo zaslužim in služim in imam. Imam pač takšno obrt, ki jo družba vedno nima. Zakaj, misliš, kakšno gostinsko podjetje, ko je v družbeni lasti, ustvarja le izgubo, kakor hitro ga dajo v roke zasebniku, pa prinaša dobiček? Ali ne zato, ker nekdo od obeh ne zna gospodariti? Zakaj bi moral biti potemtakem kralj na Betajnovi v svoji občini? Zakaj pa ni občina kraljevina Betajnova?

S primerom, ki si mi ga dal za zgled in me hotel z njim spodbuditi k novim podvigom, da bi bil moj privatni čudež še bolj čudežen, me, odkrito povedano, nisi preveč presenetil. Ga namreč zelo dobro poznam. Vse,

kar se naučiš iz njega, je to, da ga človek pri nas lahko pač tako dolgo lomi, dokler ga ne polomi in se vse ne konča s polomijo. A pri tem, ne pozabi, ni vedno kriv ta, ki ga lomi, ampak je krivo tudi to, kar dopušča, da ga kdo polomi. S tem seveda ne opravičujem Alojza, ki je pokazal res nekoliko preveč iniciative in poslovne spretnosti, ampak ga kvečjemu obžalujem, ker ga je očitno nekoliko zaneslo na stranpota, kakor ga prav tako razumem, da je hotel čimprej obogateti. Kdo pa danes ne bi bil rad bogat? In koliko nas je, ki smo bogati?

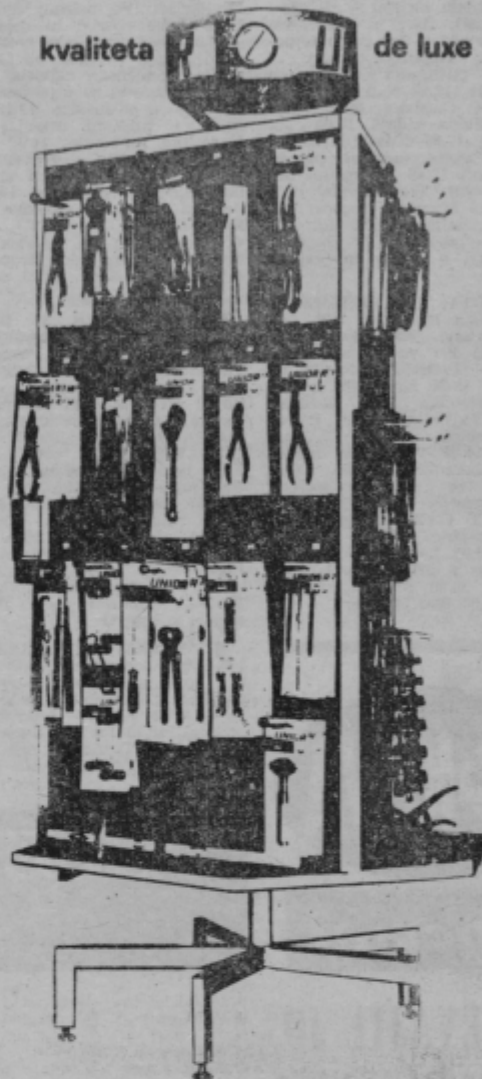
Po nepotrebnem te skrbi, če me bodo po novem zelo priškrnili. Ne rečem, da me davek ne bo nekoliko bolj prizadel, ampak lepo te prosim, kaj pa ti sploh veš o davku, če nimaš davčnih obveznosti? Kako bi mi s svojo nizko plačo tudi lahko pomagal? Ali ni to izzivanje? Kar sebi pomagaj, Pepe in bodi zadovoljen, če si lahko pomagaš! Če bi rad vedel, poznam tudi jaz delavca, ki res gara, pa zasluži verjetno še manj kot ti, takole kakih 55 starih tisočakov na mesec. Ima kup otrok in družino, žena pa ni v službi. Ta se nič ne postavlja, da bi komu pomagal. Kaj hočeš, takšno je življenje in tako ga je treba jemati. Vsi nimamo enakih želodcev. Tvoj je gotovo manjši od mojega.

Bodi lepo pozdravljen in glej, da boš dobil kakšen gibljivi del za Novo leto! Tvoj сосед Jaka

posed posedu

POMAGAJ SI SAM
IN **UNIOR**[®]
TI BO POMAGAL

kvaliteta de luxe

ORODJE ZA VSAK DOM
TUDI V VAŠI TRGOVINI

UNIOR

KOVARSKA INDUSTRIJA ZREČE

Kakor je naravno, da verjamemo mnogo-
čemu brez dokazov, ni nič manj naravno,
da o marsičem kljub dokazom dvomimo.

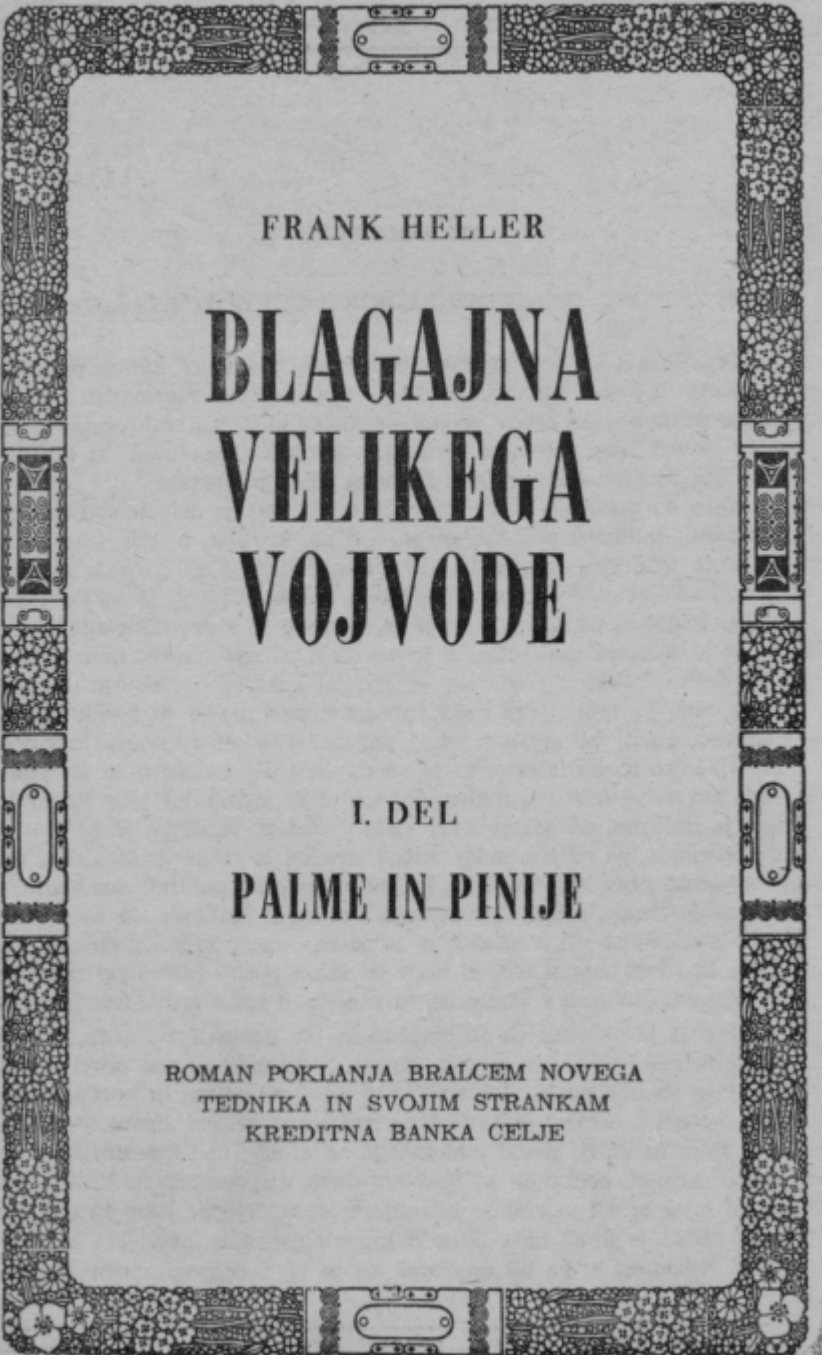
Vauvenargues

NOVI TEDNIK — Uredništvo in uprava Celje, Gregorčičeva 6, poštni predal 161. Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik BERNARD STRMCNIK, tehnični urednik JURE KRASOVEC. NOVI TEDNIK izhaja od decembra 1968 kot naslednik C TEDNIKA, ki je izhajal od 1955 leta. NOVI

48

TEDNIK izhaja vsak teden. Izdaja CP »DELO« — enota informacije propagandna Celje. Tisk in kliseji CP »DELO«. Rokopisov ne vračamo. Cena posamezne številke 60 par (60 SD), letna naročnina 20 novih din (3.000 SD), polletna 15 novih din (1.500 SD). Za tujino znaša naročnina 60 novih din (6.000 SD). Tekoči račun 507-1-1280 — TELEFONI: uredništvo 23-69, mali oglasi in naročnine 11-05, ekonomska propaganda 30-85.

FRANK HELLER

BLAGAJNA VELIKEGA VOJVODE

I. DEL

PALME IN PINIJE

ROMAN POKLANJA BRALCEM NOVEGA
TEDNIKA IN SVOJIM STRANKAM
KREDITNA BANKA CELJE

III. POGLAVJE

PRI ZAJTRKU SPOZNAMEO REDKEGA GOSTA IZ HOLANDSKE

Zajtrkovala sta pri odprtih oknih v stari jedilnici, katere pohištvo je glasno in jasno opominjalo, da je na tem svetu vse minljivo in da kmalu postane plen črvov. Avgust je molče postregel z Joaquinovo vegetarijansko juho, potem pa v vinu in vodi dušene sredozemske školjke, ki so bile zelo okusne in za don Ramona prava poslastica.

Nato so prišli na vrsto kunci. Don Ramon je naložil svojemu finančnemu ministru precejšnjo porcijo na krožnik, a tudi sam se ni branil te jedi. Tako senjor Paqueno kakor sam veliki vojvoda si nista upala nadaljevati pogovora iz kabineta. Veliki vojvoda je molče jedel, senjor Paqueno pa ni posebno hitel, igral se je z drobtinicami kruha, ki jih je raztresel po prtju, in je le zdaj pa zdaj zaužil kak košček s krožnika. Veliki vojvoda mu je natočil kozarec izvrstnega bordojskega vina — spomin na zadnje državno posojilo — in rekel: »Dragi Paqueno, zakaj bi izgubili takoj pogum? Gledati napetost in pričakovati, kako se bo izteklo, to je vendar najbolj zanimivo za taka plesalca na vrvi, kakor sva midva. Saj imava še mesec dni časa. Samo po sebi je umevno, da se bo stvar dobro uredila. Menorca je že 200 let brez denarja, pa se je vendar vedno izvlekla iz vsake krize. Zakaj naj propademo prav leta 1910? Na koncu koncev se pa tudi zanašam na našega deželnega zaščitnika, svetega Urbana z Mallorce, ki naše dinastije še nikoli ni pustil na cedilu. Je pa res, da je on poleg našega Joaquina in njegovega strica, ki nam je danes poslal tako lepo rejenega telička, edini človek z Mallorce, ki morem o njem trditi kaj takega.«

Avgust je prinesel sir in smokve in jih postavil na mizo, ker je veliki vojvoda odmahnil z roko, ko mu je ponudil še eno porcijo kuncev. Don Ramon se je molče posvetil siru, smokvam in bordojskemu vinu. Potem je ukazal prinesiti črno kavo in si prižgal cigaro. Prekrižal si je roke na glavi, gledal malomarno na morje, nad katerim so v čudovitih krogih, podobnih kolobarjem dima njegove cigare, krožili beli galebi in se zibali v lahнем jutranjem vetru. Njegov jasni in odkritosrčni obraz je dobil spet izraz najpopolnejšega zadovoljstva z življenjem. Nihče, ki bi ga bil opazoval, ne bi bil v njegovi osebi spoznal

človeka, kakršen je v resnici bil — neomejen trinog Menorce in človek, ki ga čaka po enem mesecu popoln propad in silna sramota. Senjor Paqueno, ki je molče poslušal njegove besede in se brez uspeha trudil, da bi ostal prav tako ravnodušen kakor njegov vladar, ga je opazoval z nemim občudovanjem. Avgust je prišel in prinesel skodelice s kavo ter jo natočil. Njegova visokost je popila skodelico kave, potem pa se je spet obrnila k senjoru Paquenu z besedami:

»Želodec je izhodišče in središče vsega,« je rekel filozofsko premišljeno. »Poglejte me samo, dragi Paqueno, kako dobro sem razpoložen zdajle. Pripravljen sem na najplemenitejša in najneverjetnejša dejanja — tako sem na primer danes pripravljen, da odpustim vsem tistim, ki sem jim kaj dolžan. Pripravljen sem celo, da dam svojemu ljudstvu ustavo. Tega doslej nisem storil in tudi ne bom, ker vem, da je moje ljudstvo mnogo predobro, da bi sprejelo ustavo. Pod mojo vladavo žive Menorčani mirno in zadovoljno, kakor so živel njihovi očetje. Mislijo le na to, kaj je treba njihovim želodcem. Ko pa bi jim dal ustavo, bi začeli misliti na druge stvari, ki so čisto nepotrebne. Zato sem se odločil, da ne dam svojemu ljudstvu ustave toliko časa, dokler bo pač to šlo. Dragi Paqueno, ali nimam prav?«

»Visočanstvo ima popolnoma prav, parlamentarizem je popolnoma v nasprotju z našo zgodovino. Požrtvovanje in delo, ki ju je posvetila ljudstvu dinastija vaše visokosti, vas opravičuje, da temu ljudstvu vladate kot absolutist.«

»Ne govorite tako dvorjanski, dragi Paqueno! Ravnanje moje dinastije z ljudstvom je bilo — milo rečeno — dosledno nizkotno in nesramno. Pomislite le na Louisa X., ki je prodal našo mladino v zahodno Indijo! Jaz nisem absolutist v svojo korist, ampak le zato, ker želim svojemu ljudstvu samo dobro. Jaz ljubim svoje ljudstvo z ljubeznijo, ki prihaja iz globin stoletnih zvez med ljudstvom in dinastijo; zato ta ljubezen tudi ne more biti tako plitka. Jaz hočem, da je moje ljudstvo srečno. Vem, da vzdihuje pod bremenom težkih davkov, ne sicer glasno in javno, ampak vzdihuje vendarle. Vem pa tudi, da je za Menorčane mnogo bolje, da mi redno in pravilno plačujejo davke, kakor pa da jim naložim na vrat še ustavo. Z ustavo pridejo razne druge stvari, na primer industrija in druga podobna bremena. Tedaj bi bilo moje ljudstvo šele nesrečno! Na svojih potovanjih sem se prepričal o upravičenosti svojih načel. Danes se ne more na Menorci nihče pritoževati. Res živimo v velikih gospodarskih stiskah, ki pa dajejo navsezadnje življenju vendarle mikavnost. In jaz sem z vami, dragi moj Paqueno, ker jaz ljubim svoje ljudstvo, posebno po takole dobrem zajtrku.«

Veliki vojvoda je umolknil in opazoval senjora Paquena s tihim in zadovoljnim nasmehom. Dobro je videl na obrazu svojega starega finančnega ministra, da so njegove misli kilometre in kilometre daleč proč od razgovora, videl pa je tudi, kako stari minister s svojo prirojenjo vljudnostjo skuša prikriti odsotnost svojega duha.

»Paqueno,« je nadaljeval veliki vojvoda, »vi ste bili in ste še vedno preveč ljubeznivi do Semjona Markoviča. Ta res ne zasluži, da toliko mislite nanj. Mnogo bolje bi bilo, da mislite na to, kje bi našli še človeka, ki bi mogli iz njega izvleči pošteno vsoto denarja. Mnogo bolje bi bilo, da posvetite svoje duševne moči in državniške zmožnosti temu vprašanju. Kaj pravite, ali bi kje v arhivu našli kako staro uredbo, po kateri bi lahko krvavo obdavčili gospoda Bekkerja, saj se mudi že mesec dni na našem otoku. Don Jeronimo je nekoč izdal uredbo, po kateri so morali inozemci, ki so se mudili v naši vojvodini, položiti v državni sklad za borbo proti nevernikom 50 odstotkov svojega premoženja. Kaj pravite na to? Mogoče imate tudi vi kak pameten predlog?«

Senjor Paqueno je nejevoljno odkimal z glavo, toda preden je mogel odgovoriti, so se odprla vrata in v sobo je stopil Avgust. Izraz tihega nasmeha je bil začrtan v njegovih dvorjanskih potezah.

»Zunaj čaka človek,« je rekel z brezbarvnim glasom, »ki prosi za sprejem pri vaši visokosti.«

»Človek? Avgust! Kakšen človek? Hoteli ste reči „gospod, kajne?“

»Ne! Človek, visokost!« (Načina, kako je Avgust izrekel te besede, ni mogoče popisati.) »Posetnice nima, pravi pa, da se imenuje Bekker in da je Holandec.«

Veliki vojvoda je hitro poskočil in debelo pogledal Avgusta.

»Bekker, Holandec? Res je, če govoriš o volku, pa se ti prikaže.

Ali ste čuli, dragi Paqueno? Bekker zahteva sprejem — jagnje išče leva v brlogu.«

Obraz starega finančnega ministra je pokrila izraz odkritega začudenja. Ne samo da so bili redki dnevi, da se je sploh kdo prijavil za sprejem pri velikem vojvodi vojvodine Menorce, ampak če se je to že zgodilo, potem je bil to vedno kak nestrpen upnik — zdaj pa nepričakovano Bekker, ki so o njem vsi trdili, da je neizmerno bogat.

»Kaj hoče ta človek od visočanstva?« je zamrmral Paqueno.

»Mislim, da me hoče slikati. Saj ste mi rekli malo prej, da je to njegov poklic. Toda iz tega ne bo nič. Dal bi tako policiji in časopisom svojo sliko, ko bi se po naključju zgodilo, da takole čez mesec dni kar čez noč izginem.«

Senjor Paqueno se je nehote stresel.

»Avgust, pripeljite človeka sem!« je rekel smehljaje se veliki vojvoda. »Recite mu, da njegovo visočanstvo sprejema danes, ko je sobota, v jedilnici.«

Avgust je odšel v sprejemnico in pol minute pozneje je pripeljal gospoda Teodorja Bekkera v jedilnico velikega vojvode in v našo povest.

Življenje gospoda Teodorja Bekkerja je večinoma ovito v precejšnjo skrivnost. Kar se je moglo zvedeti o njegovi osebi po aferah iz leta 1910 na otoku Menorci, je zelo pomanjkljivo, vendar moramo navesti te podatke, kolikor smo jih mogli dobiti.

Po teh podatkih je bil rojen gospod Bekker leta 1876 v Amsterdamu. To se je dalo ugotoviti v matični knjigi stolne cerkve v Amsterdamu; Tam je zapisano, da je bil meseca julija omenjenega leta rojen neki Adolf Teodor Bekker. Tisti, ki je imel glavno vlogo v dogodkih na Menorci, se je sicer imenoval le Teodor, toda ker je dokazano, da je večkrat menjal svoje ime in priimek, potem je tudi umevno, da se ni prav nič premišljal, ko je tudi zdaj nekoliko okrajšal svoje krsto ime. Oče omenjenega Adolfa Teodorja Bekkerja je bil neznaten krojač, njegov sin pa deležen vzgoje, kakor jo pač dobe otroci malih ljudi. Dovršil je osnovno šolo in nižjo realko. Potem je (vsekakor zaradi slabih očetovih gmotnih razmer) izstopil iz šole in se zaposlil kot praktikant v laboratoriju velike tovarne za kemične proizvode Grootmans in Co. V pisarnah in laboratorijih tega podjetja je teklo njegovo življenje do 23. leta pod črko S, ki je bila naslikana na oknu sobe, v kateri je delal. Skozi zavoje te velike črke je imel razgled v ozko in umazano ulico, ki jo je zdaj obsevalo vroče sonce, zdaj pa je bila polna blata in deževnice, obarvane v vseh mogočih barvah z odpadki, ki so prihajali iz tovarniškega laboratorija. Za tem oknom se je ukvarjal mladi gosod Bekker z enostavnimi kontrolnimi analizami, njegov nos je bil vedno poln ostrih in smrdljivih izhlapin raznih kemikalij, njegove oči pa so gledale skozi okno v umazano ulico tako vztrajno, da je postal nazadnje že škilast. Samo zaradi tega je leta 1899 zapustil to službo in dobil novo namestitev pri nanovo ustanovljenem rudarskem podjetju Altenhuus in Meyers. Tukaj je opravljal službo (tako je izpovedal pozneje njegov predstojnik pri policiji) izvedenca za analizo raznih rudnin. Vsekakor je delal gospod Bekker v popolno zadovoljstvo svojih delodajalcev, kar dokazuje dejstvo, da je ostal v službi podjetja ves čas, dokler je podjetje sploh obstajalo, eno leto namreč. Ko je hotela nekega dne policija izvršiti svoje vrste kontrolo pri omenjenem podjetju, je prehitel Teodor Bekker policijo in svoje delodajalce. Neke sobote zvečer je analiziral z neko kislino blagajno podjetja in še tisto noč molče in brez slovesa izginil iz

Amsterdama. Gospoda Altenhuus in Meyers, ki sta nameravala šele čez nekaj dni zapustiti domovino, sta bila zaradi njegove analize prisiljena odpotovati brez denarja. Kletve in psovke, ki so deževale od prevaranih delničarjev na oba ogoljufana sleparja, sta ta dva z veliko vnemo pošiljala na račun izginulega gospoda Bekkerja. Policija, ki je kmalu prišla oba špekulanta, si je zaman prizadevala, da bi ji prišel v roke gospod Adolf Teodor Bekker. Šele po dolgem času se je zvedelo, da je odpotoval v Mehiko in Nikaraguo, da bi pregledal vse tiste bogate rudnike, s katerimi sta špekulirala in sleparila njegova gospodarja. Kaj je bilo z njim pozneje, kod se je potikal, kakšni so bili njegovi doživljaji v novem svetu, se ni dalo ugotoviti. Njegova navada, da je v vsakem kraju menjal svoje ime, je onemogočila uspešno zasledovanje. Oktobra 1909 ga spet najdemo pod imenom Abraham Schildknecht kot potnika prvega razreda na parniku »Frankonija«. Gospod Schildknecht, ki je med vožnjo izstopal s svojo skopostjo in majhno prtljago, je nepričakovano zapustil ladjo že v Cherbourgu, v veliko razočaranje nekaterih gospodov, ki so ga pričakovali v Southamptonu. S pravim imenom, ki ga že dolgo časa ni uporabljal, in gladko obrit je snoval podjetni špekulant v Cherbourgu nove načrte in podjetja.

Taka je preteklost gospoda Teodorja Bekkerja. Kar se tiče drugih njegovih lastnosti, pravijo tisti, ki so ga dobro poznali, da je bil precej nadarjen, zelo brezobziren, a nadvse trmoglav. Glede na življenje, ki ga je živel gospod Bekker po svojem begu iz Amsterdama v Ameriko, se ta opis popolnoma ujema z značajem tistega gospoda Bekkerja, ki se je leta 1910 nepričakovano pojavil na Menorci. Tu je imel vsakdo priliko spoznati njegovo brezobzirnost in trmoglavost, vrhu tega precejšnjo prekanjenost, ne pa toliko nadarjenost. Samo v primeru, če je njegova zvitost in prekanjenost prišla v nasprotje z njegovo brezobzirnostjo, se je lahko zgodilo, da je zašel na pota, na katera je zašel ob sprejemu pri don Ramonu.

Ko je stopil gospod Bekker s slugo Avgustom v vojvodsko jedilnico, se je takoj videlo, da njegova zunanost prav nič ne zatajuje preteklosti njegovega življenja in njegovega značaja. Ostra sončna luč ga je v prvem hipu, ko je stopil iz mračne sprejemnice, za kratek čas zaslepila, pomežikoval je nekaj časa, da bi privadil svoje oči na svetlobo, okoli njegovih ust en pa se je pojavil zdaj pa zdaj čuden smehljaj. Bilo je videti, kakor da ne more po svoji volji krotiti svojih ustnic. Njegov obraz je nosil poteze grobe, neobdelane moči. Nihče ne bi mogel trditi, da je človek, ki je stal pred velikim vojvodo, lep. Vrh vsega pa je kazilo njegovo zunanost tudi to, da je bil gladko obrit. Njegove obrvi so bile goste, skoraj ščetinaste, vendar tako svetlo plave, da si jih komaj

opazil. Pod očmi je imel velike podplutbe, ki so pričale o njegovem razuzdanem življenju. Na nosu je imel naočnike brez roba, oblečen je bil v ponošeno salonsko suknjo in sive hlače, obut je bil v rumenih čevljih na zaponke. Njegova plečata postava je bila skoraj preobilna, roke, polne raznih prstanov, pa so bile kratke in debele. Ko je Avgust s posmehljivim glasom najavil njegovo ime, ga je še enkrat pogledal z značilnim pogledom in se vrnil v sprejemnico. Gospod Bekker pa se je mežikaje priklonil velikemu vojvodi. V odgovor mu je don Ramon dostojanstveno odmignil z roko, v kateri je držal cigaro.

»Prosili ste za sprejem pri meni,« je rekel. »To je moj prijatelj senjor Paqueno.«

Senjor Paqueno, ki je ob vstopu gospoda Bekkerja stal, se je vljudno priklonil, a gospod Bekker mu je v odgovor lahno pokimal z glavo, kar je starega finančnega ministra spravilo v tako zadrego, da je zaridel. Don Ramon se je smehljajal. Ta vrsta Evropejcev mu je bila čisto nova. Kaj neki hoče ta človek? Don Ramon je videl, kako se Bekker trudi, da bi bil njegov obraz kolikor mogoče ponižen, vljuden in zaupanja vreden, toda kolikor dlje ga je opazoval, je bil vedno bolj prepričan — kajti don Ramon je bil kljub svojemu absolutizmu precej dober psiholog — da je Bekkerjevo vedenje prisiljeno in da skriva za svojim ponižnim smehljajem nekaj povsem drugega. Njegovo čelo in usta so bila dokaz njegove surovosti. Prezir, s katerim je odzdravil senjoru Paquenu, je vojvodo še potrdil v taki domnevi.

Prav gotovo ni prišel gospod Bekker na sprejem, da bi se zavzel za tega ali onega, kajti vse življenje je posvetil le sebi. Kaj torej hoče? S kakšno prošnjo ali kakšnim predlogom prihaja? Toda v tistem kratkem času, ko ga je opazoval, ko je videl njegove oči in ustnice, je lahko takoj vedel: prihaja zaradi kupčije. Kupčija z velikim vojvodo Menorce? Zelo redko se je zgodilo kaj takega, toda če se je že zgodilo, je bila to gotovo slaba kupčija in veliki vojvoda Menorce je že vnaprej vedel, da ne bo v njegovo korist. Ko je don Ramon ogledoval gospoda Bekkerja, se je v sebi hitro odločil, da mu bo preprečil vso stvar, kolikor bo le v njegovi moči. V kratkih sekundah, ko se je odločil veliki vojvoda za tako ravnanje, je gospod Bekker s kratkimi in hitrimi pogledi pregledal jedilnico. Bil je prav zanimiv, ko se je mučil, da bi prikril čustva, ki jih je prebudilo v njem črvido pohištvo. Don Ramon se je ugriznil v ustnice, da se ne bi glasno zasmeljal, ko je videl Bekkerjevo obnašanje in preplašene poglede, ki je z njimi ogledoval senjor Paqueno vso to igro. Tedaj pa je odprl gospod Bekker usta in v nekaki zadregi začel govoriti: »Prosil sem za sprejem, da ... da ... da se poklo-

nim vašemu visočanstvu. Precej dolgo sem že na Menorci ... in imam za svojo dolžnost ...»

Govoril je popolnoma pravilno španščino, vendar se je takoj vide-lo, da hoče pretvarjati svoj glas in svoje besede prav tako, kot je pre-tvarjal svoj obraz.

»Tako,« je prijazno odgovoril don Ramon, »to je zelo lepo in ljube-znivo, gospod Bekker. Zelo redko se zgodi, da zaide kak tujec na naš otok, a še bolj redko, da bi bil kdo tako vljuden, kakor ste vi.«

Gospod Bekker se je zadovoljno nasmehnil in pogledal naokoli, ka-kor da čaka, da mu vojvoda ponudi sedež. Ker pa se to ni zgodilo, je odmaknil od mize velik in star mahagonijev stol in se mirno usedel. Senjor Paqueno je zardel ko puran. Čeprav je vladalo na dvoru skraj-no siromaštvo in pomanjkanje, so mu vendar predpisi o vedenju po-menili vse. Santiago di Coruna! Ta nesramnež se usede meni nič tebi nič, čeprav je videl, da on sam stoji, ker ga je hotel tako opomniti na vedenje na dvoru. Hotel je že nekaj reči, ko mu je don Ramon rahlo odkimal. Veliki vojvoda je bil očitno dobre volje, kajti oseba gospoda Bekkerja ga je zelo zabavala.

»Paqueno,« je rekel, »za božjo voljo, sedite vendar!«

Gospod Bekker pa je prekrizal noge in mirno nadaljeval:

»Zelo sem zadovoljen z bivanjem na vašem otoku. Res je zelo lep otok! Ima nenavadno lepo lego, jaz samo gledam in občudujem. In še le podnebje ...«

»To me zelo veseli,« je odgovoril don Ramon, kar je mogel najpri-jaznejše. »Ljudje, ki ljubijo naravo, ne morejo biti nikoli hudobni. In vi, gospod Bekker, ste gotovo opazili, da je lepa narava skoraj vse, kar imamo tu na Menorci.«

»Da, da, tudi jaz sem čul, da je tako. Vse drugo je tako, tako ...« je skoraj pomilovalno odgovoril Bekker.

Senjor Paqueno se je stresel, kakor da bi mu bil kdo primazal za-ušnico. Madre de Dios! Taka nesramnost! To je nezaslišano, neverjet-no! Kako more don Ramon trpeti kaj takega? Ali ni slišal? Kako si upa ta nesramni pritepenec zasramovati nje in njihovo nesrečo? Molče je uprl oči v vladarja, ki mu je pa spet smehlja se namignil, naj se po-miri. Senjor Paqueno se je začudil, kajti don Ramon je bil tudi zdaj izredno dobre volje.

»Vi čutite z nami, gospod Bekker, to je preveč ljubeznivo! Na to moramo piti,« je rekel. Ni čakal odgovora, temveč je natočil čaše s ko-njakom. Gospod Bekker je bil prvi trenutek v zadregi, toda ko je dvig-nil vojvoda svojo čašo in mu napil, je prijel tudi on svojo in jo v du-

šku izpraznil. Don Ramon je svoj stol postavil tako, da je imel hrbet obrnjen proti oknu.

»Vi prihajate iz Holandije, gospod Bekker?«

Čaša konjaka je očitno dala gospodu Bekkerju malo več poguma. Udobno se je naslonil v svojem stolu in se neprestano zadovoljno in ponižno smehljajal:

»Ne, iz Mehi... iz Amerike,« je rekel. »Bil sem dolgo tam. Danes tukaj, jutri tam. Ukvarjal pa sem se z vsemi mogočimi stvarmi. Hiše, rudniki, delnice, ničesar se nisem branil, če sem lahko kaj zaslužil. Kaj ni to prav?«

Gospod Bekker se je prisrčno smejal svojim besedam.

»In vi ste gotovo povsod zaslužili dosti denarja, kajne, gospod Bekker?«

Da bi veliki vojvoda prikril podsmeh svojih besed, je hitro znova natočil konjaka in gospod Bekker je znova molče izpraznil čašo. Konjak velikega vojvode je bil prav tako dober kakor njegovo bordojsko vino — spomin na zadnje državno poosjilo. Bil je prav tako dober, kakor so bile njegove finance slabe. Veliki vojvoda je bil splošno znan, da lahko prenese velike količine alkohola, toda senjor Paqueno se je začudil, ko je don Ramon izpraznil drugo čašo, ker po zajtrku to ni bila njegova navada. Gledal je svojega vladarja in v njegovem pogledu so bili začudenje in rahli očitki. Kako se more veliki vojvoda tako ponižati, da trpi v svoji bližini takega človeka in nazadnje v njegovi družbi prazni čaše konjaka?

Na vprašanje velikega vojvode se je Bekker skrivnostno nasmehnil in rekel:

»Kaj hočemo? Zdaj imam toliko, da lahko mirno in lepo živim. Slabo mi sicer ni šlo nikdar, toda človek mora vedno misliti na stare dni, kajne? Da, težki časi so danes.«

Njegov pogled, ki je bil še manj odkritosrčen kakor njegov glas, je spet preletel črvivo opravo. Nato je Bekker spet izpraznil čašo konjaka. Tudi veliki vojvoda je spil svojo.

»Žal, gospod Bekker, imate prav. Kdaj pa se mislite vrniti v domovino?«

Gospod Bekker je spet izpraznil čašo.

»Kdaj, tega še ne vem. Kaj pa naj pravzaprav počnem doma? Prihranil sem si takole nekaj malega in mislim, da si lahko dovolim marsikaj. Tu na vašem otoku pa sem našel nekaj, kar bi rad izrabil.«

»Za božjo voljo, kaj vendar?« je rekel popolnoma resno veliki vojvoda. »Naše podnebje ni napredaj, gospod Bekker!«

Bekker se je glasno našmejal. Prenehal je s svojo prisiljeno ponižnostjo in vdanostjo, rahla rdečica na njegovem obrazu pa je dokazovala, da je konjak opravil svojo dolžnost.

»Haha, vi mislite samo to,« se je zasmejal, »ker vse drugo je že zastavljeno. Vem vse to! Jaz sem namreč tak človek, da se najprej prepričam o vseh okoliščinah, če nameravam začeti kupčijo. Naravno je, da moram vedeti, kako stoje ljudje, s katerimi imam posla.«

Zdaj pa je zardel tudi veliki vojvoda. Ta gospod Bekker je res nekaj nenavadnega. Tretjič je odmignil senjoru Paquenu, ki je že bil pripravljen, da zabode nešramnega gosta. Gospod Bekker pa ni pokazal, da je opazil vtis, ki so ga napravile njegove besede. Pa ko bi jih bil tudi opazil, se ni menil za to, ker je mirno in brez zadrege nadaljeval:

»Zvedel sem tudi, da je vsa zemlja last vlade.«

»In vlada, to sem jaz!« je suho odgovoril veliki vojvoda.

»Če bi torej človek hotel napraviti kako kupčijo, se mora obrniti semkaj — na edinega predstojnika tega podjetja, kajne? Zato pa sem tudi prišel semkaj. Te dni sem bil v Puntí Hermosi. Zelo lep kraj, krasna lega, ogledal sem si tudi stari grad.«

»Stari grad don Jeronima Srečnega,« je zamrmral veliki vojvoda med zobmi. »No, kaj pravite, gospod Bekker?«

»Koliko stane?«

Veliki vojvoda je opazoval kratek trenutek gospoda Bekkerja s tako prodirnim pogledom, da je ta začel živčno mencati po stolu sem ter tja. Don Ramon ga je opazoval tako, da bi človek lahko mislil, da ga bo zdaj pa zdaj na mestu ustrelil ali pa vsaj vrgel skozi vrata. Po kratkem odmoru pa je rekel popolnoma mirno:

»Vi ste o vsem natančno poučeni, gospod Bekker. Gotovo ste izsledili tudi glede zgodovine gradu Punte Hermose kaj posebnega?«

»Za starine in zgodovinske znamenitosti se nisem nikdar zanimal,« je Bekker malomarno odgovoril. »Meni ugaja lega, denarja imam pa dovolj, da kupim ta grad.«

»O tem dvomim,« je mirno odgovoril vojvoda. »Če niste vi sami zvedeli, kaj je posebna znamenitost tega gradu, bi vam lahko to povedal jaz. Stvar je namreč taka. Prvič ta grad ni obremenjen z nobenimi poroštvi, drugič pa ta grad tudi ni moj. To je edini košček zemlje na Menorci, ki ni obremenjen s poroštvi in ki ni moj — torej vzrok in posledica obenem, bi lahko trdil.«

»Vraga vendar,« je rekel Bekker, »imate popolnoma prav. Ta grad sploh ni zadolžen. Toda če ni vaš, čigav je vendar?«

»Nekoč je bil moj, toda podaril sem ga svojemu prijatelju — kupil sem si prijatelja s krivičnim mamonom, pravi sveto pismo — podaril sem grad svojemu prijatelju, da je ostal pri meni v službi.«

»Razumem, razumem,« je rekel skoraj porogljivo gospod Bekker.

»Ne, vi ne razumete, gospod Bekker. Prijatelj bi sicer ne ostal pri meni v službi, ker bi nikakor ne bil mogel dovoliti, da zapravlja svoj čas s tako nehvaležnim delom. Grad Punta Hermosa je last senjora Paquena.«

Gospod Bekker se je hitro obrnil k senjoru Paquenu in ga opazoval z novim in velikim zanimanjem.

»No,« je rekel, »kaj pravite vi k mojemu predlogu? Ali mi prodaste grad? Koliko hočete zanj?«

Razburjenje in jeza, ki sta se zbirala v senjoru Paquenu in ki ju je zaradi svojega vladarja z največjo muko krotil, sta zdaj prikipela z vso silo na dan. Hitro je vstal, opazoval gospoda Bekkerja s prezirom in skoraj hripavo zaklical:

»Kaj jaz pravim? Ako hočem? Kaj hočem? Senjor, kako si upate priti semkaj s takimi ponudbami, kako si nas upate žaliti s takimi predlogi? Prodati? Nikoli, posebno pa vam ne! Rajši bi videl, da bi Punta Hermosa zgorela...«

Utihnil je, ker je videl, da je don Ramon spet zamahnil z roko in samo čakal, da se starec malo umiri, potem je šele rekel gospodu Bekkerju:

»Senjor Paqueno ni vaju takih kupčij, gospod Bekker. Do zdaj se je ukvarjal z mnogo slabšimi, gospod je namreč moj finančni minister. Toda zdaj zanesljivo veste, da grad ni naproda.«

»Mislim sem ponuditi sto tisočakov,« je rekel popolnoma mirno gospod Bekker, »toda če je stvar taka, sem pripravljen dati tudi sto petindvajset. Kaj pravite na to?«

Gledal je in opazoval zdaj senjora Paquena zdaj velikega vojvoda, da bi videl vtis, ki so ga napravile njegove besede. Obraz finančnega ministra je bil še vedno razburjen in poln prezira. Veliki vojvoda se je zelo dobro premagoval in mirno rekel:

»Obžalujem, gospod Bekker, da moramo zaključiti današnjo sejo. Zelo je bilo lepo in ljubeznivo, da ste nas obiskali in nam hoteli olajšati gmotni položaj. Toda po nepotrebnem zapravljate svoj čas in, oprostite, tudi mojega. Vi ste posloven človek, a čeprav moj poklic ni tak, da bi mi nalagal mnogo dela, imam vendarle za danes še precej opravkov, ki bi jih rad dokončal.«

Vstal je, toda gospod Bekker ni hotel razumeti, da je sprejem končan. Kakor da ni ničesar opazil, je nadaljeval neutrudljivi trgovec:

»Torej v božjem imenu 150.000, pomislite 150 tisočakov! 150 — recimo torej 175 — pomislite 175.000! Predstavljajte si samo, kaj pomeni ta vsota za vas. Jaz vam samo svetujem, vzemite teh 175.000, poberite, kar lahko poberete na otoku, in potujte proč od tod!«

»In začnite novo življenje, to ste hoteli reči, gospod Bekker,« je odgovoril veliki vojvoda. »Hvala! Ko bi mi to svetoval kdo drug in ne prav vi, bi morda upošteval. Zdaj vas pa prosim, da se odstranite in da me več ne nadlegujete.«

Položil je svojo železno roko na okrogla Bekkerjeva pleča in ga počasi ter previdno rinil proti izhodu. Ves ta čas pa so Bekkerjeve ustnice šepetale šestštevilična števila, vedno večja in večja, kolikor bolj sta se približevala pragu. Ko je gospod Bekker že stopil z eno nogo na prag, so njegova usta mrmrala že 300.000. V tem trenutku se je veliki vojvoda hitro obrnil, ker je čutil, da ga nekdo vleče za rokav. Bil je to stari senjor Esteban, ki ga je živčno vlekkel nazaj, njegov obraz pa je bil popolnoma spremenjen, ko je šepetal:

»300.000 — Semjon Markovič — visočanstvo, premislite, prodajte!«

Don Ramon se je stresel; med pogovorom z gospodom Bekkerjem je čisto pozabil na preteči Damoklejev meč, ki je visel nad njegovo glavo in ki ga je nanj zdaj spomnil senjor Esteban. Takoj je razumel ves položaj in se trenutek obotavljal. Senjor Paqueno ima prav — 300.000 — ta vsota zadostuje, da izplača Semjona Markoviča in da spet postane časti vreden mož. 300.000 — ta gospod Bekker jih ponuja za Punto Hermoso — kaj, ko bi sprejel to ponudbo! V tem času je skrajno dvomljivo ali sploh nemogoče, da bi drugače prišel do take vsote. Kake pol minute se je obotavljal, še vedno je držal roko na Bekkerjevi rami. Gospod Bekker ga je opazoval z nemimi in napetimi pogledi, polnimi pričakovanja. Njegove oči so se bleščale pod neobrobljenimi naočniki, njegove debele ustnice so se nervozno tresle. Nenadoma je preletel vojvodov obraz rahel smehljaj, potegnil je gospoda Bekkerja nazaj v sobo in mu ponudil stol. Stari senjor Esteban je globoko vzdihnil, kakor da se mu je odvalil težek kamen od srca, in se je pogreznil v naslanjač.

Nekaj trenutkov so vsi trije molčali, veliki vojvoda je zamišljeno gledal gospoda Bekkerja, nato pa je rekel:

»Gospod Bekker, ali veste, kaj pomeni grad Punta Hermosa zame in za senjora Paquena? Bolje je, da veste tudi to, kajti potem smo si vsi trije na jasnem. Grand Punta Hermosa — sezidal ga je bil don Jeronimo Srečni — z vsemi bližnjimi posestvi je naše zadnje zavetišče, gospod Bekker, izhod za silo iz pekla za dva uboga preganjana lisjaka. Poznate naš položaj, pravite in veste tudi, da pravno stojimo vsak trenutek tik pred gospodarskim polomom, kakor pravi prijatelj Paqueno,

jaz pa mislim, da je ta polom dejansko že davno tukaj. Ko sem prevzel vlado (gospod Bekker se je nehote namuznil, ko je slišal besedo »vlada« iz ust bankrotiranega kneza), je bil grad Punta Hermosa zastavljen za neko manjše posojilo pri podjetju Apelmann v Barceloni.

»Apelmann in sinovi«, je pripomnil Bekker, »tudi to vem.«

»Ne, pri starem Apelmannu, takrat še ni imel svojih sinov v naslovu,« je nadaljeval veliki vojvoda. »Sicer pa je podjetje naš velik upnik.«

»Kot Domingo Huelvas v Madridu in Viviani v Marseillu,« je hladno dostavil Bekker.

»Vidim, da ste o stvari zelo dobro poučeni; našel sem torej neke 60.000, da sem rešil Punto Hermoso iz Apelmannovih rok; posojilo je sicer znašalo le 40.000, drugo pa so bile obresti in upravni stroški še iz dobe mojega očeta. Takrat sem podaril grad gospodu Paquenu z vsemi dednimi pravicami. Če zdaj pride čas, da nas prisilijo k državnemu polomu ali celo k odpovedi prestolu, nama še vedno ostane Punta Hermosa, kjer se lahko naselim, gospod Bekker. To se lahko zgodi tudi v primeru, če se mi ne bo več ljubilo dalje vladati, kar pa se do zdaj — in to je precej čudno — še ni zgodilo. Gospod Bekker, taka je stvar.«

Gospod Bekker se je zvito smejal in rekel:

»Prav dobro razumem to potezo. Je pa takole: navidezna odstopitev z namero, da oškoduješ svojega upnika — take stvari so po zakoniku v moji domovini zelo kaznive.«

»Motite se! O navidezni odstopitvi in o kaki kaznivi nameri oškodovanja bi lahko govorili šele tedaj, če bi to storil v zadnjem trenutku, da osleparim in oškodujem svoje upnike. Toda to sem storil že pred 15 leti, a kakor veste, so moji upniki prav posebne vrste. Veliki vojvode Menorce že od nekdaj nismo na dobrem glasu.«

Veliki knez je podal čez mizo senjoru Paquenu roko, ki jo je ta ves ginjen poljubil. Z vedno večjim spoštovanjem ga je opazoval gospod Bekker iz Holandije in rekel:

»Torej kaj ste pravzaprav hoteli s tem povedati?«

»Gospod Bekker, zdaj veste, kaj pomeni grad Punta Hermosa meni in mojemu staremu Paquenu. Ali pa sploh veste, koliko je ta grad s posestvom vred vreden? Ko sem ga rešil iz rok barcelonskega Apelmanna, sem dal posestvo oceniti nepristranskim izvedencem, ki so ga cenili na 125.000 pezet. To je bilo pred 15 leti. Recimo, da je zdaj vreden 150.000 zaradi višjega tečaja. A vi, gospod Bekker, ki ste, kakor trdite, odličen trgovec iz Amerike, mi ponujate 300.000?«

Gospod Bekker, ki si je brez vprašanja za dovoljenje prižgal cigaro, jo je zdaj odložil na rob mize in rekel:

»300.000, da, toda k temu ste me prisilili vi. Saj ste skoraj izsiljevali vsoto za vsoto. Prvič sem vam vendar ponudil 100.000.«

Veliki vojvoda je vstal in se nasmehnil:

»Torej preključujete svojo ponudbo? To sem si tudi mislil. Storili ste to v svoji nepremišljenosti in prepričan sem, da ne daste za Punto Hermoso niti 100.000, kakor ne bi nikoli dali zanjo 300.000. Dvomim, da ste sploh nameravali kupiti ta grad. Žal mi je, da sem vas za trenutek imel za resnega človeka, in zdaj vam želim: zbogom!«

Sel je počasi do vrat, kakor da bi bil hotel pokazati gospodu Bekkerju pot. Ta je še vedno sedel na stolu in preplašeno rekel:

»Visočanstvo, razumeli ste me popolnoma napačno. Če sem se kdaj šalil, sem se zdajle, ko sem govoril o sili in izsiljevanju. Morda grad res ni vreden teh 150.000, kakor vi pravite, pa k vragu, meni je všeč njegova lepa lega, zame je vreden 300 tisočakov. Sem bogat in nekaj beličev več ali manj... Torej ostajam pri svoji ponudbi.«

Napeto in nervozno je opazoval velikega vojvodo. Ta pa je mirno in dostojanstveno odgovoril:

»Oprostite, gospod Bekker, vidim, da ste resen in zanesljiv trgovec. Razumem tudi možnost, da je Punta Hermosa za vas vredna 300 tisočakov. Še več, prepričan sem o tem in imam vašo ponudbo za tako kakor vi... (Gospod Bekker se je pri teh besedah nehote nasmehnil.) Toda pri vsej stvari je neki 'ali'. Iz razlogov, ki sem jih vam pravkar navedel, je grad Punta Hermosa zame in za senjora Paquena mnogo več vreden kakor teh bore 300 tisočakov. Če bi ga pa hotela navsezadnje vendarle prodati, tedaj bi bila najnižja cena, razumete, gospod Bekker, ne 300.000, ampak pol milijona.«

Iz grla senjora Paquena se je izvil globok in obupen vzdih. Že je mislil, da se je rešil Semjona Markoviča, propada in sramote, ki sta jima pretila. Tako srečen je bil, da ni niti poslušal, kaj je govoril don Ramon. Čakal je samo, kdaj bo sprejel vojvoda velikodušno ponudbo tega prekletega Holandca. Kaj za to, če ostaneta brez zavetja! Saj imata še vedno stari samostan v Barceloni. Zdaj pa je visočanstvo s svojimi pretiranimi zahtevami pokvarilo vse, ker je vedel, da bo Bekker tako zahtevo kratko malo odbil. Pol milijona! Že sama misel je bila skrajno smešna. S pogledom, polnim očitkov, je gledal svojega vladarja, ki je stal mirno in z resnim obrazom, kakor da si je bil nadel železno masko. Potem je pogledal Bekkerja in pričakoval, da bo odklonil pretirano zahtevo. Toda začudil se je.

Poteze v obrazu tega človeka bi bile najhvaležnejši predmet za študij o ljudskih strasteh. Njegove male, svetle oči so bile uprte v mrzli obraz don Ramona, njegovi debeli prsti so mečkali namizni prt, nje-

gove debele ustnice so se tresle zdaj zaradi razočaranja in jeze, zdaj iz neodločnosti, pa spet iz trenutne življenjske moči. Senjor Paqueno je pričakoval, da bo zdaj zdaj poskočil in zaničljivo odbil pretirano zahtevo velikega vojvode; toda ta hip je bral v Bekkerjevem obrazu spremembo, kakor da je že pripravljen sprejeti zahtevo. Potem se je spet premislil in gledal velikega vojvodo v razočarani jezi. Senjor Paqueno ni mogel verjeti svojim očem. Holandec se še vedno obotavlja, še vedno ni rekel ne. Veliki vojvoda se je zganil, pogledal je proti stropu, kakor da bi hotel reči; vedel sem, da vam bo cena previsoka. V tem trenutku pa je dobil obraz gospoda Bekkerja odločen izraz, useknil se je in počasi odgovoril:

»Da, da, visočanstvo, z vami ni dobro zobati češenj! Pol milijona, to ni malenkost. Zdi se mi, da je vaš namen, da prvega poštenega spekulanta, ki hoče z vami napraviti kupčijo, prav pošteno izkoristite. Vaša sreča je samo, da ste našli tako dobrovoljnega človeka, kakor sem jaz. Cena je smešno visoka, neumno pretirana in nihče ne bi niti trenutke premišljeval, da se obrne in gre. Toda jaz ... jaz hočem o stvari še premisliti. Kaj, mi ne verjamete? Naj me vzame vrag! Dam vam pol milijona za Punto Hermoso. Kaj pravite na to? Kajne, moral sem se prav zares zaljubiti v ta vaš otok?«

Senjor Paqueno se je tako prestrašil, da ni ničesar več slišal. Pogreznil se je še globlje v naslanjač in mrmral: »Madre de Dio, torej časi čudežev še vedno niso minili? Pol milijona — pol milijona! Semjon Markovič bo izplačan, a veliki vojvodini ostane še 200.000 gotovine!« Kakor blazen je planil pokonci.

Veliki vojvoda se je naslonil na steno in se ves tresel od smeha; tako se je smejal, da so se tresla tudi tla pod njegovim težkim telesom. Gospod Bekker, ki je nekoliko prej utihnil, ga je prestrašen opazoval, ker je mislil, da ima pred seboj norca, ki je zblaznel zaradi prevelike sreče. Že je hotel preklicati svojo nepremišljeno ponudbo, toda preden je mogel kaj reči, se je veliki vojvoda nehal smejati, obrnil se je k radodarnemu kupcu in rekel popolnoma resno:

»Gospod Bekker, povejte, gospod Bekker, zakaj ste si obrili brado in brke!«

Gospod Bekker je od jeze zardel. Planil je pokonci in skoraj zarjul:

»Kaj vam to mar? Tristo hudičev, povejte mi, kaj vam to mar!«

Veliki vojvoda ga je resno in molče opazoval:

»Nikar se ne razburjajte, dragi gospod Bekker! Vprašal sem vas to le zato, ker se zanimam za vašo osebo. Mogoče je namreč — sicer nisem prav nič radoveden — mogoče je, da hočete tako skriti svojo preteklost, toda vaš obriti obraz izdaja vse misli vaše duše. Po vsem tem,

kar sem bral iz vašega obraza, ne, kar sem slišal iz vaših ust, svečano izjavljam, da vam ne prodam Punte Hermose ne za pol milijona ne za milijon! Natočimo si čistega vina, gospod Bekker! Za vsem tem tiči neka skrivnost. Jasno je, da ima Punta Hermosa za vas neko posebno vrednost, ki nima z njeno lego prav nobene zveze. Vem prav zagotovo, da ne obožujete lepe narave, zato mi povejte kar naravnost, kaj pravzaprav hočete, potem morda navsezadnje le napraviva kupčijo.»

Gospod Bekker je bil še vedno rdeč ko kuhan rak in njegovi kratko ostrizeni lasje so se ježili.

»Ta človek je ponorel,« je zaklical. »Vrag me vzemi, če ne govori zmešano. Ponujam mu ceno, ki je blazno visoka. On pa mi odgovarja z žalitvami. Pravzaprav bi ga moral pozvati na dvoboj! Zadnjič vas vprašam: ali sprejmete mojo ponudbo ali ne?«

Pri vsaki besedi, ki jo je Bekker kriče izgovoril, se je stresel senjor Paqueno v svojem naslanjaču, kakor da bi ga kdo elektriziral. Veliki vojvoda pa je mirno in smehljaje se nadaljeval:

»Ali naj vam morda nekoliko pomagam? Naravnih lepot ne občudujete, gospod Bekker, malo poprej pa ste sami rekli, da se za zgodovinske znamenitosti in starine ne zanimate. Zakaj torej pravzaprav gre? Vi ste v Ameriki špekulirali z vsemi mogočimi stvarmi, morda tudi z rudniki? Kaj pa, če ste morda na svojih malih izletih v Punto Hermoso odkrili tam kaj posebnega?«

Gospod Bekker je prebledel in se na vse mogoče načine trudil, da se ne bi izdal. Hotel je nekaj zamrmrati, toda beseda mu ni prišla iz grla.

Veliki vojvoda pa je vstal in ga opazoval s pogledom, ki je bil za gospoda Bekkerja strašen.

»Gospod Bekker,« je rekel mirno, »bodite tako dobri in nehajte s to igro! Ta bi vam morda uspela v Mehiki, nikakor pa ne tu na Menorci. Dovolite, da vas opozorim na tole: Jaz sem visočanstvo in absoluten vladar tega otoka. Ali razumete — absoluten vladar? Prvi in edini predstojnik podjetja, kakor ste se malo prej izrazili. Sem dobrodušen vladar, toda če hočem, vas v desetih minutah izženem čez mejo — seveda brez čolna, gospod Bekker — ali pa vas vržem v ječo zaradi nesramne žalitve vladarja te države. Naše ječe v trdnjavi so sicer že skoraj popolnoma razpadle, toda verjemite mi, toliko časa kot vi bi vendarle še lahko zdržale.«

»Samo predrznite si to,« je rekel gospod Bekker, toda hitro se je popravil, »tega si vaše visočanstvo vendar ne bo upalo. Jaz, jaz ... bom takoj záprosil za varstvo našega konzula.«

Veliki vojvoda se je prizanesljivo nasmehnil:

FRANK HELLER

BLAGAJNA VELIKEGA VOJVODE

I. DEL

PALME IN PINIJE

ROMAN POKLANJA BRALCEM NOVEGA
TEDNIKA IN SVOJIM STRANKAM
KREDITNA BANKA CELJE

»No, torej prvi korak k poboljšanju! Vendar gospod Bekker — ta vaša nesrečna brada! Zakaj ste se vendar obrili? Ko sem videl vaš obraz, sem takoj vedel, da se ne boste obrnili nikoli na kakega konzula.«

Gospod Bekker je še bolj prebledel, ko je veliki vojvoda nadaljeval:

»Vidite, hotel sem govoriti z vami pametno besedo. Prav lahko bi mi bilo poklicati iz Barcelone kakega strokovnjaka za rudnike in stvar bi bila urejena. Gospod Bekker, bodiva torej odkritosrčna! Pomislite, kupčija je kupčija, in to z menoj ali pa z nikomer. Gospod Bekker, sem edini predstojnik tega podjetja. Če pride med nama do kupčije, bodite prepričani, da se bova kljub vašemu precej čudnemu nastopu lahko pogodila. Na to vam dam svojo besedo.«

Obraz gospoda Bekkerja je spet postal mikaven predmet za psiho-loške študije, vreden samega Foraina. Neodločnost, strah in pohlep, vsa ta čustva so se bojevala v njem. »Tisoč hudičev!« je vzdihnil. Vendarle mu je preostajalo še nekaj, še vedno je lahko izsilil najboljše pogoje, ki jih je bilo možno doseči.

»Morda,« je rekel počasi, »je res tako, kakor ste ... kakor pravi vaše visočanstvo. To se pravi ...«

»To se pravi?« je zaklical veliki vojvoda.

»Mislim, da sem res nekaj našel v okolici Punte Hermose.«

»Če tako misli tak mož, kakor ste vi, če samo misli, potem je gotovo nekaj na stvari,« je rekel vljudno don Ramon.

»Hm, morda, prav lahko mogoče; upam, da se ne motim. Seveda popolnoma natančno še ne vem, ker še nisem vsega preiskal, nameraval sem to začeti šele pozneje, ko bi uredil kupčijo.«

»Da bi mi priredili takole nekoliko presenečenja, kajne?« je rekel don Ramon.

»Da, natančno tako kakor pravite, kakor pravi vaše visočanstvo,« se je hitro popravil Bekker. »Zato pa bom zdaj odkritosrčen, visočanstvo.«

»Sijajno, gospod Bekker! To je pač najboljše, kar lahko storite. Samo brž!«

»V zadnjem času sem napravil nekaj izletov na Punto Hermoso ...«

»Dalje, dalje! Poslušam.«

»Vsa okolica me spominja na kraje, ki sem jih videl v Ameriki. Ne grad sam, pač pa zemljišče, posebno tisto na obali in tisti grič, no, kako se že imenuje?«

»Monte Cartagen.«

»Da, visočanstvo, Monte Cartagen. Ima krasno lego, dviga se iz zelenih gozdov ...«

»Ne tratite časa z občudovanjem narave! K stvari!«

»Tam sem napravil nekaj poskusov, tako mimogrede, ki seveda še ne morejo biti odločilni.«

»Zelo ste skromni, gospod Bekker! In?«

»Bil sem zelo razočaran.«

»Tako! Bili ste razočarani, da ste se odločili kupiti Punto Hermoso.«

»Haha! Pričakoval sem, da najdem srebro. Veste, visočanstvo, srebro je bilo vedno moja specialiteta.«

»Prav nevoščljiv sem vam, o sebi ne bi mogel kaj takega trditi.«

»Srebra sicer nisem našel, toda ... seveda še ni popolnoma zanesljivo, jaz samo mislim ...«

»Razumem, razumem! In občudujem vašo skromnost.«

»Kakor rečeno, srebra nisem našel, a zdi se mi, da sem zasledil žveplo.«

»Žveplo? Smolo in žveplo! Razumem vaše presenečenje in razočaranje. Seveda si niti mislili niste, da boste našli kaj takega.«

»Visočanstvo, stvar še ni popolnoma gotova. Toda če se ne motim, stvar ni čisto nova, žilo žvepla je že nekdo zasledil prej in jo tudi izkoriščal.«

»Kaj vendar ne poveste, gospod Bekker?«

»Da, da, to je moralo biti že davno. Našel sem namreč sledove, ki kažejo na starinski način kopanja. To je tako imenovan kalceronski način, zastarel način za pridobivanje žvepla, ki ga danes ponekod še uporabljajo. Toda ti sledovi so skoraj popolnoma zabrisani, da se komaj da ugotoviti, kje so pravzaprav bili rovi. Zato sklepam, da so morali tu kopati predavnimi leti.«

Veliki vojvoda je zamišljeno opazoval Bekkerja in rekel:

»Vi ste prav čuden človek. Prišli ste sem — zakaj in kako, bogve — naredili ste nekaj izletov v okolico in — bum — našli ste nekaj, kar je stoletja ležalo skrito pred našim nosom. Žveplo, Monte Cartagen! Stare vulkanske usedline kakor na Siciliji ... In Cartagen. Ali ste kdaj že kaj slišali o Kartagini?«

»Kartagina, seveda, Kartagina ... Kartagina.« Glas gospoda Bekkerja je razodeval, da je njegovo zgodovinsko znanje o Kartagini precej pomanjkljivo.

»Stari Kartažani so v davnih časih prvi kolonizirali naš otok. Tu so imeli tudi svoje pristanišče Portus Magonis — ki je naša današnja prestolnica. Imeli so dobro razvito trgovino, trgovali so s Sicilijo. Tudi z žveplom so trgovali. In te žveplene rudnike, ki jih niso niti stari Rimljani več poznali, je zdaj odkril gospod Bekker.«

Veliki vojvoda je ves čas, ko je govoril, zamišljeno opazoval Bekkerja. Gospod Bekker pa, ki je pozabil na pravkar prestani strah, si je na vse načine prizadeval, da bi bil miren.

»Če je tako, potem bom storil vse, da bom najdbo tudi dobro izkoristil. Rudnike sem našel jaz. Vi ste dali svojo besedo. Brez mene ne

morete začeti ničesar, pa če ste tudi stokrat veliki vojvoda Menorce. Kje pa lahko danes dobite le eno pezeto z ugodnimi in sprejemljivimi pogoji? Kdo bi vam danes sploh še posodil denar? Jaz sem dober trgovec, zato sem pripravljen, da vam odstopim 20 odstotkov čistega dobička. Toda stvar bom uredil sam, kakor vem in znam, tako strokovno kot trgovsko. Drugače pa ne bo nič, prav nič, da veste!»

Gospod Bekker je bil popolnoma prepričan o svojem uspehu, gledal je velikega kneza z izzivalnim pogledom. Videlo pa se je, da je popolnoma zadovoljen, čeprav je stvar malo poprej še slabo kazala.

Veliki vojvoda je mimogrede omenil:

»Trgovsko? Kako to mislite?»

Gospod Bekker se je namuznil, ko je čul vprašanje: trgovsko? Kako misli to? Čudno vprašanje.

»To pa kar meni prepustite! Vložena glavnica se mora obrestovati, to je prva in glavna stvar. Delovna sila je tu pri vas baje zelo poceni?»

Don Ramon je preslišal to vprašanje in rekel:

»Ali ste že bili na Siciliji, gospod Bekker?»

»Ne! Toda stvar moramo urediti kar mogoče hitro. Kolikor je sploh to mogoče v tej zaspani državi...»

»Tako, tako! Vi torej niste bili na Siciliji? Jaz pa sem bil tam, gospod Bekker. Videl sem tam žveplove rudnike v popolnem obratu. Ali veste, kaj sem takrat rekel Paquenu?»

»Ne!« je odgovoril Bekker z glasom, ki je izdajal pomilovanje in nestrpnost:

»Rekel sem: zdaj nama ni treba potovati v Neapelj, kajti kar sva tukaj videla, je dovolj, da lahko umreva tukaj!«

»Haha!« se je zasmeljal gospod Bekker kot človek, ki ga dolgočasi poslušanje anekdote in se zasmije, da mu je ne bi bilo treba še dalje poslušati.

Veliki vojvoda pa je nadaljeval:

»Sicilski žveplovi rudniki so moderni, strokovno in trgovsko urejeni, tako bi rekli vi, če bi videli, kako tam delajo. Delovna sila je tudi tam poceni, zelo poceni. Tisoče in tisoče delavcev je tam... mož, žena, otrok, da, tudi otrok, gospod Bekker, toda niti enega ni med njimi, ki bi bil star 35 let, take starosti ne dočakajo. In nihče med njimi ni podoben človeku. Telesa in duše so jim uničile in zastrupile žveplove pare. Ti ljudje imajo že tukaj na zemlji pekel z vsemi krogi. Če bi verovali, tedaj te ljudi na onem svetu čaka spet pekel, kajti ti ljudje so sami puntarji, zanikrneži, ki krađejo, kjer in kar le morejo. Toda obrat je trgovsko urejen, kakor bi trdili vi, in dobiček tak, kakor bi si ga mogli le želeli.«

Bekker je poslušal velikega vojvoda s prekanjenim nasmehom:

»Vaše visočanstvo je postalo nenadoma sentimentalno. Razumem. Visočanstvo pač misli, da je 20 odstotkov premalo v primeri z majhnimi neprijetnostmi in neugodnostmi, ki bi nastale, če začnemo na vašem otoku s takim obratom, zato bi pač morali zatisniti eno oko. Toda, jaz sem popustljiv, torej recimo, 25 odstotkov, a ne beliča več, ne beliča, tako gotovo kakor se pišem Bekker.«

Spomini in občutki po tistem, kar se je zgodilo po teh besedah, so bili pozneje v Bekkerjevi glavi precej čudni in zelo zmedeni. Niti zavedel se ni, kaj se je zgodilo in kako se je začelo. Nenadoma sta začeli bunkati po njegovi kratko ostrizeni črepinji dve železni roki, zdelo se mu je, da se vse vrti okoli njega. V naslednjem trenutku je začutil, da se je njegovo telo dvignilo od tal, kratka in orjaška noga pa mu je priložila krepko brco v tisti del telesa, kjer je Bekkerjev hrbet menjal svoje ime, (kakor je svoje ime pogosto menjal Bekker sam).

V naslednjem trenutku pa je zletelo njegovo telo z brzino izstreljene topovske krogle skoz vrata, na katerih je bil naslikan v nekaj zlatih, zdaj pa že v popolnoma zbledelih barvah grb velike vojvodine Menorce: dva leva, ki sta držala pod šapami helebarde, ovite z repoma, nad njima pa peterokraka zvezda. Njegovo telo je precej trdo pristalo na kamnitem tlaku hodnika; v glavi mu je šumelo in rojilo, kot da roji v njej deset rojev čebel. Minile so prav gotovo tri dobre minute, preden je lahko dvignil svoje razbolelo in drhteče telo iz nenaravnega vodoravnega položaja.

Med vrati, skozi katera je odletel, je videl don Ramona, ki si je prižigal cigaro in ga mirno opazoval. Zadaž za njim pa je videl obupani in prestrašeni obraz gospoda Paquena. Po hodniku je prihitel sluga in vprašujoče gledal gospodarja.

»Pomagaј temu gospodu na sveži zrak, Avgust!« je rekel vojvoda in pokazal gospoda Bekkerja. »Če si še predrzne pokazati se v bližini gradu, ti dajem pravico, da streljaš nanj. Tudi vsem drugim sporoči mojo voljo! Zdaj pa glej, da kar najhitreje zgine od tod!«

Toda preden je prišel sluga do gospoda Bekkerja, je ta prišel čudovito hitro k zavesti in je tekel po hodniku tako hitro, da so krajci njegove salonske suknje frfotali ko krila. Nepričakovano hitro je odprl težka vrata in stekel na plano s isto brzino ko poprej, ko mu je pomagal vojvoda. Od daleč je bilo čuti udarjanje njegovih težkih rumenih čevljev po tlaku. Potem pa je tudi to utihnilo.

Veliki vojvoda je namignil slugi, da lahko gre, sam pa se je s Paquenom vrnil v jedilnico.

»Prekleti lopov!« je rekel. »Zabaval sem se, ko sem ga poslušal. Mislil in čakal sem, kako daleč bo segala njegova predrznost. Zveplovi

rudniki v Puntí Hermósi! Vse ozračje in moje uboge podložnike naj bi počasi zastrupljali, meni pa 25 odstotkov, da zatisnem eno oko! Prekleti lopovi!»

»Toda, visočanstvo,« je z drhtečim glasom odgovoril senjor Paqueno, »ali bi vendarle ne mogli stvar urediti nekoliko drugače? Higiena je v zadnjem času zelo napredovala ... in ... pomislite na Semjona Markoviča, visočanstvo, samo na Semjona Markoviča mislite!«

»Ah, Paqueno,« se je nasmehnil veliki vojvoda, »vi ste in ostanete dober jezuit. Prav zato, ker mislim na Markoviča, sem odbil Bekkerja. Ali mi ni dovolj afera z Markovičem? Moja dolžnost je, da varujem vsaj svoje ljudstvo pred Bekkerjem in njegovimi strupenimi izhlapinami. Ker pa že govoriva o tej stvari, sem se spomnil, da ste včeraj pisali nekemu angleškemu podjetju glede posojila na naše oljke?«

»Da, da, neki angleški banki Isaacs. Baje je nedavno tega dala lepa posojila Grčiji, da, toda visočanstvo, visočanstvo ...«

»Pa kaj za to, Paqueno! Pomirite se, tako ali drugače se že izmaže. Z nami je vendar sveti Urban, a pred seboj imava še ves mesec dni časa.«

IV. POGLAVJE

SVETI URBAN IMA PRILIKO, DA SE IZKAŽE KOT ZAŠČITNIK IN VARUH MENORCE

Hotel Univerzal stoji v Mahonu na Plazueli de San Cristobal. Mesto Mahon ima sicer le dva hotela, a Univerzal je prvi. V njem so največ stanovali ali prenočevali redki trgovski potniki, ki jih je trgovina zanesla na otok, včasih se je pojavil v hotelu tudi kak čudaški Anglež ali pa kak umetnik, ki je zašel na Menorco na lovu za lepimi motivi sončnega zahoda. V mesecu februarju leta 1910 pa je stanoval v hotelu gospod Teodor Bekker iz Holandske.

Gospod Bekker je bil človek z majhno izobrazbo, pač pa z dokaj večjim in nenasitnim pohlepom po denarju. Bil je skrajno nesramen, a le takrat, kadar je hotel biti, bil pa je obenem skrajno previden v primerih, ko je videl, da ga nesramnost in nasilje ne pripeljeta do cilja. Toda kadar si je kaj vbil v glavo, je bil bolj trmast kakor kak

osel iz južne Italije. Ni treba še posebej omenjati, da je pokazal te svoje lastnosti le takrat, ko je šlo za velike vsote denarja. Gospod Bekker ni nikoli odnehal, čeprav je bilo na prvi pogled videti, da je nemoogoče doseči cilj. To ga ni plašilo. Prav tako ga ni spravljala v kakšne duševne boje zavest, da je moral doseči cilj včasih s precej dvomljivimi sredstvi. Odnehati v stvari, kjer bi mogel kaj zaslužiti, tega gospod Bekker ni poznal. Odnehal je le takrat, če se je trdno pričal, da bi mogel zaradi svoje trme vendarle kaj zgubiti.

Tiste sobote meseca februarja, ko smo ga videli na sprejemu pri don Ramonu, ni imel prav srečne roke: sam gospod Bekker bi bil to priznal brez pomislov. Ne da se trditi, da bi se kdaj kesal svojih dejanj, če izguba ni bila preobčutna, zato pa se tudi ne da trditi, da bi se kesal zaradi svojega pogovora z velikim vojvodo. Vendar si je moral ogorčeno priznati, da je doživel za zdaj trenuten poraz, in to prav občuten, kar so dokazovali nekateri deli njegovega telesa. Ni mu bilo žal, da je zaprosil za sprejem pri velikem vojvodi, še manj pa je mislil na to, da bi po tem prvem neuspehu opustil svoje načrte. Punta Hermosa je bila, kakor se je sam prepričal — in v svojih računih se je redko motil — prava zlata jama. In to kakšna! Zveplo, ki ga je našel s svojimi poskusi, je bilo prve vrste, potrebnih surovin je bilo na pretek, skrajno poceni je bila delovna sila na Menorci, lega pa tako odlična, da si je boljše ni mogel zamišljati. Železniških stroškov nobenih, ker kraj leži v bližini пристanišča, ki je s svojo lego kot nalašč za pomorski promet. Kratko in malo, to bi bila imenitna kupčija, s katero bi lahko zaslužil sto in sto tisoče. Le malo je manjkalo, da ni sklenil te kupčije za beraških 300.000 pezet. Ko je Bekker v svojem premišljevanju prišel do te točke, je začel prav po gorjansko preklinjati don Ramona. Ta zviti lopov, ta hinavski vrag! Izsilil je iz njega vse skrivnosti, potem pa je odbil njegove ponudbe z neumnim izgovorom zaradi ljudstva, prebivalstva, delavstva. In to tako, da se je zdelo Bekkerju, da se je njegov obraz vsaj za enkrat podaljšal, ko je čul tako nesramen in obenem neumen odgovor. Preklete! Kaj takega še ni doživel, zato mora ta poraz vrniti beraškemu princu z bogatimi obrestmi. Morda misli don Ramon najeti kje kako posojilo in začeti obrat na svojo roko, toda to bi bila slaba kupčija, saj bi mu drug upnik dovolil komaj 10 odstotkov čistega dobička. Bekker pa mu je ponujal 25. A najhujše je to, da je on našel ta rudnik! Kaj v tej državi ni nobenih zakonov? To se v njegovi domovini ne bi moglo zgoditi. Kaj pa, če prekleti don Ramon vendarle kje dobi denar? Ta bi se navsezadnje še zadovoljil z 10 odstotki, on, Bekker pa bi ostal praznih rok. On, Bekker, ki je vendar... Ta misel je Bekkerja tako razburila, da mu je nekajkrat začelo zmanjkovati sape, ko je stopal po ulicah

prestoynice od vojvodskega dvora do hotela. Ko je prispel na Plazuelo de San Cristobal, se je šele malo pomiril, glava se mu je ohladila, a le znotraj, kajti lica in ušesa so mu še vedno žarela kot ogenj. Ni več mislil na neuspeh in na maščevanje, njegove misli so se zdaj osredotočile okoli ene točke: Kako naj dobi kljub vsemu, kar je danes doživel, v posest Punto Hermoso?

Moral si je priznati, da ta naloga ne bo lahka. Ves otok Menorca in vse, kar je bilo na njem, je bilo last don Ramona ali njegovih upnikov. Brez njihove vednosti ni padel niti vrabec s strehe. Punta Hermosa je bila sicer last tiste stare govedine Paquena, ki je Bekkerju slovesno izjavil, da jo rajši zažge, kakor proda njemu. Toda Punta Hermosa mora biti njegova, in to ne glede na sredstva, toda... Spomnil se je, da je to država, katere vladar je skrajšen absolutist. Vprašanje je, koliko časa bo še smel tu ostati. Na otoku Menorci ga niso ščitili zakoni, tu je bil popolnoma brezpraven. (Seveda ni razmišljal o tem, da je prav tako v njegovi domovini.) Veliko časa ni imel, ker je bilo verjetno, da bo začel veliki vojvoda že jutri pogajanja s kako inozemsko banko, da si zagotovi kapital in začne z obratovanjem.

Naj ga vzame vrag! Dokler bo vladal na Menorci veliki vojvoda don Ramon, toliko časa bodo vsi načrti gospoda Bekkerja neizvedljivi. Hotel je že izreči glasno kletev, pa še ni izrekel prve besede — ko se je stresel in obstal: Stoj, tu je zamisel, ki jo je do zdaj iskal! Dokler je veliki vojvoda don Ramon vladar Menorce, gospod Bekker ne dobi Punte Hermose. Kaj naj torej stori gospod Bekker, če hoče na vsak način dobiti Punto Hermoso?

Organizirati je treba nekako malo revolucijo!

Življenje gospoda Bekkerja ni bilo brez prekrškov in grehov in tudi revolucija zanj ne bi bila nova. Če je človek živel dolgo vrsto le v raznih državah srednje Amerike, so zanj take revolucije prava malenkost. Lahko se je poslužil, če druga sredstva ne pomagajo. A gospod Bekker je preživel precej let v tistih krajih in je prišel do prepričanja, da se mora človek v primeru potrebe poslužiti tudi takih sredstev. Sicer ga je misel, da je zdaj v Evropi, malo zadrževala in plašila, toda le za trenutek. Spomnil se je na Turčijo in Portugalsko. Ko je tam ljudstvo napodilo s prestola svoje vladarje, se Evropa ni zmenila za to. Torej je mnogo verjetnejše, da se Evropa ne bo vznemirjala, če se zgodi kaj takega na otoku Menorci. Kaj mar Evropi otok Menorca?

Na to vprašanje si je odgovoril gospod Bekker z robato kletvijo, stopil je v hotelsko obednico, pospravil hitro zajtrk in odšel v svojo sobo. Tam je premišljeval kake pol ure, potem pa je poklical senjora Luisa Hernandeza.

Senjor Luis Hernandez je bil takrat star 27 let, bil je sin senjora Porfirija Hernandeza, lastnika hotela Univerzal. Redko najdeš očeta in sina, ki bi si bila med seboj tako malo podobna. Stari Porfirij, ki je upravljal hotel že kakih 30 let, je bil možakar starega kova, star hladnokrven Menorčan. V šestdesetih letih svojega življenja se je privadil gledati, kako potuje sonce od vzhoda do zahoda, poslušal je vetrove, ki so šumeli v palmovih gajih, navadil se je tudi na dinastijo Ramiro, ki je vladala otoku z žezlom in velikimi davki. Prvo in drugo je bilo samo po sebi umevno. Misel, da bi se moglo to ali ono spremeniti, se ni nikoli pojavila v njegovi glavi. Življenje je teklo enakomerno, dohodki so bili majhni, toda dokler človeku ni treba delati, se mučiti in še stradati, je dobro tako, kot je. To je bila njegova življenjska filozofija, ki je sicer ni znal miselno izoblikovati, in tako je hotel vzgajati tudi svojega sina Luisa, ki je dobil ime po takrat vladajočem velikem vojvodi Menorci. Luisova mladost je bila po zastarelih menorčanskih nazorih precej burna. Bil je večer nezadovoljnež. Menorca je bila zelo siromašna, obenem pa pokvarjena. Denarja ni bilo, davki pa veliki. Podjetju svojega očeta ni mogel pomagati, razmere so bile take, da ni bilo mogoče nič ukreniti. Pa tudi ničesar drugega ni mogel dobiti, da bi začel delati in razvijati svoje zmožnosti, da bi pokazal svojo voljo za delo. Kajti mladi Luis Hernandez je imel veliko voljo do dela. In če je stari Porfirij premišljeval, odkod ta nenavadna lastnost njegovemu sinu, je prišel včasih tako daleč, da je začel dvomiti o zakonski zvestobi svoje že pokojne boljše polovice. Mladi Luis je mislil noč in dan: kako bi mogel zaslužiti denar, mnogo denarja. Ko bi ne bil njegov oče že tako star, kdaj bi jo bil že pobral v Ameriko. Oče pa je bil star, smrt bi lahko prišla vsak dan, zato ni odšel v Ameriko, ker se je bal, da bi lahko v tem primeru zgubil svoj del dediščine. Tako je ostal na Menorci in ves čas koval velike načrte. Našel je nekaj takih ljudi, kakršen je bil sam, imeli so tajne sestanke, na katerih so preklinjali otok, kjer so se rodili. Delali so neuresničljive načrte, kako bi kar čez noč obogateli. Vetrovi, ki so veli iz Evrope, so nazadnje zanesli bacile nezadovoljstva tudi na Menorco.

Ker so prihajali včasih v hotel tujci, si je nabral mladi Luis nekoliko znanja v raznih jezikih. Njegovo največje veselje je bilo, če je lahko sedel v družbi tujcev in jim v pisanih barvah slikal življenje na otoku. Brž ko je videl nekajkrat gospoda Bekkerja v hotelu, se je že začel zanimati zanj. Bil mu je nevoščljiv že zaradi bogastva. Premišljeval je, kako in zakaj se lahko mudi tako bogat inozemec, kakor je gospod Bekker, tako dolgo na Menorci. Poskušal se mu je nekajkrat približati, ali ta ni pokazal volje, da bi se seznanil z mladim gospo-

dom. Zato ga je toliko bolj iznenadilo zdaj, koga je gospod Bekker poklical k sebi sam. Radoveden in razburjen je hitel v njegovo sobo.

Ko je vstopil, je našel gospoda Bekkerja lagodno sedečega v edinem naslanjaču v sobi. V ustih je leno držal cigaro, roke pa je imel v žepih.

Na mizi je ležala poleg velikega kupa zlatnikov knjižica s čeki. Ko je mladi Luis zagledal to bogastvo, je široko odprl svoje oči. Gospod Bekker pa je vstal iz naslanjača in zamrmral skozi zobe: »Dober dan!« To je bilo glede na njegove navade precej nenavadno. Luis ga je gledal in videl njegov rdeči in zabuhli obraz.

»Dober dan, gospod Bekker,« je odzdravil po holandsko, ponosen, da zna tudi ta jezik.

»Da, senjor Hernandez, nisem se niti spomnil, da govorite holandsko,« je rekel Bakker.

Na Menorci je navada, da se z imenom senjor in polnim priimkom počasti samo glava družine. To je gospod Bekker prav dobro vedel. S svojim pozdravom je hotel mlademu možu samo dokazati, da ima Luisa za najpomembnejšo osebo v družini Hernandez. Luis je nalahno zardel, ko je čul to laskanje, vendar je molčal, bržkone zato, ker je bilo konec njegovega znanja holandsčine.

Gospod Bekker je opazil mladeničevo zadrego.

»Senjor Hernandez,« je rekel, »jaz govorim mnogo rajši špansko. Dolga leta sem bil v tujini in odvadil sem se svojega materinskega jezika. Zelo pa me veseli, da srečam tudi tukaj na Menorci človeka, ki se zanima za naš jezik.«

Luisu je bil ta poklon neznansko všeč.

»Kaj hočete,« je ravnodušno odgovoril, »je že tako, živimo pač na Menorci in to življenje je naravnost strašno.«

»Vi ste častihlepni, senjor Hernandez! Hoteli bi se dvigniti nad to menorčansko ozračje, jaz vsaj sem dobil tak vtis,« je vljudno in zaupno rekel Bekker.

Luis je postajal vse bolj živahen.

»Da, to sem poskušal vse svoje življenje, senjor! Toda kaj hoče, česa naj se lotim tu na Menorci? Tu je čisto nemogoče začeti kaj novega, človek mora delati to, kar so delali njegovi predniki zadnjih dvesto let. Tu je nemogoče, da bi človek dosegel kaj poštenega, da bi človek kaj zaslužil. To je tako zato, senjor, ker živimo na Menorci.«

»Če je stvar takā,« je odgovoril počasi Bekker, »potem vam ostane le dvoje: da zapustite Menorco ali pa da jo ... da jo preuredite.«

Luis se je žalostno nasmehnil. »Vi se šalite, gospod. Tu na Menorci se ne more nič spremeniti. Hiše, pota, trgovina, poljedelstvo, ljudje

— vse je ostalo prav tako, kakor je bilo pred 500 leti. Na Menorci se ne da nič preurediti, najmanj pa Menorca sama.«

»Motite se, dragi prijatelj,« je resno rekel Bekker. »Nekaj bi se vendarle moralo spremeniti na Menorci, ko so se pojavili mladi možje vašega kova. Prepričan sem, da bi storili vse, samo da bi mogli izboljšati položaj svoje domovine.«

To je Luisu še bolj ugajalo.

»Senjor,« je rekel zadovoljno, »nisem neumen, to vem, zato tudi ne bom tajil, da sem že večkrat mislil prav tako, kakor mislite zdaj vi. Toda recite mi, senjor, kaj mi je storiti!«

»Če ste s svojimi nazori osamljeni,« je rekel Bekker in resno gledal mladega moža, »potem je pač težko začeti kaj resnega. Ali morda nimate prijateljev, znancev, somišljenikov? Kaj? Če vas je več, ki mislite enako, potem nikakor ne razumem, zakaj ste tako malodušni, zakaj obupujete?«

»Seveda jih imam, somišljenike, in to veliko, ki mislijo enako kakor jaz. Verujte mi, veliko načrtov smo že naredili, veliko programov že napisali, da bi izboljšali žalostno stanje v naši domovini. Lahko mi verjamete, da naše delo ni tako neumno in preprosto, da naši programi niso otročji. Toda ovire, ki smo vedno naleteli nanje, so bile tako velike, da jih nismo mogli premagati in izvršiti svoje načrte. Imamo dovolj energije in poguma, smo složni in marljivi. Toda proti nam je ljudstvo, boriti se moramo z neumnostjo in zaostalostjo množice. Vidite, to dvoje sta največji zapreki, čez kateri ne moremo. Samo dve sredstvi poznam, ki bi z njima mogli zmagati: moč in denar. Če ima človek denar, potem pač ni nobena umetnost, da pride tudi do moči. Toda kdo ima na Menorci denar? Nihče, niti naš veliki vojvoda ne, čeprav nam nalaga velike davke.«

Gospod Bekker je zakašljal in počasi odgovoril:

»Vedno bolj in bolj ste zanimivi, senjor Hernandez! Vi ste prvi simpatični in resni človek, ki sem ga spoznal na otoku. Za svojo mladost ste zelo pametni, res, zelo pametni. Jako me veseli, senjor Hernandez, ko čujem, da s svojimi nazori niste osamljeni. Moč in denar, pravite, da, res je, popolnoma res. Toda ali potrebujete veliko denarja, da bi mogli uresničiti svoje načrte? Jaz...«

Tu pa ga je Luis nenadoma prekinil. Beseda denar, ki jo je s podarkom nekajkrat izrekel gospod Bekker, ga je spomnila na vzor in cilj njegovega življenja — na bogastvo. Obenem pa je to prebudilo v njem previdnost in preudarnost. Kar je povedal danes gospodu Bekkerju, je pripovedoval že mnogim tujcem, ki se je z njimi pogovarjal o žalostnem stanju svoje domovine, toda ta gospod Bekker je zelo čudno, njegove besede, njegovo obnašanje zelo skrivnostno. Veliki voj-

voda je sicer vladal precej svobodoljubno, a nikakor ni dovoljeval, da bi se njegovi podložniki ukvarjali s političnimi vprašanji.

»Senjor,« je rekel dostojanstveno, »morda sem se slabo izrazil. Mi nimamo načrtov, ki bi jih mogli ali hoteli uresničiti. Razpravljali smo le tako na splošno, če je sploh mogoče rešiti Menorco. V vseh svojih razpravah pa smo vedno prišli do enega in istega zaključka: za uresničenje svojih načrtov potrebujemo denar, veliko denarja...«

Opazoval je dolgo gospoda Bekkerja s pogledom, ki je jasno govoril: Mene ne speljete na led! Vsekakor hočete nekaj od mene. Kaj, to bomo videli! Kdo ste? Če ste ovaduh, potem se motite, če mislite, da me ujamete. Če pa hočete kaj drugega, potem ni izključeno, da bi se lahko pogodili.

Gospod Bekker je vzdržal nekaj trenutkov njegov pogled, potem pa je rekel:

»Seveda, senjor! Tako v splošnem. Tako sem tudi jaz mislil. Tudi midva govoriva samo na splošno, če bi se dalo Menorci pomagati. Vi mislite, da je to mogoče samo z denarjem. No, če bi dobili dovolj denarja, kaj nameravate začeti?«

Kakor po naključju je iztegnil roko in se igral s čekovno knjižico. Bil pa je nekoliko neroden in je zadel ob kup denarja, ki je mikavno zazvenel. Skozi polzaprte trepalnice je opazoval Luisa. Mladi Menorčan pa je obrnil glavo, da bi zakril pred pogledi skrivnostnega tujca borbo, ki jo je bojeval v svoji duši med pohlepom in previdnostjo. Končno pa sta se srečala njuna pogleda in Luisov počrneli obraz se je zasmeljal pri besedah:

»Moj stari oče vedno pravi: odkritosrčnost je človekova najlepša čednost. Ne morem verjeti, da ste špijon. Pa tudi če ste, si bom že znal pomagati in navsezadnje imam na razpolago krivo prisego, v skrajnem primeru pa beg. Vprašujete me, kaj bi storili, ko bi imeli na razpolago dovolj denarja. Moj odgovor je: Vse! Nezadovoljstvo je vsak dan večje, treba je to le izkoristiti v pravem trenutku. Zakaj me to sprašujete? Ali ste mogoče pripravljeni, da nam pomagate z denarjem?«

Zdaj pa je gospod Bekker sramežljivo povetil svoje oči. Neposredni in nepričakovani napad mladega Menorčana ga je presenetil. V prvem trenutku ni vedel, kaj naj odgovori na njegovo jasno in odkrito vprašanje. Luis pa je popolnoma mirno nadaljeval, ni mu pustil niti časa, da bi premislil svoj odgovor.

»Ne bodite v zadregi, senjor! Nisem tako neumen, da vas ne bi razumel. Povejte mi naravnost, kaj pravzaprav hočete!«

Tedaj pa se je gospod Bekker predramil. Zdelo se mu je, da ne bi bil vreden svoje preteklosti, ko bi zdaj hodil kakor mačka okoli

vrele kaše. Porabil je svoje stare preizkušene metode, to je enostavnost in nesramnost, in odgovoril:

»Prav imate, senjor! Vaš oče ima popolnoma prav. Odkritosrčnost je res najlepša čednost. Lahko bi vam na primer rekel, da hočem storiti vse — in to res tudi hočem — da pomagam vaši domovini iz neugodnega položaja. Toda povem vam naravnost, da hočem to le zato, ker bi bilo to v mojo korist. Imam namreč pripravljen načrt, ki bi zbudil vaše zaspano ljudstvo. Dal bi mu možnosti, da pride do dela in denarja. Toda položaj je danes tak, da nimam nobenega upanja za uresničitev svojega načrta. Neumna in nora oblika vaše državne ureditve je glavni in edini vzrok vaše nesreče. Ko bi hoteli vi in vaši prijatelji to stvar preurediti, tedaj ni izključeno, da bi vam dal na razpolago potrebni denar. Kaj pravite na to? Ali ste kdaj razmišljali o čem takem? Ali se čutite zmožnega za tak način borbe?«

Luis ga je resno in zamišljeno opazoval.

»Senjor,« je odgovoril, »ko bi se nam posrečilo, da dosežemo to, kar hočete in predlagate vi, kakšno korist bi imeli od tega vi?«

»Toda, dragi Hernandez, ali mi niste pravkar razlagali, kako velike načrte imate, če se vam posreči preureditev Menorce? Jaz sem pripravljen prispevati denar, da vam pomagam. Kaj vam torej še manjka?«

Bekker se je motil, če je mislil, da bo s svojimi zvitiimi besedami premotil mladega Menorčana.

»To je že morda res,« je mirno odgovoril Luis. »Toda prepričan sem, da bi imeli vi od naše morebitne akcije po našem morebitnem uspehu veliko večje koristi kakor mi. Bojim se, da nas hočete le poslati zase po krompir v žerjavico.«

»Vas? Recite vsaj: moje somišljenike!« je rekel Bekker z glasom, v katerem Luis ni zapazil zvitosti in prepredenosti starega lisjaka in mojstra v pretvarjanju. »Sodelavci kakega podjetja nikoli ne morejo imeti vsi enakih zaslužkov in dobičkov. Pogodb o sodelovanju nikoli nisem posebno maral. Nekdo mora biti vodja — z drugimi besedami: vi prevzamete vodstvo in potem po svoje razpolagate z dobičkom...«

Luis ga je gledal s svojimi pametnimi črnimi očmi.

»Zelo prepričevalno govorite, senjor, toda do zdaj mi še niste povedali, na kako kupčijo mislite, kakšen bo dobiček, ki bo z njim lahko razpolagal tisti, kj bo prevzel vodstvo.«

Sčetinaste, skoraj bele obrvi gospoda Bekkerja so se naježile, njegova lica so še bolj zardela. Pomislil je: Ali me namerava ta mlečno-zobec prav tako speljati na led, kakor je to storil dopoldne prekleti veliki vojvoda? Proti temu, da bi se tako osmešil, se mora pravočasno in

vsekakor zavarovati. Dovolj mu je bilo, da ga je danes nekdo že opeharil za njegovo skrivnost.

»Dragi moj,« je rekel z besedami, v katerih se je videlo, da komaj premaguje jezo, »predvsem vam bom rekel tole: ne tratite časa z vprašanji, kaj nameravam, kakšni so moji načrti! Drugače me prisilite, da takoj prekinem vse stike z vami, potem seveda ne bo nič z mojo denarno pomočjo. To je in ostane moja zasebna stvar, razumeta, in pika! Odkrijem vam svojo skrivnost le v toliko, da gre za podjetje, ki bo koristilo Menorci in njenemu prebivalstvu, največ pa seveda meni in vam. To pojasnilo vam mora za zdaj zadostovati, če pa niste zadovoljni, si bom moral pač poiskati koga drugega, ki je previdnejši in pametnejši. To pa bi bilo škoda, kajne? Vi ste kakor ustvarjeni za to, da boste nekoč oblekli uniformo predsednika...«

Luis je zardel, toda še vedno je bil neodločen.

»Podjetje, ki bo koristilo otkoku?« je rekel. »To je nekako čudno, senjor. Zakaj torej moramo najprej vreči vlado? Mi nismo navajeni podjetij, ki bi prinašala dobičke. Če pa ste vendarle iztaknili kaj takega, sem prepričan, da vas bo prehitel oni pohabljenec z dvora... Denar namreč ni njegova najboljša stran, to veste najbolje sami. Mislim, da so vaše skrivnostne besede in vaša namigovanja čisto odveč, posebno, če se tega poslužujete v pogovoru z menoj. Priznati vam pa tudi moram, da se takih stvari bojim.«

Gospod Bekker ga je za hip gledal, se sklonil k njemu, ga prijel za suknjič in rekel:

»Poslušajte, dragi prijatelj, mislim, da ste dovolj pametni, da razumete moje besede. Prav zato, ker je vaš klavrní vojvoda zabredel v tako blato, prihajam k vam. Ko bi ta človek zvedel za moje namere in načrte, je seveda gotovo, da bi vzel vso zadevo sam v roke in tudi ves dobiček sam vtaknil v žep. Sicer pa je ta možakar popoln norec. Danes sem ga obiskal, dal sem mu tako od strani razumeti, da imam neke načrte, ponudil sem mu zelo ugodne pogoje. In veste, kaj mi je odgovoril: da rajši ostane pri starem in da dobiva denar tako, kakor ga je dobival do zdaj. Kaj pa dela ljudstvo, to pa ni njemu prav nič mar. Ljudstvo naj živi, kakor hoče, boljšega tako ne zasluži! Tako mi je nekajkrat ponovil. Povejte to svojim prijateljem! In kaj pravite vi, dragi Hernandez, o takem vladarju?«

Opazoval je nekaj časa mladega moža, potem pa razburjeno nadaljeval:

»Vendar hočem jaz na vsak način obračunati s tem človekom! In to z vašo pomočjo! Ali pa si poiščem druge. Vraga, dovolj denarja imam, da kupim ves ta beraški otok, da vržem desetkrat vašo vlado. Ljudi pa, ki mi bodo pomagali, mi ne bo treba iskati, kakor morda

vi mislite. Toda svojo skrivnost ohranim zase, ali ste me razumeli? Zdaj pa hočem vaš jasni in odločni odgovor.«

Bekker je opazoval Luisa s svetlimi očmi, ki so žvigale sem ter tja, kadarkoli se je spomnil, kako otročje je nasedel velikemu vojvodi. Luis pa je hitro mislil. Bekker mu ni bil več tako všeč, prehitro mu je izdal svoje karte. Luis mu še vedno ni zaupal, še vedno se je bal, da ga nazadnje vendarle spelje na led. Nikakor se ni mogel odločiti, da bi se vnel za predloge in načrte neznanega tujca kar tako na slepo. Toda pred očmi so mu bile lepe Bekkerjeve obljube, da bi imel on največje koristi. Zlato, čast, dostojanstvo! In ko bi vse to dosegel, potem bi gotovo ne bilo tako težko, da preslepi Bekkerja in se ga otrese. Če pa odgovori, da ne, potem bo Bekker gotovo našel koga drugega, kar mu ne bo težko. Ko je pomislil na vse to, mu odločitev ni bila pretežka.

»Dobro, senjor,« je rekel, »vsa stvar gre sicer nekoliko prehitro, vsaj po mojem mnenju, toda gotovo imate svoje vzroke, da se vam tako mudi. Vaš sem, senjor! Toda verjemite mi, čaka naju težko delo! Naše ljudstvo je otopelo za vsako novo misel iz samega spoštovanja do gosposke in vlade. Če pa mi pustite proste roke in mi daste dosti denarja, vam obljubljam in prisegam, da je naša zmaga gotova. Toda, senjor, denar, denar in spet denar — to je glavna stvar.«

Pomenljivo je pogledal čekovno knjižico in zlato, ki je ležalo pred Bekkerjem na mizi. In ta pogled je izražal spoštovanje, pohlep. Toda gospod Bekker je na kratko odgovoril:

»Glavna stvar? Morda za vas, dragi Luis. Če si predstavljate stvar tako, potem dvomim, da bi dolgo skupaj orala. Vem, da je za revolucijo potreben predvsem denar. Toda dokler mi ne predložite natančno izdelanega načrta, kaj hočete in kako boste izpeljali svoj načrt, vam ne dam niti beliča. Morda pa že imate načrt narejen?«

»Deloma, senjor! Rekel sem vam že, da sem s prijatelji snoval najrazličnejše načrte, ki pa so bili zaradi pomanjkanja denarja nezanesljivi in neizvedljivi. Še nocoj pa bom poiskal prijatelje, da se bomo posvetovali, in v najkrajšem času vam bom sporočil naše sklepe.«

Luis je izrekel te besede z velikim dostojanstvom in rahlim očitkom. Jasneje so govorile njegove poželjive oči: takole majhen predujem bi ne bil nikakor odveč, bil bi zelo koristen, če hočemo narediti revolucijo. Toda Bekkerjeve oči so ostale mirne in nikakor niso mogle razumeti te neme govoriče.

»Dobro,« je odgovoril. »Dogovorite se s prijatelji in potem mi o vsem poročajte! Samo nekaj vam moram svetovati: Kolikor hitrejši boste v svojih sklepih, toliko bolje bo za vas. Če imate količjak vreden načrt, pridite, denarja je dovolj!« (Pokazal je na denar na mizi.) »Če

vam manjka sredstev in pripomočkov, bomo našli tudi te.« (Izвлеkel je iz žepa svetel revolver.)

Luis se je zganil. Ali se je ustrašil ali pa mu je prišla kaka nova misel:

»Senjor! Nekaj sem skoraj pozabil. Brezpogojno moramo imeti nekaj orožja! In vendar veste...«

»Seveda, to je samo po sebi umevno! Kakšna revolucija pa bi bila brez smodnikovega dima! Bodite brez skrbi! V enem tednu vam izročim potrebno orožje. Takoj jutri brzojavim svojemu dobremu prijatelju v Barcelono. Vi pa pohitite ta čas s pripravami! Kolikor prej končate vse to, toliko bolje bo za vas, dragi Luis, zapomnite si to!«

Bekkerjev glas, ki je bil v začetku pogovora previden in vljuden, je postajal vedno odločnejši in bolj zapovedovalen. Iz senjora Hernandeza je postal najprej samo Hernandez, nazadnje pa samo še Luis. Zdaj, ko je bil z možakarjem na čistem, je bilo nepotrebno hoditi po ovinkih. Luis je opazil to spremembo in ni mu bila nič kaj prijetna. Hotel je že proti takemu načinu ugovarjati, toda se je premislil, se poklonil in zašepetal:

»Kakor hitro bo mogoče!«

Potem pa je hitro odšel.

Gospod Bekker je zaklenil za njim vrata. Ker pa je Luis se za hip postal pred vrati na hodniku, je slišal, da se je zaklenila še neka druga ključavnica. Gotovo je tujec zaklenil svoj denar! Šel je nato počasi po stopnicah. Ko pa je prišel do srede stopnic, se je ustavil, kakor da bi se bil nečesa spomnil:

»Rad pa bi vendarle vedel, zakaj ima gospod Bekker tako zatekla lica! Kaj, če mu je ona pokveka...«

Pri tej misli se je tako glasno zasmel, da je smeh odmeval po vsem starem stopnišču hotela Univerzal.

Pogovor, ki smo ga pravkar opisali, je bil 13. februarja 1910. Ko se je štiri dni pozneje usedel gospod Bekker v obednici hotela Univerzal na svoj običajni prostor, je vstopil Luis, se mu približal in mu zašepetal:

»Senjor, mi smo pripravljeni.«

»No, posebno niste hiteli,« je hladno odgovoril gospod Bekker. »Čisto sem že obupal nad vami in že sem mislil spremeniti svoje načrte.«

Luis je bil skrajno nemiren.